

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

KONKURENCYJNOŚĆ POLSKIEJ GOSPODARKI
ŻYWNOŚCIOWEJ W WARUNKACH GLOBALIZACJI
I INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

LUTY 2012

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępa Tomasz Smoleński	25
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge Teresa Zdziarska	43
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski Danuta Zawadzka	51
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski Arkadiusz Zalewski	77

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka.
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: (22) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (22) 505 46 66, faks: (22) 827 19 60
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

1. W styczniu 2012 r. nieznacznie poprawiły się rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) wzrósł w ciągu miesiąca o 0,2 pkt. proc. do 101,1 punktu i prawie zrównał się z jego poziomem przed rokiem. Na poprawę koniunktury wpłynął zarówno niewielki wzrost wyrównanego wskaźnika nożyc cen, jak i wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu. Wyrównany wskaźnik nożyc cen podniósł się w ciągu miesiąca o 0,3 pkt. proc. pod wpływem wzrostu wyrównanego indeksu cen skupu o 0,4 pkt. proc. Wpłynęły na to grudniowe podwyżki cen skupu praktycznie wszystkich podstawowych produktów rolniczych. Wyrównany wskaźnik zmian cen koszyka skupu był jednak o 0,7 pkt. proc. mniejszy niż w styczniu 2011 r. Podwyżkom cen skupu produktów rolniczych o 0,4 pkt. proc. towarzyszył wzrost cen detalicznych środków produkcji o 0,15 pkt. proc. Dynamika wzrostu cen środków produkcji stopniowo narasta, chociaż poziom tego wskaźnika nie przekroczył wyrównanego wskaźnika zmian cen środków produkcji sprzed roku, kiedy wynosił również 100,5 punktu.

Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu wzrósł w analizowanym miesiącu o 0,2 pkt. proc. zarówno pod wpływem wzrostu wyrównanego indeksu produkcji przemysłu spożywczego (o 0,2 pkt. proc.), ożywienia obrotów handlowych artykułami rolno-spożywczymi w końcówce roku (o 1,1 pkt. proc), jak i szybszego wzrostu wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw w końcówce roku. W przeciwnym kierunku działały podwyżki cen żywności, które w czwartym kwartale rosły szybciej niż inflacja.

Zmiany cen jakie dokonały się od stycznia do grudnia 2011 r. były korzystne dla rolnictwa, chociaż mniej sprzyjające niż rok temu. W ciągu 12 miesięcy (w porównaniu z grudniem 2010 r.) ceny koszyka skupu wzrosły o prawie 18%, ceny detaliczne środków produkcji o ponad 8%, a skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł 108,7 punktów. Był on jednak niższy niż przed rokiem o tej porze, kiedy przekraczał 111 punktów.

Rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej w najbliższych miesiącach w dalszym ciągu będą sprzyjały rolnictwu. Do nowych zbiorów utrzymają się bowiem wysokie ceny zbóż, a kolejne załamanie produkcji trzody chlewnej wywołane (nie tylko w Polsce) bardzo wysokimi cenami zbóż i pasz (nie tylko w Polsce) skutkować będzie wysokimi cenami przede wszystkim żywca wieprzowego, ale również drobiu. Dobre wyniki uzyskiwane w handlu zagranicznym przetworami mlecznymi i wołowiną sprzyjać też będą wysokim cenom mleka i bydła.

2. Na rynku zbóż utrzymują się wysokie ceny, przy małych obrotach. Pojawiające się obawy co do przyszłych zbiorów w Europie (mroźna zima), a zwłaszcza na Ukrainie i w Rosji (susza jesienna i zmniejszenie powierzchni zasiewów zbóż ozimych) skutkują wzrostem

cen zbóż w transakcjach terminowych na największych giełdach światowych. Wprowadzie umacniający się w ostatnich tygodniach złoty sprzyja importowi i zmniejsza konkurencyjność polskiego eksportu, ale dotychczas nie pojawiły się większe dostawy zbóż z importu. Jeśli złoty będzie się nadal umacniał mogą się w Polsce pojawić większe ilości zbóż importowanych ze Słowacji i Węgier. Nie spowoduje to jednak większych obniżek cen zbóż do końca obecnego sezonu, zwłaszcza że zapowiadane jest wprowadzenie przez Rosję ograniczeń eksportowych w 2012 r.

3. Wysokie ceny zbóż i niska opłacalność produkcji żywca wieprzowego skutkują kolejnym załamaniami chowu trzody chlewnej, mimo wysokich cen skupu żywca wieprzowego. W przyszłości wysokie ceny zbóż doprowadzić powinny do przyspieszenia restrukturyzacji bazy surowcowej i poprawy efektywności tej produkcji. Wymagać to będzie zmiany technologii żywienia i wzrostu koncentracji chowu świń, tak jak to wcześniej nastąpiło w produkcji drobiarskiej.

4. Pod wpływem wysokich cen rośnie dynamika skupu mleka. W grudniu skup był większy niż w listopadzie o ponad 4% oraz o ponad 9% większy niż w grudniu 2010 r. W czwartym kwartale skumulowany skup był większy niż przed rokiem w o 7,4%, a w całym 2011 r. o 3,3%. Wysoka dynamika skupu utrzymać się powinna także w pierwszym kwartale 2012 r., mimo to kwoty mleczne w roku kwotowym 2011/12 pozostaną niewykorzystane, bowiem dostawy mleka do mleczarni wynieść mogą ponad 9,6 mln ton, przy kwocie sprzedaży bezpośredniej wynoszącej 9,9 mln ton. Wysoka dynamika skupu będzie jednak skutkować wyhamowaniem dynamiki podwyżek cen, przede wszystkim mleka surowego, zwłaszcza że kończy się efekt bazy statystycznej zarówno na rynku krajowym i światowym.

5. W grudniu dynamika podwyżek cen detalicznych żywności zmalała, mimo wzmożonego przez święta Bożego Narodzenia popytu. Może to zapowiadać, że dynamikę podwyżek cen żywności w 2012 r. hamować będą wysokie ceny oraz rosnąca bariera popytu.

6. Dynamika wzrostu cen detalicznych środków produkcji przyspieszyła pod koniec roku, mimo malejącego wraz z końcem sezonu produkcyjnego popytu. W najbliższych miesiącach spodziewać się można dalszego wzrostu dynamiki cen w miarę zbliżania się do początku nowego sezonu produkcyjnego, zwłaszcza że kondycja dochodowa rolnictwa w 2011 r. poprawiła się.

Jadwiga
Seremak-Bulge

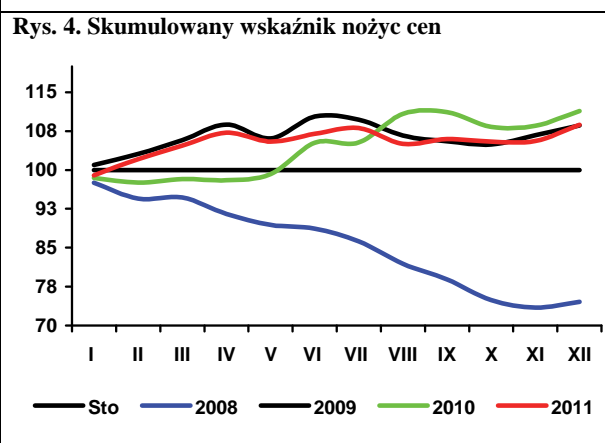
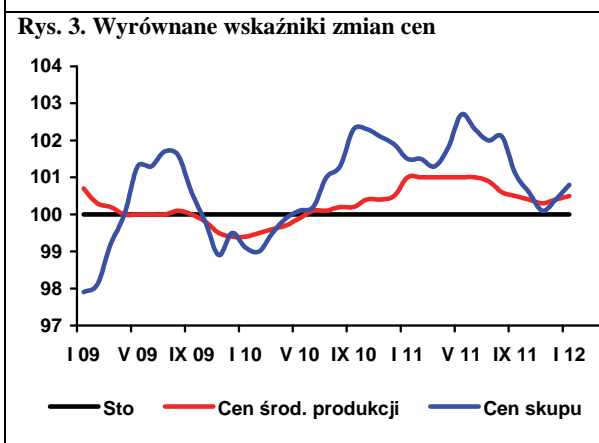
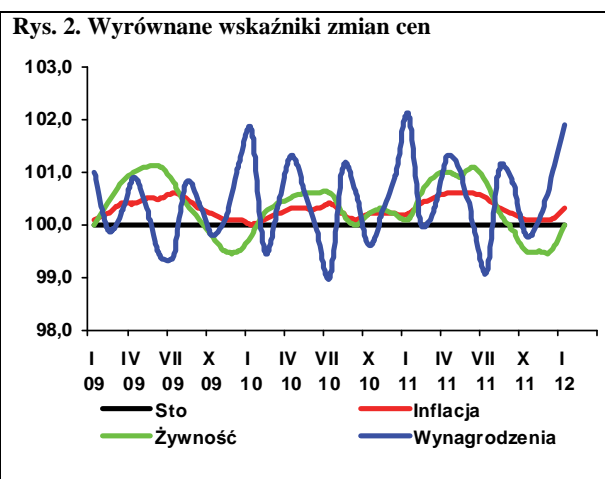
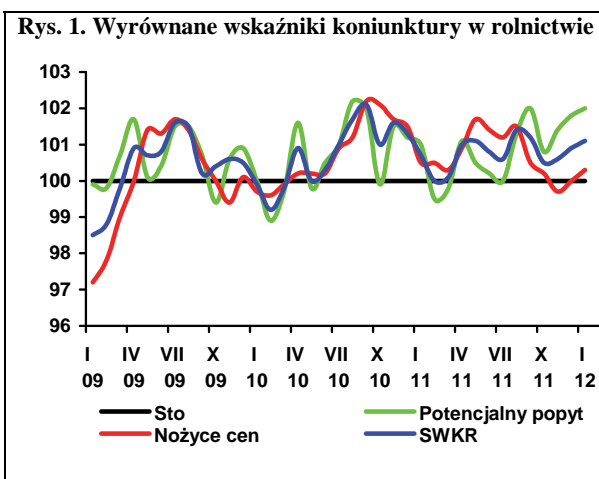
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	I 12	XII 11	XI 11	X 11	IX 11	VIII 11	I 11
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	101,1	100,9	100,6	100,5	101,2	101,4	101,0
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	102,0	101,8	101,4	100,8	102,0	101,3	101,0
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	100,3	100,0	99,7	100,2	100,5	101,5	101,0
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	100,8	100,4	100,1	100,6	101,1	102,1	101,5
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,5	100,4	100,3	100,4	100,5	100,6	100,5
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	100,3	100,6	100,6	100,6	100,3	100,0	100,1
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	101,9	101,4	100,6	100,3	101,0	100,8	102,0
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	101,8	101,6	101,3	101,0	103,5	102,3	100,5

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Światowe zbiory zbóż w bieżącym sezonie według styczniowych ocen USDA wynoszą 1837 mln ton, w tym 692 mln ton pszenicy i 868 mln ton kukurydzy i są wyższe niż w rekordowym sezonie 2009/10. Prognozy te wskazują, że w najważniejszych krajach półkuli południowej (Argentyna, Brazylia, Australia, RPA) zebrano 50,4 mln ton pszenicy (51,4 mln ton przed rokiem) i 124,1 mln ton zbóż paszowych (114,2 mln ton), w tym 99,8 mln ton kukurydzy i 12,3 mln ton jęczmienia. W porównaniu z prognozami z grudnia podniesiono szacunkowe zbiory pszenicy w Kazachstanie i Rosji, a także kukurydzy w USA, Rosji i na Ukrainie. Według tych ocen w sezonie 2011/12 na świecie wzrosła produkcja jęczmienia (133 mln ton; podobnie jak wg prognozy grudniowej), owsa (23,1 mln ton; 22,8 mln ton) i żyta (12,8 mln ton; bez zmian). Zwiększyła się produkcja zbóż w UE (138 mln ton pszenicy i 147 mln ton zbóż paszowych; bez zmian), ale mniej niż przed rokiem zebrano ziarna we Francji i Niemczech. Mniejsze zbiory w tych krajach i różnice cenowe powodują zwiększenie zainteresowania polskim ziarnem.

Ważnym eksporterem zbóż na europejski rynek jest w bieżącym sezonie Rosja. Łączny eksport zbóż z tego kraju w bieżącym sezonie może wynieść 25 mln ton. Aby nie dopuścić do nadmiernego wywozu zbóż z Rosji, od kwietnia prawdopodobnie zostaną przywrócone cła wywozowe na zboże z Rosji. Zbiory w tym kraju w 2012 r. szacowane są na ok. 94 mln ton, co pozwoli na dalszą odbudowę zasobów po suszy w 2010 r. Eksperci IGC prognozują światową produkcję pszenicy w sezonie 2012/13 na poziomie 685 mln ton.

W styczniu na świecie ceny zbóż wykazywały umiarkowaną tendencję wzrostową, w ostatnich tygodniach jednak wystąpił ich niewielki spadek. Ceny te są co prawda niższe niż przed rokiem, jednak nadal znacząco przewyższają poziom z lat wcześniejszych. W styczniu 2011 r. cena niemieckiej pszenicy konsumpcyjnej przekraczała 250 EUR/t, wobec poniżej 150 EUR/t w sezonie 2009/10. Za francuski jęczmień paszowy płacono przed rokiem ponad 220 EUR/t, a w sezonie 2009/10 jego cena spadała poniżej 100 EUR/t. Obecnie ceny te wahają się w granicach 200 EUR/t.

Grudniowe szacunki GUS oceniają wielkość zbiorów w Polsce na 26,8 mln ton. Obniżyły się zbiory zbóż podstawowych (24,3 mln ton), a wzrosły kukurydzy (2,4 mln ton). Zebrano 9,33 mln ton pszenicy, 2,60 mln ton żyta, 3,33 mln ton jęczmienia, 4,24 mln ton pszenżyta, 1,38 mln ton owsa i 3,38 mln ton mieszanek zbożowych. Według ocen GUS zebrane ziarno jest gorszej jakości niż w 2010 r. Szacuje się, że powierzchnia zasiewów zbóż ozimych pod tegoroczne zbiory jest nieco niższa niż przed rokiem, ale stan zasiewów jest lepszy.

W bieżącym sezonie, mimo nienajlepszych zbiorów, pod wpływem poprawy sytuacji na światowym i europejskim rynku, krajowe ceny zbóż są niższe niż w poprzednim sezonie. W ostatnich tygodniach ceny zbóż powoli wzrastają, co jest naturalnym zjawiskiem w tej części sezonu. Skala wzrostu jest jednak znacznie mniejsza niż w styczniu 2011 r., a poziom cen kształtuje się wyraźnie poniżej ubiegłorocznego. Krajowe ceny zbóż są znacząco wyższe od ceny interwencyjnej, mimo że ta ostatnia, przeliczona na złote, jest najwyższa od kilku lat. W bieżącym sezonie nie przewiduje się podaży ziarna do interwencji, którą ograniczono jedynie do pszenicy zwyczajnej. ARR przewiduje, że krajowe ceny skupu pszenicy wyniosą w marcu 760-780 zł/t, a w czerwcu 770-820 zł/t, a żyta odpowiednio 760-800 i 750-800 zł/t.

W ciągu sześciu pierwszych miesięcy bieżącego sezonu skupiono 4,30 mln ton zbóż podstawowych, tzn. o 5% więcej niż przed rokiem. W całym 2011 r. skup tego ziarna był nieco niższy niż w 2010 r. i wyniósł 6,43 mln ton. Rekordowo wysoki był skup pszenicy, który w całym 2011 r. wyniósł 4,80 mln ton (o prawie 4% powyżej 2010 r.), z tego w drugim półroczu 3,18 mln ton i było to najwięcej od wejścia Polski do UE. Drugi rok z rzędu mniejszy był natomiast skup żyta oraz pszenżyta. Dużo wyższy niż we wcześniejszych latach jest natomiast skup kukurydzy, który w okresie październik 2010r. - wrzesień 2011 r. przekroczył 1 mln ton, a w ostatnich trzech miesiącach 2011 r. wyniósł już ponad 900 tys. ton. We wcześniejszych sezonach (październik-wrzesień) skup kukurydzy nie przekraczał 800 tys. ton/sezon.

Według wstępnych danych w ciągu pięciu pierwszych miesięcy obecnego sezonu wywieziono z kraju 925,5 tys. ton ziarna zbóż (1065 tys. ton przed rokiem), przy imporcie wynoszącym 627 tys. ton (455 tys. ton). W skali całego sezonu obroty ziarnem powinny być jednak wyższe niż w sezonie 2010/11, czemu sprzyja stosunkowo słaby złoty i zapotrzebowanie ze strony krajów UE-15. Kraje te (zwłaszcza Niemcy) były głównymi odbiorcami ziarna zbóż w drugiej połowie 2011 r. Znacznie niższy niż w poprzednich latach jest eksport do krajów trzecich.

W obecnym sezonie niższa niż przed rokiem jest produkcja mieszanek dla zwierząt (2,74 mln ton; w ciągu pierwszych pięciu miesięcy obniżyła się o ok. 4% w porównaniu z analogicznym okresem poprzednim), makaronów (62 tys. ton, spadek o 4%) i mąki pszennej (622 tys. ton), zwiększyła się produkcja mąki żytniej (o 3% do 60 tys. ton) i pieczywa (o 5% do 410 tys. ton), przy 3% spadku przemiałów (830 tys. ton).

Ceny zbóż, pomimo spadku w pierwszej części bieżącego sezonu, są znacząco wyższe niż w latach 2008-09. Pod koniec stycznia 2012 r. ceny kukurydzy i pszenicy paszowej były o 21% niższe niż pod koniec czerwca 2011 r. Cena żyta paszowego spadła w tym okresie o 13%. Utrzymują się wysokie ceny żyta konsumpcyjnego.

Ceny ziarna znajdują odbicie w cenach zbytu mąki. Pod koniec stycznia 2012 r. cena zbytu mąki pszennej piekarniczej była o 18% niższa niż pod koniec czerwca 2011 r., a cena zbytu mąki żytniej piekarniczej prawie nie zmniejszyła się w tym okresie.

W bieżącym sezonie powoli zmniejszają się ceny paszowych mieszanek przemysłowych, które jednak w styczniu 2012 r. były nadal o ok. 20% wyższe niż w grudniu 2010 r. Wysokie ceny zbóż nie sprzyjają obniżaniu się detalicznych cen produktów spożywczych, w tym pieczywa. W grudniu 2011 r. cena detaliczna chleba była o 8,1% wyższa niż w grudniu 2010 r. Najbardziej, bo o 14%, zwiększyła się cena detaliczna kaszy jęczmiennej. Wolniejszy wzrost cen detalicznych przetworów zbożowych spowodował, że udział ceny zboża w cenie pieczywa zmalał do około 15,5% z 17% w sezonie 2010/11. Wysokie ceny są również przyczyną spadku spożycia przetworów zbożowych, które w ciągu pierwszych trzech kwartałów 2011 r. wyniosło 6,46 kg miesięcznie na osobę, wobec 6,73 kg przed rokiem.

**Marcin
Krzemiński**

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		skup				Targowiska				
2010	I-XII	594,0	406,9	590,1	492,8	649,1	485,8	578,8	492,2	X
2011	I-XII	822,1	759,9	692,4	758,1	955,1	787,9	880,9	762,8	X
2010	I-VI	479,5	327,3	500,0	409,7	556,2	410,2	501,8	429,1	X
2011	I-VI	937,0	776,1	900,1	782,4	984,2	786,5	912,2	855,5	X
2010	X	690,9	584,6	609,7	608,6	786,4	613,2	695,5	584,5	X
	XI	708,9	589,3	630,1	616,8	794,0	616,4	715,6	601,4	400,49
	XII	779,7	619,1	664,5	655,0	820,8	642,5	734,9	623,3	404,82
2011	I	889,0	735,1	758,3	778,3	900,1	708,2	821,5	771,2	394,79
	II	935,4	790,2	799,6	756,2	961,6	777,2	891,7	838,3	398,01
	III	914,7	777,1	809,1	806,4	991,2	793,1	922,6	858,0	407,00
	IV	948,3	749,9	818,3	784,6	998,1	797,1	930,6	866,7	402,26
	V	992,2	792,2	863,4	782,7	1026,2	823,3	968,8	897,6	399,11
	VI	990,7	801,0	848,7	782,0	1027,9	819,9	938,2	901,4	X
	VII	861,6	735,9	766,7	755,4	1040,5	803,6	937,6	903,3	X
	VIII	754,8	683,9	655,1	755,7	981,4	777,8	884,1	865,8	X
	IX	767,7	750,7	697,3	735,0	903,5	787,4	820,3	819,6	X
	X	753,5	826,2	681,8	729,8	883,0	791,9	813,3	797,7	X
	XI	747,5	785,6	670,5	734,7	874,9	786,2	817,7	793,7	448,18
	XII	759,1	799,9	686,1	749,4	872,3	789,2	824,0	781,7	453,52
2012	I ^a	767,6	704,4	763,6	778,1	856,7	755,9	825,9	692,3	443,48

^a dane MRiRW za trzeci tydzień miesiąca, ceny skupu dotyczą ziarna paszowego

Źródło: Dane GUS, MRiRW, szacunki własne.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy ^a		Pszenica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszennyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza
2010	I-XII	4516,9	1894,9	666,1	716,8	307,6	607,8	6577,2	3104,7	897,3
2011	I-XII	4799,9	2162,0	468,1	654,4	352,0	434,3	6429,8	3111,3	1403,8
2010	I-VI	1649,9	614,5	314,7	263,2	107,4	233,8	2489,7	1115,9	287,2
2011	I-VI	1620,9	646,8	148,4	180,8	133,4	159,0	2133,6	990,3	371,2
2009/10		4068,7	1322,6	767,3	737,1	295,0	567,3	6213,0	2442,8	768,4 ^b
2010/11		4487,8	1927,3	499,9	634,4	333,6	532,9	6221,1	2979,1	1000,7 ^b
2010	X	462,8	231,0	55,8	47,3	24,6	58,4	631,1	332,8	190,2
	XI	358,6	166,9	33,1	37,1	18,8	46,1	479,7	246,3	239,3
	XII	269,8	112,8	23,8	20,6	12,9	28,9	346,2	164,6	82,1
2011	I	326,4	123,3	21,6	23,0	12,7	27,8	403,7	170,9	65,7
	II	394,5	158,4	39,8	31,0	20,0	45,9	517,4	233,3	83,9
	III	307,6	131,2	30,9	34,8	24,0	35,2	412,8	202,3	64,9
	IV	213,2	79,5	18,1	27,7	22,9	15,7	277,6	124,6	47,5
	V	217,2	86,3	20,5	36,2	31,9	17,5	294,8	144,1	49,7
	VI	161,9	68,1	17,6	28,0	21,9	16,9	227,3	115,0	59,5
	VII	177,0	69,4	15,2	132,9	56,0	14,8	342,0	145,9	32,6
	VIII	1134,0	529,0	100,6	179,0	69,2	108,7	1547,4	747,9	10,2
	IX	820,3	421,4	81,8	69,6	42,5	69,2	1051,0	574,8	75,1
	X	379,3	184,2	71,7	38,8	23,2	35,0	528,4	252,4	470,7
	XI	360,7	179,0	29,7	27,4	15,3	22,5	444,1	224,6	324,1
	XII	307,7	132,2	20,6	25,9	12,4	25,0	383,2	175,4	119,8

^a tabela opracowana na podstawie danych miesięcznych, ^b od października do września

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2010	I-XII	2015,1	1471,2	143,1	914,0	148,5	6716,7
2011	I-XII	.	1419,2	140,7	.	148,5	.
2009 ^b	I-XII	2780,7	2232,6	217,6	1670,3	181,3	7254,9
2010 ^b	I-XII	2759,5	2230,2	200,9	1674,9	177,2	7905,9
2010	I-VI	990,4	726,7	72,8	443,2	73,4	3246,9
2011	I-VI	916,4	675,8	69,6	475,2	75,8	3304,3
2010	VII	152,1	117,2	11,56	77,4	11,76	556,1
	VIII	180,6	132,6	12,01	76,7	12,26	569,2
	IX	189,3	130,1	12,34	79,0	13,85	571,6
	X	162,6	118,7	11,52	80,3	13,01	591,0
	XI	169,6	126,1	10,88	76,3	11,97	570,6
	XII	170,5	119,9	11,97	81,2	12,30	611,3
2011	I	163,3	120,6	12,54	76,6	12,87	567,6
	II	148,7	110,5	10,80	73,5	12,98	474,8
	III	169,4	126,1	11,28	81,9	14,69	559,2
	IV	148,4	108,4	11,56	80,7	11,33	552,0
	V	150,3	109,5	12,17	80,3	12,02	590,7
	VI	136,3	100,7	11,31	82,1	11,92	560,0
	VII	150,8	113,6	11,30	82,4	10,66	552,1
	VIII	170,6	126,3	12,39	83,4	11,52	553,5
	IX	173,2	129,0	12,16	83,0	12,69	542,9
	X	163,9	122,7	12,06	85,9	10,16	543,7
	XI	172,2	130,7	12,37	82,6	12,32	551,9
	XII	.	121	10,8	.	12,5	.

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	
2009	I-XII	2015,9	591,9	70,4	226,5	3139,6	619,0	6,4	153,6	361,0	1160,9
2010	I-XII	1019,7	400,8	187,7	168,6	2057,2	693,0	6,7	140,8	294,0	1169,9
2010	I-VI	370,3	214,8	29,6	86,1	841,4	399,9	1,7	67,1	133,7	610,7
2011	I-VI	197,5	22,4	14,8	34,7	308,8	360,6	14,5	143,7	318,8	850,5
2009/10		1239,6	530,9	90,2	205,1	2348,3	781,4	4,9	140,9	305,4	1251,6
2010/11		859,6	222,5	183,3	114,3	1567,5	583,5	19,1	179,8	450,7	1269,5
	X	167,01	62,40	42,13	7,24	299,0	42,94	0,38	5,09	22,80	71,9
	XI	110,29	28,41	8,27	21,71	199,8	42,21	0,53	9,03	42,05	94,4
	XII	76,83	24,92	16,39	13,53	150,6	32,84	2,08	14,14	54,20	104,0
2011	I	73,14	3,42	7,71	6,04	107,0	35,45	1,22	13,43	40,68	92,1
	II	47,00	4,09	3,45	7,10	70,4	39,09	4,48	14,74	38,62	100,1
	III	28,14	5,60	1,54	7,67	53,7	19,82	3,00	17,83	46,60	88,2
	IV	20,70	3,51	0,47	6,42	32,9	43,50	1,32	12,86	44,44	104,1
	V	19,50	3,18	0,12	3,77	27,1	119,04	1,41	46,24	67,05	237,3
	VI	9,05	2,59	1,48	3,73	17,7	103,73	3,02	38,55	81,44	228,7
	VII	5,96	3,30	20,95	10,48	42,3	137,28	0,81	31,19	24,92	194,7
	VIII	75,13	15,90	22,84	2,88	128,8	94,83	4,24	18,59	24,27	144,1
	IX	195,35	29,09	23,49	7,80	286,3	63,99	7,93	13,03	25,25	111,1
	X	95,04	13,51	22,53	79,95	225,7	46,32	6,72	6,79	13,17	73,6
	XI	122,35	8,74	4,89	86,95	242,4	49,58	4,23	5,64	43,12	103,4

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2011 r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	Słód
2009	I-XII	93,8	7,5	12,9	10,9	44,6	31,5	15,0	27,6	47,2	214,4
2010	I-XII	77,2	10,9	14,8	7,3	46,7	47,0	15,7	26,9	47,1	219,9
2010	I-VI	40,0	5,4	6,8	3,0	25,3	19,8	7,8	12,9	25,2	115,2
2011	I-VI	36,5	6,9	13,5	3,3	30,3	22,1	9,4	14,7	23,5	105,8
2009/10		96,7	9,4	13,2	7,5	44,9	35,6	15,6	26,7	49,6	214,7
2010/11		70,7	11,4	16,8	7,5	48,8	49,0	15,9	28,7	46,6	212,5
	X	6,12	1,07	1,22	0,60	2,59	5,31	1,32	2,30	3,98	13,25
	XI	6,52	0,69	1,68	0,80	3,71	4,14	1,32	2,36	3,69	15,01
	XII	6,08	0,84	1,82	0,94	4,04	3,79	1,08	2,33	3,74	13,05
2011	I	5,39	0,73	2,27	1,02	3,64	3,77	1,45	1,99	3,00	14,90
	II	5,47	0,97	1,75	0,74	3,46	3,89	1,29	2,29	3,73	13,88
	III	7,53	1,74	3,05	0,77	5,19	3,87	1,58	2,86	5,04	18,24
	IV	6,92	1,33	2,65	0,27	6,18	3,65	1,38	2,76	3,61	18,25
	V	5,71	1,17	2,02	0,27	5,92	3,55	1,74	2,44	4,67	20,55
	VI	5,44	0,99	1,77	0,25	5,92	3,32	1,92	2,35	3,50	19,99
	VII	6,33	0,80	1,41	0,46	4,26	3,53	1,49	1,86	4,74	17,78
	VIII	7,03	0,63	1,88	0,18	4,88	4,50	1,47	2,01	4,54	16,22
	IX	7,17	0,67	1,64	0,30	4,70	4,13	1,67	2,40	3,58	18,90
	X	5,66	0,90	1,70	0,37	5,16	4,08	1,07	2,27	2,75	18,99
	XI	6,43	0,54	1,85	1,13	6,08	3,36	1,09	2,51	1,70	17,19

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2011 r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych
2009	I-XII	24,4	71,8	221,4	133,8	94,0	66,6	16,9	90,6	252,0	113,5
2010	I-XII	27,4	84,6	240,0	136,3	163,1	61,0	19,3	98,3	332,7	124,7
2010	I-VI	15,2	42,7	114,6	63,8	76,6	27,6	8,9	44,0	160,9	57,7
2011	I-VI	13,3	48,1	128,4	65,9	87,8	29,1	12,4	49,0	184,4	65,6
2009/10		29,2	78,4	228,0	131,2	126,2	58,9	17,4	89,7	301,0	115,2
2010/11		23,6	87,1	247,8	135,2	162,2	62,6	22,1	102,9	353,9	129,5
	X	1,87	7,93	23,50	12,77	15,84	8,03	1,67	9,12	29,16	11,66
	XI	2,24	7,38	21,11	12,46	15,20	5,26	1,90	8,81	28,31	12,69
	XII	1,74	6,77	18,59	12,79	13,66	5,48	1,98	9,95	30,66	11,30
2011	I	1,97	7,40	19,06	10,44	16,51	4,00	1,53	8,54	29,48	11,02
	II	2,62	8,44	19,90	10,12	15,72	5,27	2,15	7,63	27,19	10,24
	III	2,54	9,10	23,19	10,15	15,62	6,05	2,44	10,21	30,89	12,73
	IV	2,16	7,36	21,52	10,78	14,05	3,98	1,80	6,04	31,04	9,83
	V	2,13	8,05	22,56	12,91	12,34	4,20	2,27	8,15	34,29	10,97
	VI	1,91	7,79	22,17	11,47	13,55	5,63	2,22	8,45	31,52	10,82
	VII	1,86	7,61	21,64	10,68	12,10	5,11	1,99	8,74	30,61	11,06
	VIII	2,10	7,40	23,54	10,18	13,63	5,06	1,76	10,01	33,68	13,07
	IX	2,31	6,63	24,69	10,93	13,82	4,94	1,70	9,70	36,40	13,03
	X	2,25	7,36	22,70	12,10	16,59	6,35	1,38	9,48	28,30	10,69
	XI	1,41	6,76	22,27	11,04	7,82	5,89	1,52	8,14	27,51	12,71

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2011 r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2010	I-XII	1,01	1,92	1,32	3,64	3,24	3,86	4,25	4,95
2011	I-XII	1,36	2,29	1,76	4,10	3,58	4,42	4,80	5,59
2010	I-VI	0,81	1,86	1,24	3,62	3,15	3,74	4,10	4,81
2011	I-VI	1,40	2,25	1,78	4,00	3,55	4,36	4,77	5,50
2010	VII	0,88	1,83	1,26	3,64	3,14	3,74	4,11	4,84
	VIII	1,18	1,84	1,36	3,62	3,18	3,76	4,18	4,85
	IX	1,32	1,96	1,41	3,64	3,38	4,02	4,44	5,08
	X	1,31	2,05	1,43	3,66	3,42	4,14	4,51	5,24
	XI	1,26	2,07	1,45	3,68	3,42	4,14	4,53	5,28
	XII	1,30	2,09	1,50	3,74	3,42	4,16	4,66	5,27
2011	I	1,38	2,12	1,65	3,78	3,40	4,18	4,68	5,29
	II	1,38	2,16	1,77	3,90	3,50	4,26	4,75	5,36
	III	1,37	2,29	1,82	4,02	3,58	4,40	4,78	5,53
	IV	1,38	2,28	1,81	4,08	3,59	4,42	4,79	5,57
	V	1,46	2,30	1,82	4,08	3,60	4,46	4,82	5,60
	VI	1,44	2,33	1,81	4,12	3,60	4,46	4,81	5,64
	VII	1,37	2,32	1,75	4,14	3,59	4,44	4,82	5,63
	VIII	1,34	2,32	1,74	4,16	3,61	4,44	4,83	5,65
	IX	1,34	2,34	1,73	4,20	3,62	4,46	4,83	5,67
	X	1,32	2,33	1,72	4,22	3,62	4,48	4,85	5,71
	XI	1,28	2,34	1,72	4,22	3,62	4,50	4,84	5,72
	XII	1,27	2,32	1,72	4,26	3,62	4,50	4,85	5,70

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2010	I-XII	1171,0	1254,3	1831,6	966,4	1444,6	1259,1	2004,8
2011	I-XII	1522,7	1597,3	2203,0	1336,6	1799,3	1579,1	2275,6
2010	I-VI	1134,9	1224,0	1813,7	938,5	1424,6	1236,6	1977,6
2011	I-VI	1465,0	1530,7	2118,9	1272,3	1712,2	1517,2	2255,4
2010	VII	1178,1	1235,2	1825,2	951,9	1426,2	1244,3	1994,6
	VIII	1179,8	1247,7	1824,5	967,0	1437,9	1256,3	2006,2
	IX	1200,3	1280,6	1843,0	987,3	1464,0	1278,3	2028,1
	X	1222,1	1298,1	1850,4	999,5	1479,9	1293,9	2042,5
	XI	1220,3	1315,2	1866,8	1014,4	1483,9	1299,9	2050,7
	XII	1242,2	1330,5	1886,7	1045,7	1495,6	1316,8	2069,9
2011	I	1378,8	1463,5	2037,4	1199,6	1596,2	1447,3	2212,5
	II	1430,8	1498,9	2092,7	1247,7	1659,0	1493,0	2246,8
	III	1465,4	1523,7	2114,5	1267,9	1712,9	1519,8	2260,5
	IV	1487,2	1546,3	2137,6	1285,5	1744,9	1533,1	2267,2
	V	1512,1	1566,9	2160,5	1304,8	1769,0	1546,0	2272,7
	VI	1515,8	1584,9	2170,6	1328,1	1791,4	1564,5	2272,6
	VII	1520,2	1594,4	2193,9	1344,2	1801,9	1580,5	2270,2
	VIII	1524,0	1590,2	2199,9	1346,4	1805,5	1587,8	2269,5
	IX	1509,9	1602,4	2199,1	1333,2	1804,1	1580,9	2265,0
	X	1512,5	1603,9	2218,5	1335,2	1799,4	1578,4	2274,7
	XI	1541,5	1598,4	2205,5	1331,8	1796,2	1574,1	2286,2
	XII	1528,1	1594,4	2201,2	1329,0	1788,7	1573,0	2287,9

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
	VIII	1,959	2,097	4,064	0,879	2,228	4,623	2,629
	IX	1,711	1,911	3,516	0,888	2,091	4,295	2,575
	X	1,630	1,882	3,331	0,915	1,890	3,862	2,385
	XI	1,646	1,869	3,327	0,943	1,858	3,756	2,271
	XII	1,628	1,822	3,222	0,952	1,879	3,720	2,267
2011	I	1,694	1,773	3,124	0,834	1,677	3,093	2,180
	II	1,605	1,725	2,891	0,812	1,758	3,166	2,272
	III	1,599	1,728	2,850	0,818	1,871	3,336	2,335
	IV	1,613	1,748	2,844	0,810	1,973	3,480	2,336
	V	1,585	1,724	2,760	0,787	1,940	3,380	2,210
	VI	1,620	1,743	2,772	0,787	2,011	3,441	2,250
	VII	1,673	1,732	2,825	0,785	2,101	3,549	2,403
	VIII	1,731	1,840	2,918	0,790	2,097	3,535	2,426
	IX	1,693	1,997	2,877	0,803	2,212	3,758	2,489
	X	1,686	2,038	2,872	0,814	2,233	3,805	2,417
	XI	1,694	2,053	2,908	0,823	2,275	3,904	2,344
	XII	1,684	2,051	2,899	0,846	2,435	4,191	2,426

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

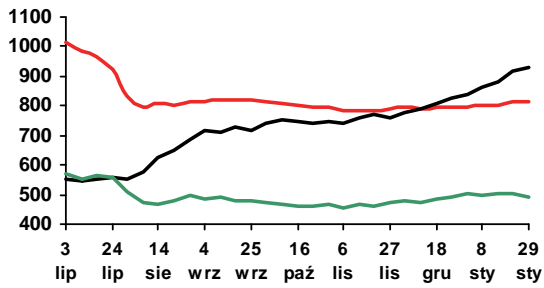
Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące		Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa		
		Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy
2010	VII	175	143	135	186	136	95	129	161	158
	VIII	189	132	161	188	158	96	.	165	151
	IX	226	189	193	200	171	134	180	162	181
	X	209	196	199	181	170	144	146	161	192
	XI	213	202	208	184	177	145	165	157	189
	XII	229	198	213	207	188	150	183	171	181
2011	I	258	219	228	228	218	162	181	200	196
	II	264	244	283	204	210	188	175	213	226
	III	234	241	275	185	186	185	224	203	211
	IV	252	254	258	188	190	181	192	210	224
	V	258	234	237	203	201	176	208	220	218
	VI	240	247	194	183	204	187	235	227	228
	VII	202	234	178	185	197	172	221	225	219
	VIII	205	207	185	202	187	165	225	235	215
	IX	207	203	174	197	193	159	215	171	213
	X	187	207	164	188	181	160	163	154	146
	XI	187	172	159	183	183	146	141	147	145
	XII	180	176	161	183	178	150	148	147	145
2012	I	190	176	167	200	182	156	151	160	162

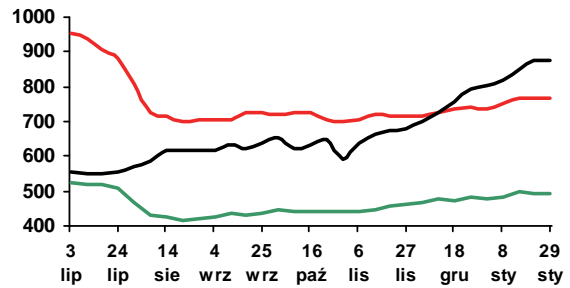
Źródło: Dane MRiRW.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

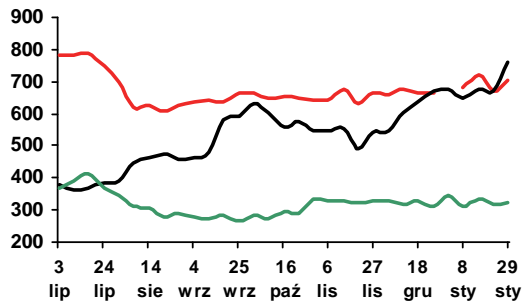
Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

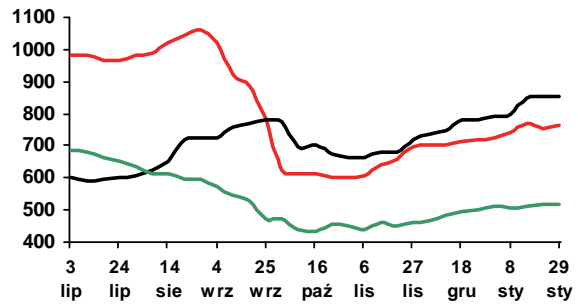
Rys. 2. Pszenica paszowa

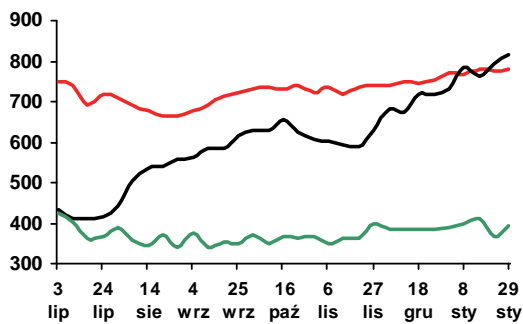
Rys. 3. Żyto paszowe

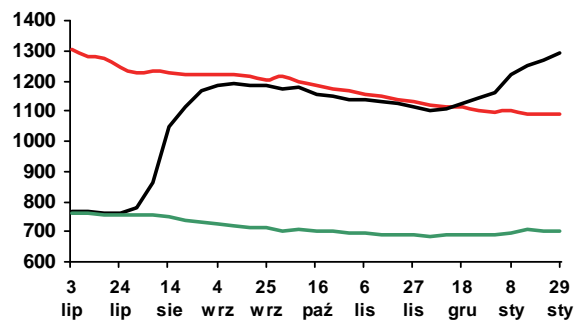
Rys. 4. Kukurydza paszowa

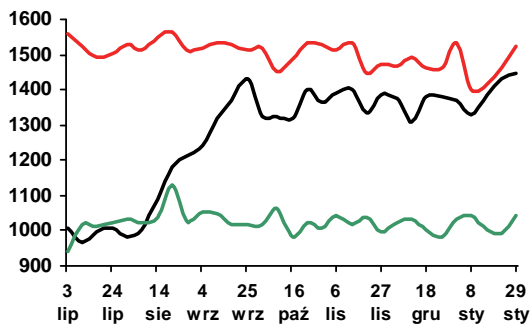
Rys. 5. Jęczmień paszowy

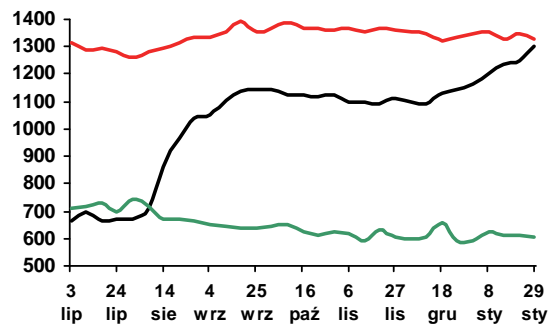
Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750)

Rys. 7. Mąka pszenna detaliczna (typ 500)

Rys. 8. Mąka żytnia piekarnicza (typ 500/580)

Legenda:

2011/12 — 2010/11 — 2009/10 —

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2009-12; ZSRIR, MRiRW.

Piotr Szajner

W 2011 r. utrwaliła się spadkowa tendencja spożycia cukru w gospodarstwach domowych. Na podstawie danych za trzy kwartały szacuje się, że przeciętne spożycie cukru (bez artykułów cukierniczych) wyniosło 14,5 kg na osobę, było o 9% mniejsze niż w 2010 r. Głównym powodem spadku spożycia były rekordowo wysokie ceny detaliczne. Reakcja konsumentów na wzrost cen była wyraźna, mimo że, cukier uważany jest za

dobro charakteryzujące się bardzo niską elastycznością popytu. Drugim czynnikiem determinującym spadek popytu są zmiany preferencji konsumentów, a w szczególności zmniejszenie ilości wypieków ciast i przetworów w gospodarstwach domowych oraz upowszechnienie zdrowego modelu odżywiania. Spadek konsumpcji cukru wystąpił we wszystkich typach gospodarstw domowych, ale przy utrzymujących się dużych różnicach w poziomie spożycia w poszczególnych grupach społecznych. Najniższe spożycie występuje w rodzinach robotników (12 kg/osobę) i osób utrzymujących się z pracy na własny rachunek (10,7 kg/osobę). Tradycyjnie największa konsumpcja cukru wystąpiła w rodzinach rolników (21,8 kg/osobę) oraz emerytów i rencistów (19,7 kg/osobę). Zużywających większe ilości cukru w domowym przetwórstwie owoców i wypieku ciast. Konsumpcja przemysłowych artykułów spożywczych zawierających cukier w analizowanym okresie nieznacznie wzrosła, ale nie była w stanie zrekompensować spadku konsumpcji cukru. Na tej podstawie szacuje się, że łączne spożycie cukru w gospodarstwach domowych w 2011 r. mogło zmniejszyć się o 6-7% do 650 tys. ton. Spadek konsumpcji w gospodarstwach domowych jest częściowo rekompensowany przez wzrost zużycia we wtórnym przetwórstwie żywności do 900 tys. ton i pozostałych działach gospodarki (np. przemyśle farmaceutycznym) do ok. 80 tys. ton. Rosnące zużycie cukru w przemyśle spożywczym potwierdzają pozytywne tendencje w eksporcie wyrobów cukierniczych, który wzrósł w 2011 r. o ok. 10%.

Ceny cukru na rynku krajowym utrzymują się na wysokim poziomie, mimo dużej produkcji w kampanii 2011/2012 (1750 tys. ton). W grudniu 2011 r. ceny zbytu cukru workowanego wynosiły 3,30 zł/kg i były

tylko o 1% niższe niż przed miesiącem. W tym samym okresie wystąpił głębszy spadek ceny zbytu cukru paczkowanego (o 6% do 3,46 zł/kg). W handlu detalicznym odnotowano wzrost cen do 3,95 zł/kg, wobec 3,94 zł/kg w listopadzie 2011 r. Zarówno ceny zbytu jak i ceny detaliczne były znacznie wyższe niż w analogicznym okresie 2010 r., kiedy wynosiły odpowiednio 2,50 zł/kg i 2,88 zł/kg. Powodem wysokich cen jest przede wszystkim dobra koniunktura na rynkach zewnętrznych, rosnący eksport oraz utrzymujący się duży popyt ze strony krajowego przemysłu spożywczego.

W okresie pierwszych jedenastu miesięcy 2011 r. ujemne saldo handlu zagranicznego cukrem wyniosło 54 tys. ton, wobec 124 tys. ton we wrześniu. Poprawa salda jest wynikiem dużej produkcji w kampanii 2011/2012 i eksportu cukru pozakwotowego przez koncerny cukrownicze. W październiku i listopadzie 2011 r. eksport cukru wyniósł łącznie ok. 80 tys. ton, przy imporcie zaledwie 10 tys. ton. Polski sektor cukrowniczy jest w znacznym stopniu powiązany z rynkiem unijnym. Udział krajów UE w eksporcie i imporcie stanowił odpowiednio 75% i 50%. Wysokie ceny na rynku unijnym i światowym korzystnie wpływają na ceny uzyskiwane w handlu zagranicznym, w tym głównie w eksporcie. W listopadzie 2011 r. ceny w eksporcie wynosiły przeciętnie ok. 685 EUR/tonę, a w sprzedaży do krajów UE ok. 900 EUR/tonę. W imporcie ceny cukru importowanego z krajów UE wynosiły ok. 720 EUR/tonę, a z krajów trzecich 538 EUR/tonę. Wysokie ceny światowe i deprecjacja złotego są istotnymi czynnikami ograniczającymi import.

W sezonie 2011/2012 światowa produkcja cukru wzrosła o 6% do 175 mln ton. Wzrost produkcji dotyczył głównie cukru trzcinowego, gdyż produkcja cukru z buraków cukrowych od wielu lat utrzymuje się w granicach 20 mln ton. W tym samym czasie światowe zużycie wzrosło tylko o 2,5%. Mimo to w styczniu i lutym ceny na giełdach światowych utrzymywały się na wysokim poziomie: cukier surowy 530 USD/tonę i cukier biały 630 USD/tonę. Wysokie ceny są wynikiem wielu czynników rynkowych, w tym przede wszystkim zmniejszenia zapasów końcowych w poprzednich sezonach oraz wysokich cen paliw. W Brazylii, która jest największym producentem cukru na świecie, duże ilości trzciny cukrowej są przeznaczane do produkcji bioetanolu.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		ogółem	UE-27	kraje trzecie	ogółem	UE-27	kraje trzecie
2010	I	444,88	487,24	386,65	485,02	489,60	740,89
	II	459,20	496,94	436,34	544,50	546,24	772,52
	III	463,68	493,92	428,61	458,44	453,92	765,77
	IV	478,46	502,82	452,03	482,42	476,41	742,70
	V	482,23	521,21	415,72	535,16	528,71	726,27
	VI	484,77	503,33	453,81	415,24	441,83	278,96
	VII	503,15	517,98	459,75	372,38	749,15	349,01
	VIII	564,93	762,65	456,18	409,83	465,12	346,21
	IX	518,02	521,16	448,39	578,21	571,02	690,08
	X	527,29	526,17	-	757,49	754,80	866,58
	XI	540,11	518,74	591,66	588,54	586,22	809,48
	XII	734,20	864,72	601,08	819,68	817,19	1047,17
2011	I	585,20	566,28	640,44	669,50	668,75	697,15
	II	581,58	580,63	-	671,05	666,03	840,89
	III	614,97	613,64	-	629,97	645,05	601,91
	IV	677,89	677,04	-	649,00	648,83	717,49
	V	702,88	702,47	-	588,04	579,52	869,35
	VI	718,04	718,04	-	416,62	484,44	375,93
	VII	672,97	673,10	672,19	573,99	843,49	429,06
	VIII	688,56	708,17	606,13	565,69	681,57	497,48
	IX	712,68	750,03	589,11	506,71	691,68	476,31
	X	654,38	774,94	535,75	682,32	681,93	688,47
	XI	685,48	962,46	538,39	698,71	721,37	669,81

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

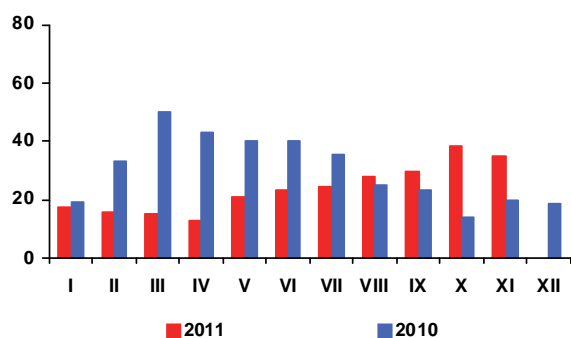
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		workowany	paczkowany		
2010	I	2,12	2,16	1,65	2,76
	II	2,09	2,14	1,62	2,71
	III	2,00	2,04	1,57	2,64
	IV	2,01	2,06	1,57	2,58
	V	2,03	2,08	1,64	2,55
	VI	2,05	2,05	1,66	2,52
	VII	2,09	2,17	1,65	2,49
	VIII	2,30	2,59	1,60	2,65
	IX	2,25	2,65	1,60	2,95
	X	2,19	2,48	1,61	2,99
	XI	2,28	2,50	1,60	2,95
	XII	2,44	2,64	1,60	2,88
2011	I	2,49	2,98	1,58	3,07
	II	2,98	3,53	1,59	3,39
	III	2,97	4,15	1,62	4,79
	IV	2,80	3,99	1,61	5,01
	V	2,93	3,43	1,59	4,63
	VI	2,89	3,35	1,61	4,26
	VII	2,93	3,54	1,61	4,05
	VIII	2,88	3,40	1,67	3,97
	IX	2,96	3,45	1,75	3,87
	X	3,24	3,50	1,76	3,90
	XI	3,34	3,56	1,79	3,94
	XII	3,30	3,46	1,80	3,95

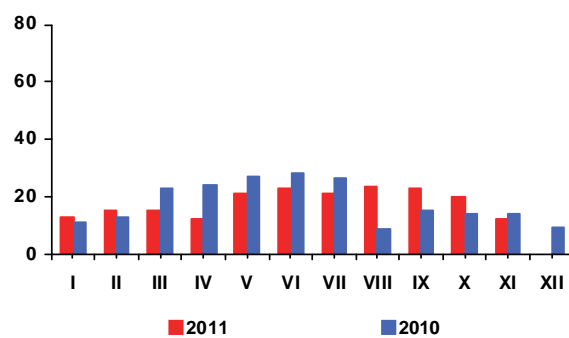
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

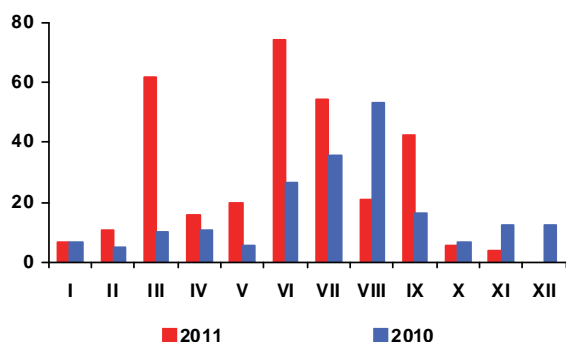
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

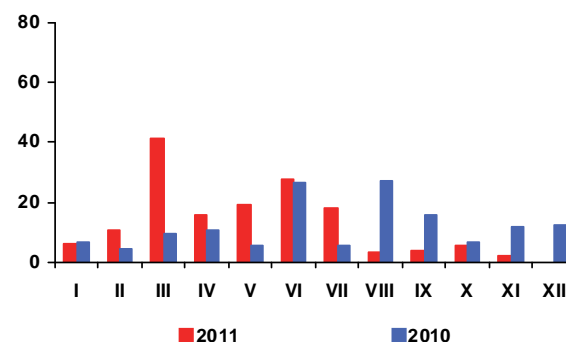
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

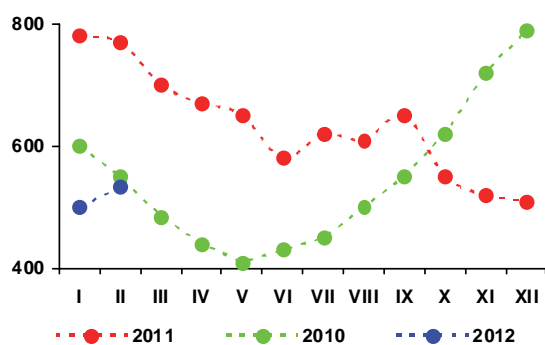
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

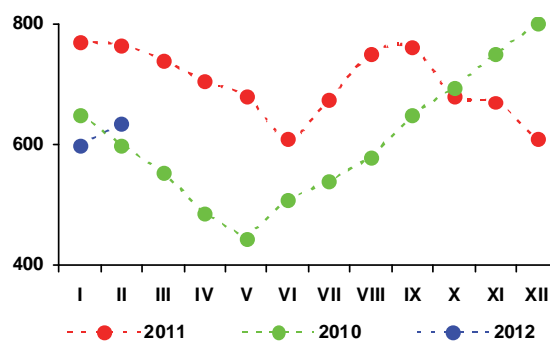
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

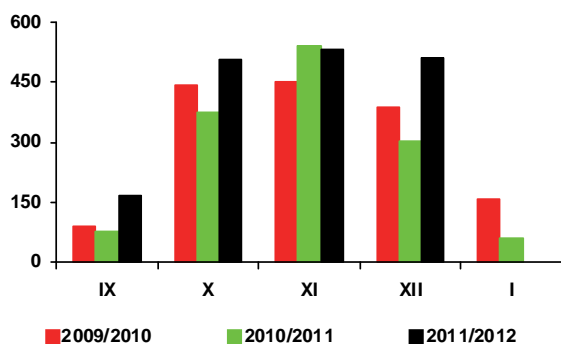
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Na rynku europejskim od początku sezonu 2011/12 (lipiec/czerwiec) ceny surowców oleistych charakteryzują się powolnym trendem spadkowym. Ceny rzepaku w pierwszych sześciu miesiącach bieżącego sezonu zmalały o 12,2%, oleju rzepakowego o 10,0%, a śruty rzepakowej o 13,7%.

W grudniu w relacji do poprzedniego miesiąca potaniał rzepak i olej rzepakowy, a ceny śruty rzepakowej wzrosły nieznacznie. W portach europejskich w grudniu płacono za rzepak 578 USD/tonę (cif Hamburg), tj. o 18 USD/tonę (o 3,0%) mniej niż przed miesiącem i o 78 USD/tonę (o 11,9%) mniej niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 1252 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 38 USD/tonę (o 2,9%) tańszy niż przed miesiącem oraz o 144 USD/tonę (o 10,3%) tańszy niż przed rokiem. Cena śruty rzepakowej wyniosła 227 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 5 USD/tonę (o 2,3%) wyższa niż przed miesiącem, lecz nadal była o 62 USD/tonę (o 21,5%) niższa niż przed rokiem. W połowie stycznia ceny rzepaku, oleju i śruty rzepakowej wzrosły odpowiednio do 589, 1265 i 231 USD/tonę.

Według najnowszej oceny Oil World, w sezonie 2011/12 (lipiec/czerwiec) ceny rzepaku, jak i oleju rzepakowego wzrosną na rynku europejskim średnio o 4% w porównaniu z sezonem poprzednim i wyniosą odpowiednio 632 i 1335 USD/tonę, a ceny śruty rzepakowej zmaleją o 7% do 257 USD/tonę. Nie zmienią się ceny soi, wzrosną ceny oleju sojowego (o 6%), zmaleją ceny śruty sojowej (o 6%). Potanieją również nasiona słonecznika (o 8%), olej słonecznikowy (o 3%) i śruta słonecznikowa (o 9%).

Oil World wstępnie prognozuje, iż po dwóch sezonach spadku, światowe zbiory rzepaku wzrosną w sezonie 2012/13 o 3,4% do 61,5 mln ton. Przewiduje się wzrost zbiorów u wszystkich głównych producentów, z wyjątkiem Australii i Ukrainy. Zbiory rzepaku w UE-27 mogą zwiększyć się o 4,1% do 19,9 mln ton, w Kanadzie o 3,8% do 14,7 mln ton, a w Chinach o 3,4% do 12 mln ton.

Na rynku krajowym ceny rzepaku i produktów jego przerobu w styczniu wzrosły. Za rzepak płacono 2008 zł/tonę, tj. o 4,5% więcej niż w grudniu. Cena oleju rzepakowego niekonfekcjonowanego zwiększyła się o 2,8% do 4584 zł/tonę, a śruty rzepakowej o 7,3% do 703 zł/tonę. W relacji do stycznia poprzedniego roku ceny rzepaku i oleju rzepakowego były wyższe odpowiednio o 19,7% i 14,8%, a cena śruty rzepakowej była o 6,3% niższa.

Krajowy przerób rzepaku wzrósł w listopadzie znacząco, ale nadal był istotnie niższy niż przed rokiem. Duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące co najmniej 50 osób stałej załogi) wyprodukowały w listopadzie 51,2 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. o 10,1% więcej niż w poprzednim miesiącu, lecz o 15,0% mniej niż w tym samym miesiącu poprzedniego roku, a w pierwszych jedenastu miesiącach 2011 r. łącznie 495 tys. ton, tj. o 14,1% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Produkcja oleju rzepakowego rafinowanego zmalała w porównywanych okresach o 14,8% do 430 tys. ton, a margaryn została zwiększona o 1,9% do 352 tys. ton.

W listopadzie zmalały obroty handlu zagranicznego surowcami i produktami oleistych. Większy niż w poprzednim miesiącu był tylko import margaryn oraz przywóz i wywóz śrut oleistych.

Od stycznia do listopada wywieziono: 128 tys. ton rzepaku (o 68% mniej niż w tym samym okresie 2010 r.), 148 tys. ton oleju rzepakowego (o 32% mniej), 384 tys. ton śruty rzepakowej (o 32% mniej) i 118 tys. ton margaryn (o 10% więcej). Przywieziono: 2595 tys. ton śrut oleistych (o 6% więcej niż w okresie styczeń - listopad 2010 r.), 470 tys. ton olejów roślinnych (o 38% więcej), w tym 76 tys. ton oleju rzepakowego (ponad dwukrotnie więcej), 493 tys. ton nasion oleistych (o 42% więcej), w tym 365 tys. ton rzepaku (o 57% więcej) oraz 66 tys. ton margaryn (o 9% więcej).

Ceny detaliczne tłuszczów roślinnych w grudniu zmalały (średnio o 0,2% w porównaniu z poprzednim miesiącem). Potaniały margaryny (o 0,1%), a także oleje roślinne (o 0,4%) i oliwa z oliwek (o 0,1%). Jednak w skali całego 2011 r. ceny detaliczne tłuszczów roślinnych wzrosły bardzo znacząco (średnio o 7,3% w porównaniu z rokiem poprzednim). Wzrost ich cen był istotnie większy niż wzrost cen całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi (5,4%), ale niższy niż wzrost cen tłuszczów zwierzęcych (8,0%). W grupie tłuszczów najbardziej podrożały oleje roślinne (o 9,0%), a następnie masło (o 8,3%), margaryny (o 6,9%) i „pozostałe tłuszcze zwierzęce” (słonina, smalec) (o 6,3%). Ceny oliwy z oliwek zmalały (o 1,9%).

Ewa Rosiak

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2009 I-XII	882 614	362 206	210 006	1 034 814	27,14	23,8	85,3
2010 I-XII	817 513	384 287	247 093	954 707	25,04	30,2	85,6
2010 XI	60 200	29 772	23 131	66 841	1,75	38,4	90,1
XII	52 528	43 663	18 552	77 639	2,04	35,3	67,7
2011 I	54 036	28 060	11 308	70 788	1,86	20,9	76,3
II	50 165	36 286	8 947	77 504	2,03	17,8	64,7
III	38 596	50 276	11 450	77 422	2,03	29,7	49,9
IV	48 936	50 726	15 022	84 640	2,22	30,7	57,8
V	46 034	33 998	13 253	66 779	1,75	28,8	68,9
VI	23 494	40 304	12 939	50 859	1,33	55,1	46,2
VII	33 792	36 062	13 163	56 691	1,49	39,0	59,6
VIII	55 018	38 233	16 900	76 351	2,00	30,7	72,1
IX	47 016	55 619	18 329	84 306	2,21	39,0	55,8
X	46 522	54 855	22 448	78 929	2,07	48,3	58,9
XI	51 199	45 236	15 100	81 335	2,13	29,5	62,9
Zmiany w %							
<u>XI 2011</u> X 2010	10,1	-17,5	-32,7	3,0	3,0	x	x
<u>XI 2011</u> XI 2010	-15,0	51,9	-34,7	21,7	21,7	x	x
<u>XI 2011</u> XII 2010	-2,5	3,6	-18,6	4,8	4,8	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2009 I-XII	882 614	30 235	182 891	729 958	19,13	20,7	120,9
2010 I-XII	817 513	39 521	231 490	625 544	16,39	28,3	130,7
2010 XI	60 200	3704	22 222	41682	1,09	36,9	144,4
XII	52 528	4706	16024	41210	1,08	30,5	127,5
2011 I	54 036	2284	10733	45587	1,20	19,9	118,5
II	50 165	3253	8283	45135	1,18	16,5	111,1
III	38 596	8323	10028	36891	0,97	26,0	104,6
IV	48 936	7866	14681	42121	1,10	30,0	116,2
V	46 034	5578	12759	38853	1,02	27,7	118,5
VI	23 494	5476	12330	16640	0,44	52,5	141,2
VII	33 792	5446	12760	26478	0,69	37,8	127,6
VIII	55 018	8251	16312	46957	1,23	29,6	117,2
IX	47 016	12335	17010	42341	1,11	36,2	111,0
X	46 522	10703	19104	38121	1,00	41,1	122,0
XI	51 199	6655	13682	44172	1,16	26,7	115,9
Zmiany w %							
<u>XI 2011</u> X 2010	10,1	-37,8	-28,4	15,9	15,9	x	x
<u>XI 2011</u> XI 2010	-15,0	79,7	-38,4	6,0	6,0	x	x
<u>XI 2011</u> XII 2010	-2,5	41,4	-14,6	7,2	7,2	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2009 I-XII	1 323 921	2 274 379	610 496	2 987 804	46,1	44,3
2010 I-XII	1 226 270	2 653 153	669 183	3 210 240	54,6	38,2
2010 XI	90 300	307 107	64 297	333 110	71,2	27,1
XII	78 792	198 638	64 472	212 958	81,8	37,0
2011 I	81 054	249 499	46 735	283 818	57,7	28,6
II	75 248	244 042	41 541	277 749	55,2	27,1
III	57 894	175 646	44 678	188 862	77,2	30,7
IV	73 404	233 097	42 398	264 103	57,8	27,8
V	69 051	300 488	37 368	332 171	54,1	20,8
VI	35 241	231 857	33 541	233 557	95,2	15,1
VII	50 688	181 586	17 361	214 913	34,3	23,6
VIII	82 527	232 671	51 859	263 339	62,8	31,3
IX	70 524	141 802	47 439	164 887	67,3	42,8
X	69 783	264 504	36 429	297 858	52,2	23,4
XI	76 799	340 282	39 282	377 799	51,1	20,3
Zmiany w %						
<u>XI 2011</u> X 2010	10,1	28,6	7,8	26,8	x	x
<u>XI 2011</u> XI 2010	-15,0	10,8	-38,9	13,4	x	x
<u>XI 2011</u> XII 2010	-2,5	71,3	-39,1	77,4	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2009 I-XII	1 323 921	9 811	551 254	782 478	41,6	169,2
2010 I-XII	1 276 464	13 697	627 199	662 962	49,1	192,5
2010 XI	90 300	1 335	61 759	29 876	68,4	302,2
XII	78 792	836	62 414	17 214	79,2	457,7
2011 I	81 054	1 519	44 634	37 939	55,1	213,6
II	75 248	1 390	39 192	37 446	52,1	201,0
III	57 894	1 303	41 234	17 963	71,2	322,3
IV	73 404	1 512	38 999	35 917	53,1	204,4
V	69 051	1 050	31 060	39 041	45,0	176,9
VI	35 241	1 243	26 072	10 412	74,0	338,5
VII	50 688	362	11 826	39 224	23,3	129,2
VIII	82 527	2 043	44 820	39 750	54,3	207,6
IX	70 524	1 805	40 216	32 113	57,0	219,6
X	69 783	1 677	29 749	41 711	42,6	167,3
XI	76 799	625	35 975	41 449	46,8	185,3
Zmiany w %						
<u>XI 2011</u> X 2010	10,1	-62,7	20,9	-0,6	x	x
<u>XI 2011</u> XI 2010	-15,0	-53,2	-41,7	38,7	x	x
<u>XI 2011</u> XII 2010	-2,5	-25,2	-42,4	140,8	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2009 I-XII	363 022	46 033	88 925	320 130	8,39	24,5	113,4
2010 I-XII	389 803	66 583	118 429	337 957	8,86	30,4	115,3
2010 XI	39 566	5 806	12 792	32 580	0,85	32,3	121,4
XII	29 599	5 850	10 658	24 791	0,65	36,0	119,4
2011 I	30 098	3 616	10 151	23 563	0,62	33,7	127,7
II	26 857	4 331	9 162	22 026	0,58	34,1	121,9
III	33 448	5 357	11 619	27 186	0,71	34,7	123,0
IV	30 933	5 368	9 385	26 916	0,71	30,3	114,9
V	28 648	4 469	9 465	23 652	0,62	33,0	121,1
VI	29 058	5 505	9 088	25 475	0,67	31,3	114,1
VII	28 351	57 01	9 416	75 936	1,99	33,2	37,3
VIII	38 022	8 137	12 271	33 888	0,89	32,3	112,2
IX	33 927	7 632	12 447	29 112	0,76	36,7	116,5
X	35 159	7 328	12 777	29 710	0,78	36,3	118,3
XI	37 530	8 527	12 384	33 673	0,88	33,0	111,5
Zmiany w %							
<u>XI 2011</u> <u>X 2010</u>	6,7	16,4	-3,1	13,3	13,3	x	x
<u>XI 2011</u> <u>XI 2010</u>	-5,1	46,9	-3,2	3,4	3,4	x	x
<u>XI 2011</u> <u>XII 2010</u>	26,8	45,8	16,2	35,8	35,8	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2009 I-XII	1082,4	482,6	2,24
2010 I-XII	1277,6	598,4	2,14
2010 XII	1675,0	779,7	2,10
2011 I	1678,0	889,0	1,89
II	1776,0	935,4	1,90
III	1597,0	914,7	1,75
IV	1729,0	948,3	1,82
V	1765,0	992,2	1,78
VI	1817,0	990,7	1,83
VII	1827,0	861,6	2,12
VIII	1855,6	754,8	2,46
IX	1881,1	767,7	2,45
X	1970,0	753,5	2,61
XI	1954,0	747,5	2,61
XII	1922,0	759,1	2,53
Zmiany w %			
<u>XII 2011</u> <u>XI 2011</u>	-1,6	1,6	x
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	14,7	-2,6	x
<u>I-XII 2010</u> <u>I-XII 2009</u>	18,0	24,0	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

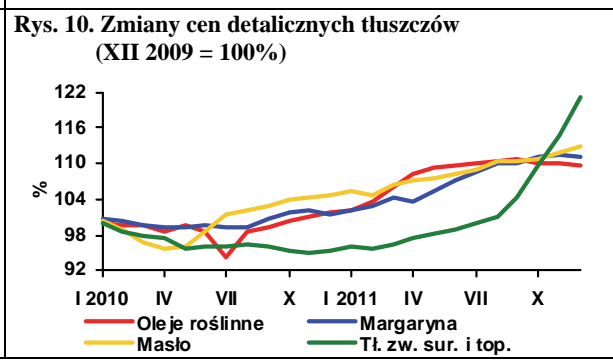
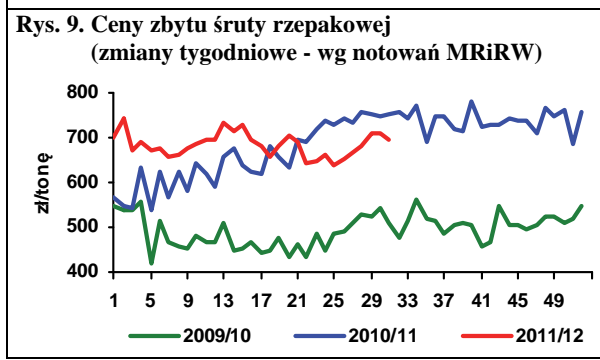
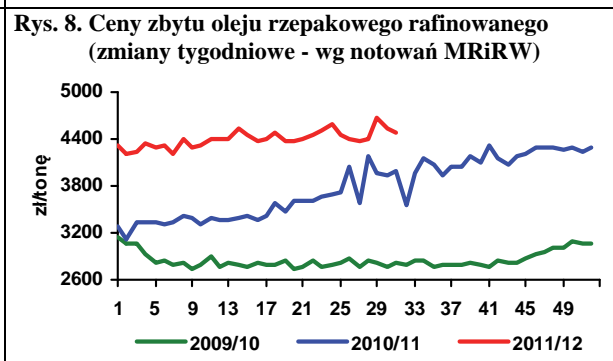
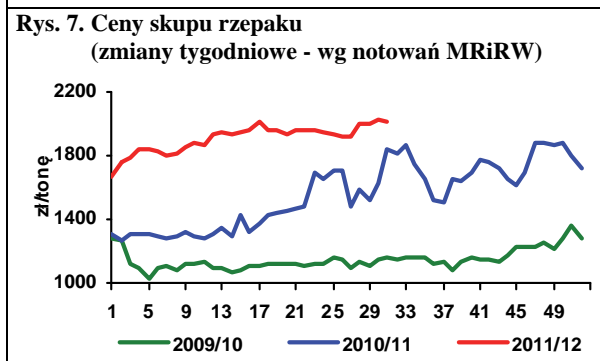
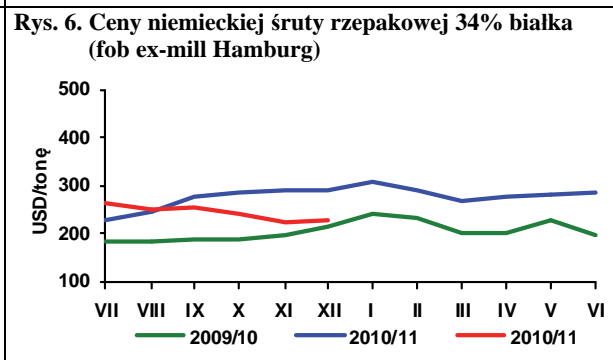
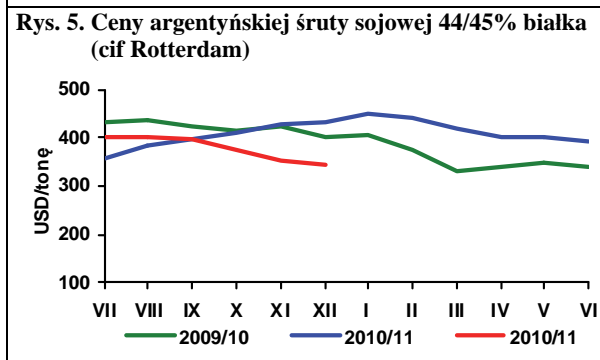
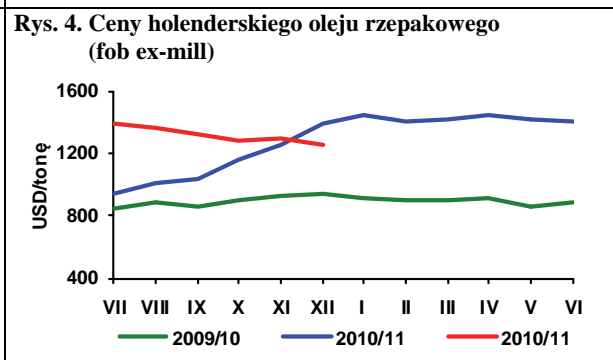
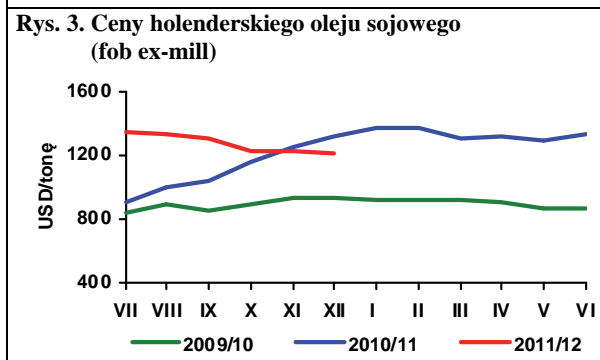
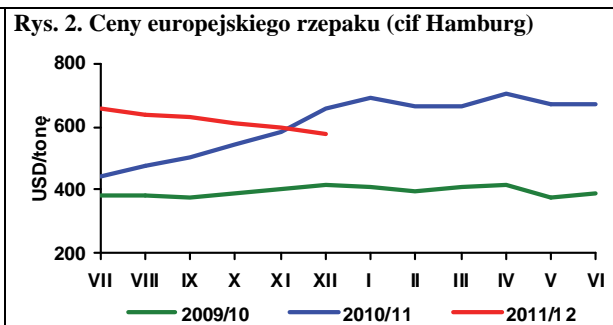
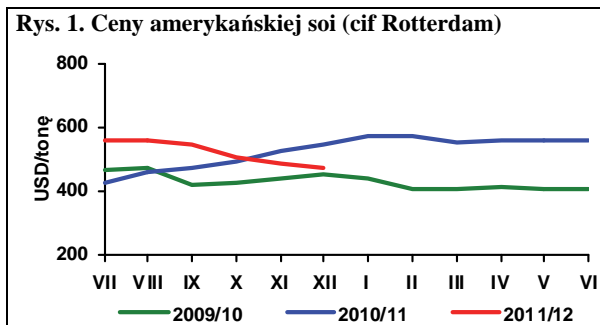
Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2010 I-XII	4,21	7,09	15,05	4,58	5,85	13,68	20,65	5,68
2011 I-XII	5,29	7,06	16,90	5,18	6,70	13,75	22,40	6,08
XII	4,40	6,69	16,01	4,59	5,97	13,55	21,35	5,52
2011 I	4,69	6,75	15,85	4,55	6,04	13,60	21,55	5,52
II	5,29	6,80	16,1	4,57	6,17	13,75	21,55	5,52
III	5,50	7,07	16,56	4,61	6,48	13,83	22,10	5,56
IV	5,12	7,07	16,64	4,66	6,72	13,70	22,15	5,64
V	5,14	7,07	16,65	4,75	6,81	13,60	22,10	5,68
VI	5,32	7,13	16,79	4,78	6,82	13,63	22,35	5,72
VII	5,29	7,22	16,96	4,94	6,88	13,65	22,45	5,76
VIII	5,25	7,12	17,05	4,99	6,92	13,70	22,65	5,88
IX	5,44	7,09	17,27	5,65	6,94	13,80	22,60	6,16
X	5,40	7,16	17,7	6,26	6,88	13,95	23,10	7,20
XI	5,4	7,16	17,7	6,26	6,88	13,95	23,10	7,20
XII	5,58	7,15	17,82	6,39	6,88	14,05	23,15	7,64
Zmiany w %								
<u>XII 2011</u> <u>XI 2011</u>	3,3	-0,1	0,7	2,1	0,0	0,7	0,2	6,1
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	26,8	6,9	11,3	39,2	15,2	3,7	8,4	38,4
<u>I-XII 2011</u> <u>I-XII 2010</u>	25,7	-0,4	12,3	13,1	14,5	0,5	8,5	7,0

^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Po bardzo dobrych ubiegłorocznych zbiorach, ceny ziemniaków w krajach UE nadal utrzymują się na niskim poziomie. W styczniu średni poziom cen ziemniaków do przetwórstwa w Niemczech, Francji i Holandii wynosił 45-60 euro/tonę, a w Belgii 43-50 euro/tonę. Ceny ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji są wyższe o kilkanaście czy nawet kilkadziesiąt euro/tonę, ale i tak jest to o 60-70% mniej w porównaniu z ubiegłym sezonem.

Również w Polsce ceny ziemniaków są niskie. W grudniu średnie ceny na targowiskach wprawdzie wzrosły w stosunku do listopada o niespełna 2% do 62,3 zł/dt, ale w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku były one o 45% niższe. Sytuacja jest bardzo zróżnicowana w skali kraju, tak jak zróżnicowane były zmiany plonów i zbiorów ziemniaków w poszczególnych rejonach Polski. W województwach: dolnośląskim, łódzkim, małopolskim, opolskim, śląskim i świętokrzyskim wzrost plonów wyniósł co najmniej 20%, a ceny targowiskowe spadły o 50-60%. W centralnej i północno-wschodniej Polsce, gdzie plony ziemniaków były zbliżone lub nawet nieco niższe niż przed rokiem, ceny są niższe o ok. 30%.

W styczniu także nie było istotnego wzrostu cen ziemniaków na targowiskach, a w obrocie hurtowym były one podobne jak w dwóch poprzednich miesiącach. Ich średni poziom oscylował ok. 36 zł/dt. W lutym i w marcu ceny ziemniaków mogą wzrosnąć z powodu znacznego spadku temperatury, który generuje dodatkowe koszty związane z przechowywaniem oraz dystrybucją. Ewentualnemu wzrostowi cen ziemniaków na polskim rynku będzie jednak przeciwdziałać umacniająca się złoty i możliwy w najbliższych miesiącach wzrost importu tanich ziemniaków z Europy Zachodniej.

Zmiany cen przetworów ziemniaczanych, ze względu na niewielki udział kosztów surowca w cenie finalnej, w niewielkim stopniu zależą od wahań cen ziemniaków. W 2011 r. wzrosły one średnio o 4-5%, z wyjątkiem chipsów, których średni poziom obniżył się o 1%. Dużą zmiennością charakteryzowały się ceny zbytu skrobi ziemniaczanej. W pierwszym półroczu 2011 r. miał miejsce silny wzrost tych cen, do rekordowego poziomu ok. 4,6 zł/kg. W drugim półroczu skrobia ziemniaczana potaniała w zbycie do 2,70 zł/kg i była o ponad 13% niższa niż przed rokiem. Spadek cen skrobi ziemniaczanej

w bieżącym sezonie jest związany ze znacznym wzrostem jej produkcji, zarówno w Polsce, jak i w innych krajach UE. Tanieje również mąka ziemniaczana w sprzedaży detalicznej, ale jej obecna cena nadal jest o 59% wyższa niż przed rokiem.

W okresie styczeń-listopad 2011 r. sprzedaż frytek na rynki zagraniczne wyniosła 125,0 tys. ton, wobec 107,6 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku. Wzrost, z 18,7 do 19,8 tys. ton, zanotowano też w eksporcie chipsów. Eksport suszu był wyższy o 0,3 tys. ton niż w pierwszych jedenastu miesiącach 2010 r. i wyniósł 7,1 tys. ton. Zmniejszyła się sprzedaż na rynki zagraniczne skrobi ziemniaczanej (z 51,8 do 29,6 tys. ton), wzrost natomiast eksport syropów skrobiowych i dekstryn. Wysoki poziom eksportu przetworów ziemniaczanych prawdopodobnie utrzyma się w następnych miesiącach bieżącego sezonu.

Import frytek w ciągu jedenastu miesięcy 2011 r. wyniósł 50,8 tys. ton, wobec 38,4 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku. Zwiększył się też import chipsów i wyniósł 7,7 tys. ton, wobec 5,7 tys. ton. W 2011 r. zanotowano także znaczący wzrost importu produktów skrobiowych. W ciągu pierwszych jedenastu miesięcy 2011 r. sprowadzono do kraju 217,2 tys. ton syropów skrobiowych i 96,9 tys. ton skrobi nieprzetworzonych, wobec odpowiednio: 165,8 i 84,2 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku. Wyższy był również przywóz skrobi modyfikowanych, który wyniósł 70,2 tys. ton, wobec 58,3 tys. ton w porównywalnym okresie 2010 r.

Eksport ziemniaków konsumpcyjnych w pierwszych pięciu miesiącach bieżącego sezonu wyniósł 8,1 tys. ton, z tego 6,7 tys. ton na rynki krajów WNP (Rosja – 1,3 tys. ton, Białoruś – 3,3 tys. ton i Mołdawia – 2,0 tys. ton), a do krajów UE 1,4 tys. ton. Ich import w tym okresie wyniósł 24,9 tys. ton, wobec 25,6 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego sezonu, przede wszystkim z krajów UE.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
I	.	.	.	-	-	-
II	.	.	.	-	-	-
III	.	.	.	-	-	-
IV	50 100	79 400	36 000	-	-	-
V	35 600	41 000	36 900	-	-	-
VI	33 000	35 600	12 700	-	-	-
VII	27 800	29 100	26 500	-	-	-
VIII	43 700	45 500	61 800	-	117	910
IX	249 400	149 000	289 100	24 818	12 923	35 524
X	299 300	297 900	302 700	40 781	32 774	42 123
XI	121 900	166 200	183 100	15 192	15 603	28 881
XII	38 500	70 400	69 200	-	16	-
RAZEM	780 600 ^b	609 100 ^b	959 400 ^b	80 791	61 433	107 438

^a krochmal surowy nieodwodniony w przeliczeniu na 80% suchej masy, ^b okres VII-XII

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2006 I-XII	758	1 409	10 643	45 783	86	53 402	8 452	101 914	18 686	8 430
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2009 I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	108 414	18 167	7 706
2010 I-XII	1 637	1 803	39 794	54 626	134	44 623	10 058	118 614	20 716	7 388
2010 VII	80	2	344	2 219	2	2 969	1 168	13 635	1 920	562
VIII	55	7	283	1 898	18	4 270	1 024	11 707	1 845	438
IX	69	-	1 333	3 003	12	5 155	991	10 297	1 695	453
X	252	0	6 458	7 373	7	3 657	1 114	9 640	2 013	784
XI	376	0	8 246	4 313	11	3 002	1 174	8 546	1 696	665
XII	89	-	9 979	2 672	15	4 152	1 139	10 988	1 775	627
2011 I	87	24	23 340	2 095	557	4 283	690	8 963	1 569	557
II	219	-	15 974	1 970	328	3 743	848	9 777	1 982	659
III	276	624	13 693	1 675	550	4 434	1 033	11 205	1 945	607
IV	54	814	3 901	1 653	1 651	3 836	783	11 520	1 806	649
V	271	240	2 056	1 124	1 474	3 971	660	10 847	1 734	476
VI	1 087	-	2 021	2 084	1 169	4 284	702	11 840	2 295	463
VII	582	-	4 210	2 176	1 657	3 990	991	11 109	1 943	228
VIII	47	-	185	1 007	13	5 131	987	13 325	1 876	257
IX	56	-	597	3 114	1 690	3 199	1 159	12 731	1 593	856
X	62	-	1 267	6 378	1 408	3 070	797	11 176	1 577	1 132
XI	63	-	1 044	6 209	12	3 979	942	12 768	1 585	1 169

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2006 I-XII	45 010	17 310	49 552	19 312	45 485	119 696	81 120	37 196	3 897	4 662
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2009 I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	42 315	3 556	1 996
2010 I-XII	48 353	29 761	157 323	9 828	81 482	180 352	63 478	41 595	5 714	875
2010 VII	178	2 213	3 296	786	7 683	17 396	5 170	2 852	586	52
VIII	39	865	2 849	720	7 880	14 884	5 778	2 793	553	6
IX	200	250	3 426	803	7 070	13 232	6 324	3 151	686	34
X	86	153	3 274	1 149	6 236	10 726	6 040	3 796	620	49
XI	172	247	8 352	1 059	4 517	10 816	4 869	3 595	403	61
XII	1 066	313	3 659	684	6 399	11 424	4 417	3 177	146	159
2011 I	831	532	15 089	566	4 988	12 442	5 494	4 115	605	124
II	1 193	1 232	13 644	1 319	7 378	11 992	5 398	4 308	807	191
III	4 506	6 908	24 428	1 354	9 161	24 624	7 056	6 510	1 113	276
IV	6 990	7 490	26 362	1 408	8 681	20 440	6 170	5 814	836	346
V	23 151	2 203	42 090	913	8 290	27 752	6 204	6 803	708	174
VI	9 445	67	24 513	640	9 436	21 557	5 885	7 383	804	157
VII	125	537	16 262	1 092	8 311	17 751	6 609	6 643	552	104
VIII	23	-	1 842	1 000	7 344	20 793	6 205	3 923	910	207
IX	20	-	1 409	914	10 166	24 530	7 714	3 385	760	226
X	1622	-	1 220	539	7 925	17 523	6 973	3 189	193	97
XI	26	-	3 374	834	4 721	17 621	6 473	2 346	418	63

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj Ceny	XI	X	XI	XII	Wskaźnik zmian cen	
		2010	2011	2011	2011	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	37,3	23,9	23,8	32,8	87,9	137,8
	targowiskowa	112,5	61,4	61,3	62,3	55,4	101,6
	detaliczna (zł/kg)	1,43	0,77	0,75	0,74	51,7	98,7
	importowa	90,3	73,0	141,6	.	174,0	194,1
	eksportowa	82,8	40,6	34,5	.	49,4	85,0
Relacje cen	skup / targowisko	0,33	0,39	0,39	0,53	-	-
	targowisko / detal	0,79	0,80	0,82	0,84	-	-
	skup / detal	0,26	0,31	0,32	0,44	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	skupu (zł/t)	151,0	164,6	167,1	169,1	112,0	101,2
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	3,11	2,85	2,76	2,70	86,8	97,8
Skrobia ziemniaczana	detaliczna (zł/kg)	4,23	7,07	6,87	6,71	158,6	97,7
Frytki	detaliczna (zł/kg)	9,18	9,64	9,54	9,54	103,9	100,0
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	34,70	34,50	34,60	34,60	99,7	100,0
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	9,80	9,46	9,50	9,50	96,9	100,0

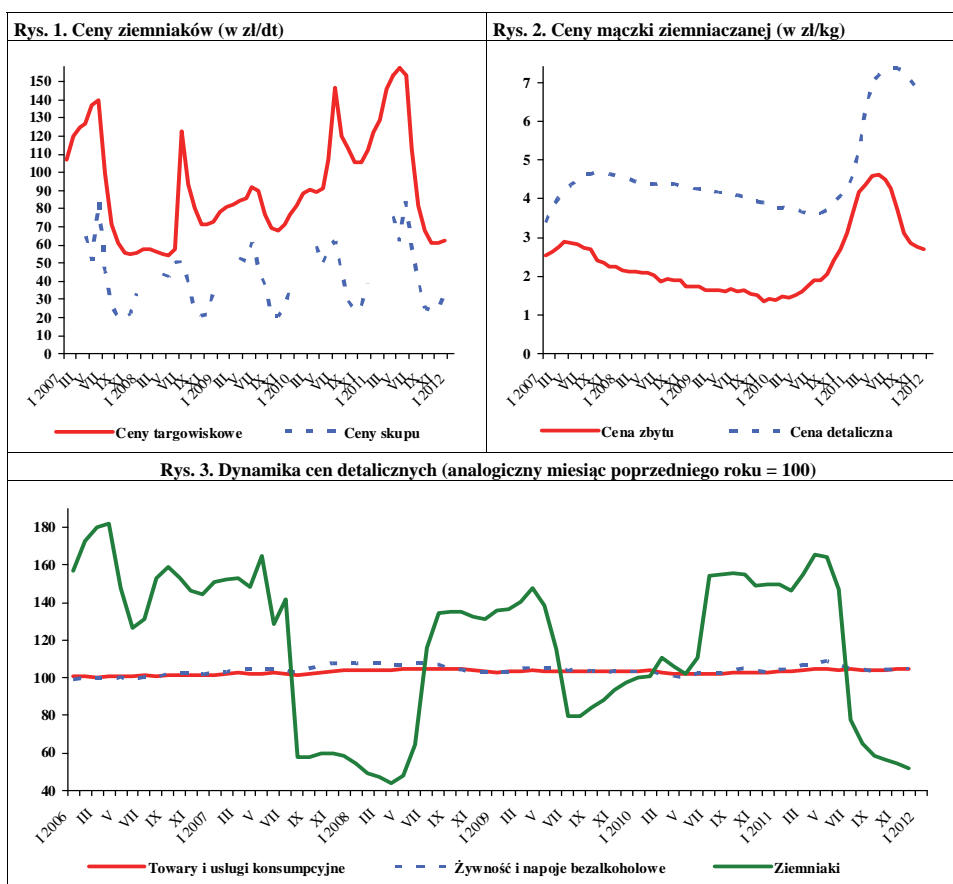
^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2010	2011			wsk. zmian cen	
		grudzień	październik	listopad	grudzień	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	121,6	68,1	70,7	69,5	57,2	98,3
2	Kujawsko-pomorskie	113,3	58,6	58,2	58,0	51,2	99,8
3	Lubelskie	86,9	62,1	60,6	62,0	71,3	102,3
4	Lubuskie	132,4	75,5	87,7	84,4	63,7	96,2
5	Łódzkie	111,9	46,0	45,2	46,4	41,4	102,5
6	Małopolskie	119,4	58,4	58,6	61,8	51,8	105,5
7	Mazowieckie	102,7	63,1	60,0	64,7	63,0	108,0
8	Opolskie	133,8	55,9	54,5	61,5	45,9	112,7
9	Podkarpackie	125,0	64,7	63,1	66,8	53,5	106,0
10	Podlaskie	86,8	59,2	60,2	60,6	69,8	100,7
11	Pomorskie	113,0	67,6	68,1	69,5	61,4	102,0
12	Śląskie	127,4	62,6	64,4	60,4	47,4	93,7
13	Świętokrzyskie	97,8	46,5	50,9	50,2	51,3	98,7
14	Warmińsko-mazurskie	116,2	82,9	81,8	79,1	68,0	96,6
15	Wielkopolskie	112,5	61,0	58,2	58,2	51,8	100,0
16	Zachodniopomorskie	118,1	72,6	75,5	74,6	63,2	98,9
maksimum		133,8	82,9	87,7	84,4	x	
minimum		86,8	46,0	45,2	46,4		
różnica w %		54,0	80,2	93,9	82,0		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W styczniu 2012 r. w porównaniu z grudniem 2011 r. wzrosły ceny skupu większości warzyw na rynku produktów świeżych. Pomidory szklarniowe podrożały o 52%, kapusta biała o 12%, cebula i marchew po 11%, ale niższe o 9% były ceny pieczarek. Przetwórcy o 9% więcej płacili producentom za kapustę białą i marchew na kostkę, o 9% mniej za cebulę obieraną, a ceny skupu buraków ćwikłowych zarówno kierowanych na rynek produktów świeżych jak i do przetwórstwa nie zmieniły się (odpowiednio: 0,47 zł/kg i 0,20 zł/kg). Spośród warzyw przeznaczonych na eksport odnotowano wzrost cen: kapusty pekińskiej (o 24%), marchwi (o 18%) i buraków (o 14%), a spadek cen: selerów (o 9%), ziemniaków (o 8%), kapusty białej, czerwonej i cebuli. Na rynkach hurtowych podrożały krajowe ogórki spod osłon (o 12%) i nieznacznie kapusta biała i marchew, a o 4% była tańsza cebula.

W styczniu 2012 r. w relacji do stycznia 2011 r. w skupie i na rynkach hurtowych odnotowano spadek cen warzyw, z wyjątkiem pieczarek, które nieznacznie zdrożały. Najbardziej obniżono ceny skupu: kapusty białej (od 68% do 81% w zależności od kierunku przeznaczenia), cebuli (od 65% do 77%) i buraków (od 45% do 54%). W skupie na eksport odnotowano także znaczny spadek cen: kapusty czerwonej (o 75%), cebuli (o 77%) i ziemniaków (o 72%). W handlu hurtowym obniżyły się ceny: kapusty białej (o 79%), cebuli (o 70%), buraków (o 46%) i marchwi (o 40%).

W grudniu 2011 r., w stosunku do listopada 2011 r., w handlu detalicznym podrożały: pomidory (o 25%), kalafiory (o 21%) i pieczarki (o 7%). Ceny innych warzyw, jak: cebuli, kapusty białej, marchwi, buraków, selerów i porów –utrzymały się na podobnym poziomie. W tym samym okresie ceny większości przetworów warzywnych prawie nie zmieniły się, z wyjątkiem kukurydzy konserwowej i groszku konserwowego (które staniały o 5% i 3%).

W relacji do grudnia 2010 r. w handlu detalicznym obniżyły się ceny niemal wszystkich warzyw, a najbardziej: kapusty białej (o 57%), cebuli (o 48%), selerów (o 32%) i porów (o 26%), a w mniejszym stopniu: marchwi, pomidorów i buraków (o 19-20%). Podrożały natomiast kalafiory (o 8%) i pieczarki (o 7%). Spośród przetworów warzywnych odnotowano wzrost cen: szpinaku mrożonego (o 9%), mrożonych mieszanek warzywnych (o 8%), koncentratu pomidorowego, kalafiorów mrożonych i soku pomidorowego (o 5%). Ceny pozostałych przetworów utrzymały się na poziomie zbliżonym do zeszłorocznego.

W listopadzie 2011 r., w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego w średnich i dużych zakładach przetwórczych o 37% zwiększono produkcję

Grażyna Stępka

Tomasz Smoleński

soku pomidorowego, a o 50% zmniejszono produkcję konserw warzywnych, o 30% marynat i o 15% warzyw mrożonych.

W analizowanym miesiącu wyeksportowano 29,4 tys. ton warzyw świeżych o wartości 12,9 mln EUR. W stosunku do listopada 2010 r. wolumen eksportu warzyw wzrósł o 19%, ale jego wartość spadła o 5%. Na wzrost wolumenu eksportułożył się 51% wzrost wywozu ogórków, 38% marchwi, 34% cebuli i 3% pomidorów, oraz mniejsza o 56% sprzedaż kalafiorów i o 32% kapusty. W listopadzie wyeksportowano także 49 tys. ton przetworów warzywnych o wartości 33,6 mln EUR. Eksport przetworów był niższy o 2%, a jego wartość o 4%. Sprzedaż suszy spadła o 22% i mrożonek o 6%. Więcej o 17% wyeksportowano natomiast konserw i o 13% konserw warzywnych.

Import warzyw świeżych w listopadzie 2011 r. wyniósł 31,4 tys. ton, a jego wartość 24,7 mln EUR. W porównaniu z listopadem 2010 r. ilość i wartość zakupionych warzyw świeżych obniżyła się o 27%. Do spadku importu przyczynił się niższy o 74% zakup kapusty, o 63% cebuli, o 43% marchwi i o 7% pomidorów. O 4% wzrósł natomiast import ogórków i papryki oraz o 8% czosnku. W tym okresie import przetworów warzywnych wyniósł 19,9 tys. ton, o wartości 17,6 mln EUR. W odniesieniu do listopada 2010 r. wielkość zakupu przetworów warzywnych obniżyła się o 5%, a ich wartość o 6%. Mniej o 27% zakupiono marynat, o 24% mrożonek i koncentratu pomidorowego oraz o 10% suszy. Import konserw wyższy był o 3%.

W okresie od stycznia do listopada 2011 r. – wg wstępnych danych CAAC – w handlu świeżymi warzywami saldo było ujemne i wyniosło -105,3 mln euro. W stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego zmniejszyło się ono o 18%. W handlu przetworami warzywnymi wpływy z eksportu przewyższyły wartość importu o 127,4 mln euro, a w relacji do roku 2010 dodatnie saldo zmniejszyło się o 1%.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pomidory gruntowe ^c	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szkl.)	Pieczarki
2010 XII	1,13	1,80	1,05	0,91	0,84	-	-	-	7,00	-	4,77
2010 I-XII	1,36	1,88	1,03	0,93	0,76	1,54	0,99	2,00	5,09	1,91	4,87
2011 I	1,46	1,95	1,21	1,02	0,91	-	-	-	-	-	4,98
II	1,44	1,98	1,42	1,05	0,90	-	-	-	-	-	4,67
III	1,42	2,05	1,80	1,15	1,02	-	-	-	5,38	-	4,95
IV	1,36	2,05	1,86	1,19	1,26	-	-	-	5,74	-	4,68
V	1,45	2,12	2,29	1,41	1,94	-	-	-	3,64	-	4,40
VI	2,20	2,41	2,40	1,48	1,12	-	1,46	-	2,49	-	4,33
VII	1,33	2,35	0,33	1,09	0,68	1,24	0,86	-	2,22	1,35	4,71
VIII	0,91	1,86	0,38	0,69	0,48	1,06	0,61	0,82	1,25	1,22	4,79
IX	0,51	1,46	0,23	0,59	0,46	1,28	0,73	0,82	1,65	1,98	4,96
X	0,50	1,14	0,26	0,57	0,46	-	-	-	2,42	2,11	5,07
XI	0,45	1,10	0,23	0,58	0,45	-	-	-	4,13	-	5,32
XII	0,46	1,07	0,25	0,61	0,47	-	-	-	5,38	-	5,53
2011 I-XII	1,04	1,80	1,06	0,95	0,96	1,17	0,74	0,82	3,65	1,67	4,87
2012 I	0,51	1,10	0,28	0,68	0,47	-	-	-	8,20	-	5,01
Wskaźnik zmian w %											
I 2012 XII 2011	111	103	112	111	100	x	x	x	152	x	91
I 2012 I 2011	35	56	23	67	52	x	x	x	x	x	101

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, , a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag. ^a	Brokuly różyczk. ^a	Kalafiori różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tloczenia ^a
2010 XII	1,56	0,77	0,27	0,28	0,90	-	2,10	1,65	-	-	-
2010 I-XII	1,41	0,54	0,33	0,25	0,88	0,78	1,70	1,27	1,45	0,59	0,33
2011 I	1,56	0,77	0,44	0,31	0,87	-	-	-	-	-	-
II	1,23	0,90	0,50	0,35	-	-	-	-	-	-	-
III	1,18	1,28	0,54	0,46	-	-	-	-	-	-	-
IV	1,18	1,65	-	0,50	-	-	-	-	-	-	-
V	1,15	1,70	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,77	-	-	-	-	-	1,78	1,20	1,80	-	-
VII	0,69	-	-	-	-	0,74	1,56	1,16	1,71	-	-
VIII	0,63	0,28	-	-	-	0,71	1,55	1,00	1,09	0,53	0,36
IX	0,67	0,27	0,25	0,28	-	0,66	1,44	0,96	-	0,54	0,36
X	0,59	0,26	0,25	0,22	-	0,67	1,42	0,95	-	-	0,33
XI	0,51	0,23	0,23	0,20	0,60	-	1,42	0,95	-	-	-
XII	0,53	0,23	0,23	0,20	0,57	-	-	-	-	-	-
2011 I-XII	0,89	0,76	0,35	0,32	0,68	0,70	1,54	1,07	1,24	0,54	0,35
2012 I	0,48	0,25	0,25	0,20	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
I 2012 XII 2011	91	109	109	100	x	x	x	x	x	x	x
I 2012 I 2011	31	32	57	65	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemiaki
2010 XII	-	-	1,53	1,00	1,33	-	0,68	-	1,49	1,06	1,58	0,57	0,81
2010 I-XII	3,70	0,57	1,69	0,83	1,10	2,99	0,68	2,02	1,93	1,09	1,57	0,47	0,62
2011 I	-	-	1,93	1,24	1,34	-	0,80	1,86	1,65	1,15	2,15	0,71	0,86
II	-	-	2,08	1,31	1,33	-	0,88	2,50	1,65	1,13	1,80	0,70	0,92
III	-	-	2,77	1,84	1,39	-	0,96	3,00	1,94	1,15	1,80	0,98	1,02
IV	5,77	-	2,95	1,99	1,46	-	1,03	-	2,00	1,12	-	1,43	0,95
V	3,39	-	1,42	1,81	-	-	1,09	-	-	1,03	-	2,20	-
VI	1,96	1,10	0,63	0,60	1,50	-	1,10	-	-	0,65	-	1,18	1,05
VII	1,85	0,70	0,60	0,31	1,03	-	0,80	-	2,45	1,08	2,48	0,63	0,41
VIII	1,30	0,53	0,41	0,28	0,40	3,50	0,48	-	1,50	0,73	1,85	0,44	0,25
IX	1,94	0,47	0,83	0,23	0,39	3,47	0,45	1,75	0,85	0,39	1,32	0,39	0,23
X	2,54	-	0,78	0,22	0,33	3,51	0,41	1,52	0,76	0,32	1,35	0,34	0,23
XI	3,00	-	0,66	0,22	0,36	-	0,41	1,58	0,78	0,28	1,35	0,30	0,22
XII	-	-	0,72	0,24	0,35	-	0,39	1,75	0,81	0,27	1,35	0,29	0,26
2011 I-XII	2,72	0,70	1,32	0,86	0,90	3,49	0,73	1,99	1,44	0,78	1,72	0,80	0,58
2012 I	-	-	0,89	0,23	0,34	-	0,46	-	0,74	0,26	1,36	0,33	0,24
Wskaźnik zmian w %													
<u>I 2012</u> XII 2011	x	x	124	96	97	x	118	x	91	96	101	114	92
<u>I 2012</u> I 2011	x	x	46	19	25	x	58	x	45	23	63	46	28

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Marynaty
2010 VII	3 034	29 506	15 363	15 284
VIII	3 439	43 319	12 776	19 052
IX	3 435	61 474	20 536	8 351
X	3 387	72 527	11 415	8 048
XI	3 467	62 157	8 110	6 559
XII	3 459	42 677	7 435	3 980
2010 I-XII	40 304	502 798	109 800	83 440
2011 I	2 774	39 098	8650	3 015
II	3 236	33 982	10 668	3 244
III	3 404	38 993	12 850	3 936
IV	4 411	25 240	10 022	3 560
V	3 437	18 899	10 037	2 235
VI	3 668	24 673	20 610	2 904
VII	2 457	33 754	19 818	12 577
VIII	3 195	64 549	20 094	16 863
IX	3 086	73 970	34 777	7 734
X	2 301	63 343	28 035	6 302
XI	3 147	53 611	14 000	4 397
Wskaźnik zmian w %				
<u>XI 2011</u> XI 2010	137	85	50	70

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2010												2011												XI 2011 XI 2010 (%)
	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI									
Warzywa ogółem	32695	33921	24705	30428	401947	23041	27678	50031	38993	43585	33975	25240	30589	37948	35830	29372	119								
Cebula	7691	7390	7500	7806	118970	5912	7477	16088	10540	12280	7065	5833	7158	10125	9755	10058	134								
Kapusta	3412	2552	3169	5677	54136	5555	6990	11658	8726	3193	1634	1154	1479	2832	3971	2140	68								
Marchew	1739	1532	1595	2105	37971	1811	1990	3360	3562	3978	3331	1063	877	1310	1792	2206	138								
Ogórki	1014	398	218	412	12165	203	240	350	1096	1218	865	3235	3191	967	303	329	151								
Pomidory	9319	12566	3642	3335	71914	1509	718	1034	3290	11466	12162	6210	9046	11151	9322	3737	103								
Kalafiorzy	2635	2145	1223	504	13417	159	189	440	418	437	2812	3416	2814	2816	1989	533	44								
Przetwory ogółem	43462	49714	50120	43022	506901	39997	45975	50923	37762	32211	33124	28603	34034	40624	44842	49036	98								
Susze	2010	1931	1701	1955	21182	1786	1923	2027	1746	1670	1406	1731	1810	1875	1216	1332	78								
Marynaty	2980	3126	3035	3113	31534	2416	2097	3669	2887	2642	2066	1982	2291	2813	2898	3563	117								
Konserwy	4278	5155	5429	4545	46123	3561	4067	4375	3759	2785	2542	2299	2665	3820	5759	6153	113								
-kapusta kwasz.	607	718	941	968	8185	706	720	975	923	624	631	304	391	640	926	1201	128								
Mrożonki	30197	35286	35144	28828	353744	27240	32918	34395	24404	19976	21901	18664	23061	27572	30277	32972	94								
Pieczarki i ich przetwory	16633	20076	20636	20402	217806	17822	18718	20399	18934	18507	15601	12381	14656	15647	18187	19334	94								
Warzywa ogółem	19323	20697	13596	16409	199421	12041	13895	23982	19471	24439	17947	12785	14620	18815	16715	12874	95								
Cebula	3215	3324	3584	3599	45125	3064	3413	6182	3809	3679	2561	2090	2358	3331	3313	3288	92								
Kapusta	883	624	728	1558	13010	1687	2442	4789	3122	1305	470	190	253	452	501	421	58								
Marchew	392	292	343	461	6942	451	558	843	780	791	741	321	205	312	315	462	135								
Ogórki	632	334	194	421	6577	207	271	377	1064	1004	442	1049	850	473	290	294	152								
Pomidory	8045	10572	3664	2941	63291	1293	787	1092	2910	8496	6851	4665	5621	7284	6819	2985	81								
Kalafiorzy	1526	1300	734	327	7853	120	148	339	264	374	1431	1418	1229	1586	1148	402	55								
Przetwory ogółem	29831	34580	34972	30804	348795	28637	33266	37190	27222	24101	24074	21003	23831	27854	30387	33625	96								
Susze	3433	3672	3330	2658	35465	3157	3321	3553	2747	2749	2163	2701	2686	3037	3260	3580	108								
Marynaty	2622	2952	2677	2767	27969	2023	1857	3070	2437	2351	1751	1787	1963	2568	2425	3438	128								
Konserwy	3946	4360	4856	4036	43620	3152	3937	4326	3310	2792	2706	2452	2769	3683	4942	5384	111								
-kapusta kwasz.	323	419	579	625	4564	457	467	632	628	433	433	215	223	366	494	561	97								
Mrożonki	16015	19661	19755	17152	189742	15942	19446	19990	13908	11242	12233	10271	12569	14334	15389	16312	83								
Pieczarki i ich przetwory	23155	27350	28375	29180	299730	25906	25228	29884	26938	26763	21438	19051	21473	22759	25331	26521	93								

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2010												2011												XI 2011 XI 2010
	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI									
Warzywa ogółem	18937	25558	43238	43788	435884	50103	48208	65906	56271	58347	43961	25492	8800	7689	12944	31440	73								
Cebula	8748	8308	10921	8358	107544	8085	7678	10089	8632	11856	14868	7590	2257	2121	2894	4086	37								
Kapusta	1956	4482	4008	2652	25224	1661	1507	3023	4684	3859	264	0	135	171	516	1042	26								
Marchew	476	509	563	1532	37639	1856	2368	4474	6053	8254	12045	3160	895	277	222	321	57								
Ogórk	1107	2196	4455	4956	32971	6143	5200	5133	2935	1122	1176	519	39	632	2513	4624	104								
Pomidory	2537	2486	10320	12500	104984	16178	14102	18783	12286	13486	8521	4375	1161	726	1195	9564	93								
Papryka	1736	2681	3956	3615	37174	4312	4254	4708	3399	4662	3839	3389	1956	1888	2178	4120	104								
Czosnek	668	461	297	681	6243	174	222	478	798	994	318	539	673	545	273	321	108								
Przetwory ogółem	19373	19332	20864	18081	226352	19322	19585	22012	14869	15288	14371	14321	18828	18420	18090	19872	95								
Mrożonki	3362	3810	3739	3065	40024	3915	4402	4698	2263	2089	2334	1843	2306	3285	3015	2858	76								
Susze	1420	1216	1396	1499	20378	2447	1505	1308	1671	1608	1499	1939	1940	1291	1247	1258	90								
Marynaty	1092	2082	2261	1589	17794	1564	1776	1378	892	1242	1006	600	1117	1423	1157	1649	73								
Konserwy	4467	3985	5103	4764	42489	3281	3839	5142	3202	3061	2594	2898	4326	3975	5825	5275	103								
- <i>tukurydza</i>																									
- <i>konserw.</i>	2089	2038	2710	2156	19556	1295	1618	2649	1649	776	745	1226	2498	1520	2063	3006	111								
Koncentrat pomid.	7221	6266	5904	4914	80499	5744	5118	6312	4654	5064	5133	5438	6761	6248	4361	4497	76								
Warzywa ogółem	10468	14705	33865	40321	352220	42101	43807	55015	41272	37221	16792	11654	6060	5395	8934	24683	73								
Cebula	1851	1775	2166	1926	27164	1943	1891	3043	1706	2215	1885	1071	428	523	582	823	38								
Kapusta	291	635	834	606	6486	488	583	1485	2294	1874	96	0	30	39	99	354	42								
Marchew	118	163	235	494	9847	608	858	1485	1702	2389	2982	718	259	144	125	226	96								
Ogórk	629	1415	4355	4323	31152	5098	5215	4206	2156	697	485	241	28	329	1711	3966	91								
Pomidory	2883	3086	11991	14604	118452	15818	15729	19421	12042	10975	4094	2676	1060	884	1600	8064	67								
Papryka	1335	2357	4803	6684	57240	6385	6388	7913	6737	7273	3896	3808	2189	1352	1719	3834	80								
Czosnek	1356	915	717	1611	12012	421	672	1161	1596	1903	721	1222	741	521	356	310	43								
Przetwory ogółem	17383	17459	18719	18070	207700	18868	17676	21160	14486	15112	14547	13322	17924	17475	15685	17584	94								
Mrożonki	2358	2827	2795	2369	28418	2834	3361	3640	1745	1741	1858	1394	1615	2742	2414	2469	88								
Susze	2232	2574	2975	3550	37750	5403	2350	2892	3399	3238	3158	2362	3163	2637	2354	2668	90								
Marynaty	1091	1661	1454	1471	15224	1332	1562	1418	906	1300	985	609	1077	1318	1218	1445	99								
Konserwy	5040	4334	5204	5154	47541	3463	4277	5758	3500	3357	3222	3499	4785	4246	4463	5858	113								
- <i>tukurydza</i>																									
- <i>konserw.</i>	1870	1725	2325	1922	17674	1050	1402	2258	1500	706	708	1171	2392	1433	1816	2780	120								
Koncentrat pomid.	4999	4373	4414	3642	57911	4069	3877	4694	3404	3553	3803	3890	5034	4425	3031	3318	75								

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioły	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2010 IX	0,43	0,26	0,22	0,60	0,88	0,58	1,45	0,77	0,48	0,49
X	0,47	0,24	0,18	0,81	0,84	0,61	1,40	0,79	0,54	0,54
XI	0,49	0,23	0,20	0,77	1,02	0,61	1,38	0,77	0,59	0,51
XII	0,49	0,28	0,20	1,03	0,89	0,77	1,37	0,74	0,60	0,48
2010 I-XII	0,37	0,24	0,18	0,55	0,88	0,59	1,16	0,81	0,52	0,50
2011 I	0,52	0,31	0,25	1,02	0,86	0,76	1,49	0,78	0,65	0,55
II	0,46	0,35	0,28	1,13	1,10	0,78	1,39	0,85	0,65	0,53
III	0,39	0,41	0,25	1,08	1,34	0,77	1,50	0,74	0,65	0,54
IV	0,36	0,36	0,22	0,97	0,89	0,63	1,43	0,73	0,68	0,52
V	0,30	0,41	0,20	0,82	0,74	0,86	1,45	0,75	0,70	0,51
VI	0,36	0,29	0,22	0,51	0,56	0,51	1,35	0,77	0,68	0,55
VII	0,36	0,16	0,30	0,32	0,75	0,42	1,55	0,81	0,71	0,50
VIII	0,33	0,17	0,23	0,27	0,62	0,44	1,48	0,80	0,57	0,53
IX	0,33	0,16	0,24	0,49	0,65	0,56	1,48	0,79	0,57	0,51
X	0,34	0,13	0,18	0,96	0,73	0,58	1,41	0,78	0,53	0,50
XI	0,33	0,20	0,21	0,89	0,80	0,76	1,41	0,76	0,47	0,48
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2011</u> <u>X 2011</u>	97	154	117	93	110	131	100	97	89	96
<u>XI 2011</u> <u>XI 2010</u>	67	87	105	116	78	125	102	99	80	94

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioły gruntowe ^a	
2010 VIII	1,98	0,94	0,96	1,48	0,98	1,27	1,06	2,58	2,57	
IX	1,18	0,94	0,90	0,78	2,53	1,62	2,24	3,81	2,99	
X	1,18	0,82	0,84	0,83	4,98	1,37	3,15	3,79	2,28	
XI	1,12	1,08	0,83	0,83	-	-	5,93	5,32	-	
XII	1,22	1,25	0,98	0,87	-	-	7,54	6,25	-	
2010 I-XII	1,49	1,08	1,00	0,96	2,48	1,42	5,62	5,01	2,78	
2011 I	1,45	1,45	1,17	1,09	-	-	-	5,40	-	
II	1,44	1,64	1,21	1,06	-	-	-	-	-	
III	1,39	2,01	1,27	1,19	-	-	5,43	15,28	-	
IV	1,28	2,31	1,27	1,54	-	-	3,42	6,13	-	
V	1,39	2,53	1,43	2,36	4,55	-	2,68	4,17	-	
VI	1,53	2,09	1,96	2,25	2,23	-	1,60	2,22	1,91	
VII	1,54	0,53	1,04	0,81	1,23	-	1,18	2,11	1,75	
VIII	1,10	0,46	0,79	0,73	1,22	1,01	1,47	1,38	1,78	
IX	0,62	0,43	0,79	0,62	2,23	0,97	1,51	1,87	2,34	
X	0,50	0,50	0,68	0,52	4,33	0,96	4,42	2,70	2,47	
XI	0,47	0,38	0,71	0,58	-	-	5,50	4,01	-	
XII	0,46	0,29	0,69	0,59	-	-	8,89	5,16	-	
2011 I-XII	1,10	1,22	1,08	1,11	2,63	0,98	3,61	4,58	2,05	
2012 I	0,44	0,30	0,70	0,59	-	-	10,00	-	-	
Wskaźnik zmian w %										
<u>I 2012</u> <u>XII 2011</u>	96	103	101	100	x	x	112	x	x	
<u>I 2012</u> <u>I 2011</u>	30	21	60	54	x	x	x	x	x	

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Keczip	Sok pomidorowy ^a
2010 XI	3,23	11,87	3,95	3,88	3,40	6,52	1,93
XII	3,20	11,98	3,84	3,82	3,60	6,56	1,88
2010 I-XII	3,40	11,43	3,53	3,58	3,32	6,60	1,91
2011 I	3,21	12,29	3,84	3,91	3,76	6,48	1,88
II	3,17	12,33	3,71	4,09	3,71	6,43	1,84
III	3,13	12,31	3,77	4,05	3,64	6,48	1,84
IV	3,11	12,20	3,57	4,00	3,59	6,47	1,82
V	3,19	12,43	3,60	4,12	3,53	6,47	1,83
VI	3,17	12,22	3,50	4,03	3,51	6,63	1,85
VII	3,14	12,13	3,37	3,93	3,48	6,75	1,86
VIII	3,01	12,12	3,40	3,93	3,42	6,84	1,86
IX	3,07	12,44	3,48	3,91	3,62	6,85	1,87
X	3,10	12,25	3,32	3,82	3,64	6,87	1,90
XI	3,12	12,27	3,41	3,83	3,71	6,71	1,90
XII	3,11	12,23	3,40	3,74	3,66	6,73	1,88
2011 I-XII	3,13	12,27	3,53	3,95	3,61	6,64	1,86
Wskaźnik zmian w %							
XII 2011 XI 2011	100	100	100	98	99	100	99
XII 2011 XII 2010	97	102	89	98	102	103	100

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory*	Pieczarki
2010 XI	2,15	1,62	1,71	1,56	4,26	4,47	7,31	6,94	-	3,96	6,83
XII	2,25	1,77	1,85	1,63	4,34	5,44	11,50	8,25	-	4,76	7,19
2010 I-XII	2,39	1,55	1,93	1,70	5,12	5,85	10,27	7,27	3,41	5,25	6,99
2011 I	2,46	2,11	2,12	1,77	4,60	6,70	12,58	8,20	-	6,86	7,22
II	2,51	2,29	2,23	1,82	4,64	6,34	11,17	7,89	-	6,58	7,01
III	2,54	2,75	2,29	1,89	4,76	6,22	11,59	7,50	-	6,41	7,03
IV	2,55	3,16	2,36	2,22	5,16	6,06	12,96	8,12	-	6,53	6,99
V	2,59	3,46	2,56	2,71	6,68	5,97	13,37	6,52	-	5,77	6,83
VI	2,88	2,50	2,76	3,49	7,43	6,12	9,18	4,03	3,26	3,52	6,79
VII	2,91	1,99	2,39	2,28	7,51	6,15	8,31	3,80	2,35	3,05	7,04
VIII	2,30	1,83	1,78	1,65	4,58	5,13	5,76	2,63	2,17	2,63	7,20
IX	1,81	0,88	1,63	1,42	3,54	4,50	4,94	2,77	3,03	3,21	7,19
X	1,50	0,79	1,52	1,35	3,16	4,08	5,38	3,61	4,61	3,36	7,14
XI	1,41	0,76	1,51	1,32	2,99	4,05	6,93	5,31	-	4,28	7,16
XII	1,40	0,76	1,50	1,30	2,93	4,03	-	6,66	-	5,16	7,67
2011 I-XII	2,24	1,94	2,05	1,94	4,83	5,45	9,29	5,59	3,08	4,78	7,11
Wskaźnik zmian w %											
XII 2011 XI 2011	99	100	99	98	98	100	x	125	x	121	107
XII 2011 XII 2010	62	43	81	80	68	74	x	81	x	108	107

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Fasola szparag. mrożona	Szpinak mrożony	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2010 XI	5,53	13,60	-	7,08	8,82	7,48	9,85	3,79	5,90	8,63	4,23
XII	5,41	13,45	-	7,24	8,94	7,70	9,75	3,64	5,75	8,40	4,24
2010 I-XII	5,46	13,82	-	6,93	8,77	7,42	9,84	3,80	5,92	8,68	4,27
2011 I	5,47	13,80	-	7,32	9,02	7,76	9,75	3,83	5,85	8,60	4,25
II	5,46	13,80	-	7,38	9,12	7,86	9,75	3,83	5,95	8,77	4,28
III	5,51	13,85	-	7,48	9,14	7,88	9,80	3,83	5,95	8,77	4,29
IV	5,46	13,85	-	7,58	9,22	8,04	9,75	3,84	5,75	8,63	4,30
V	5,52	14,05	-	7,62	9,24	8,06	9,75	3,84	5,90	8,71	4,30
VI	5,50	14,19	-	7,56	9,26	8,10	9,80	3,84	5,92	8,77	4,29
VII	5,50	14,20	-	7,66	9,30	8,10	9,85	3,86	5,90	8,77	4,28
VIII	5,56	14,35	-	7,70	9,32	8,10	9,95	3,85	5,90	8,89	4,27
IX	5,52	14,25	-	7,70	9,30	8,12	9,80	3,85	5,90	8,97	4,26
X	5,73	14,30	-	7,74	9,32	8,10	9,85	3,85	5,92	9,00	4,25
XI	5,58	14,35	-	7,88	9,30	8,16	9,90	3,83	5,93	8,94	4,22
XII	5,50	14,15	-	7,88	9,42	8,30	9,90	3,82	5,75	8,49	4,23
2011 I-XII	5,53	14,10	x	7,63	9,25	8,05	9,82	3,84	5,89	8,78	4,27
Wskaźnik zmian w %											
<u>XII 2011</u> <u>XI 2011</u>	99	99	x	100	101	102	100	100	97	95	100
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	102	105	x	109	105	108	102	105	100	101	100

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

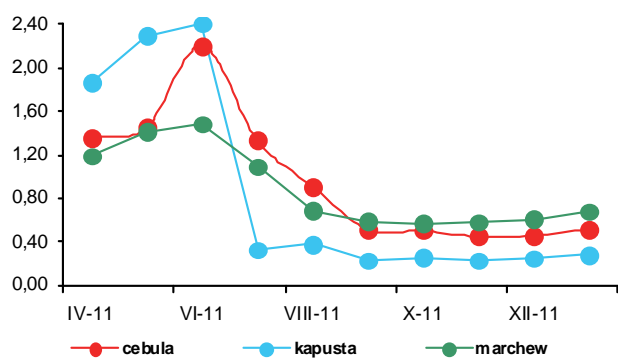
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

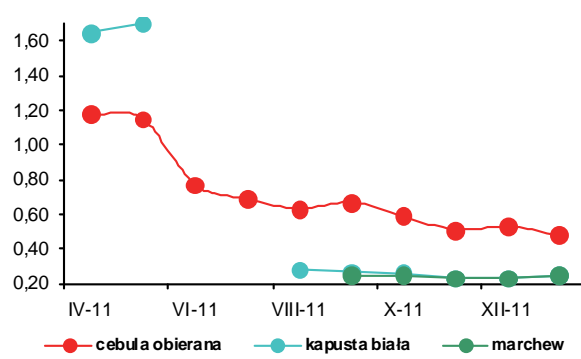
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafiory
2010 V	79	81	45	24	45	-
VI	40	64	44	29	47	-
VII	39	62	43	30	50	48
VIII	40	65	37	29	-	-
IX	41	68	39	31	-	-
X	48	74	39	29	-	-
XI	43	78	42	30	-	-
2011 I	48	80	44	31	-	-
II	45	83	45	31	-	-
III	69	75	47	32	-	-
IV	68	74	38	35	-	-
V	59	78	40	29	38	-
VI	63	68	45	34	29	45
VII	58	59	39	29	35	48
VIII	41	61	40	30	40	50
IX	45	68	39	31	48	-
X	44	67	40	32	-	-
XI	42	57	38	29	-	-
XII	48	55	39	30	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy.

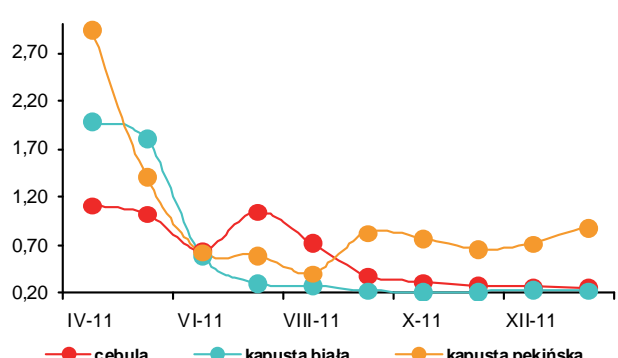
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

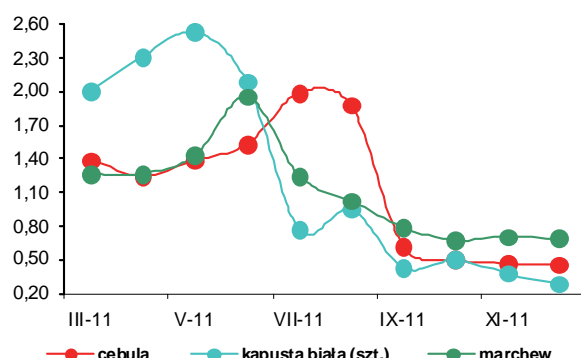
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

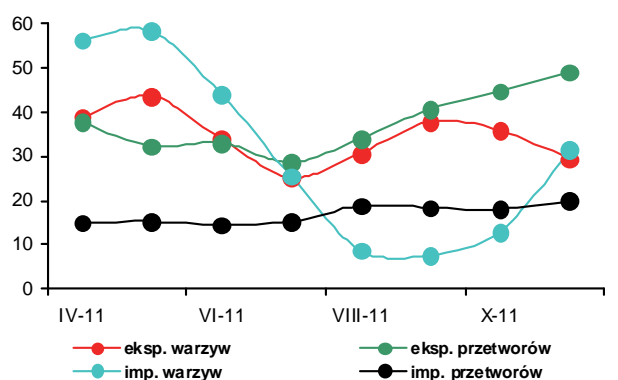
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

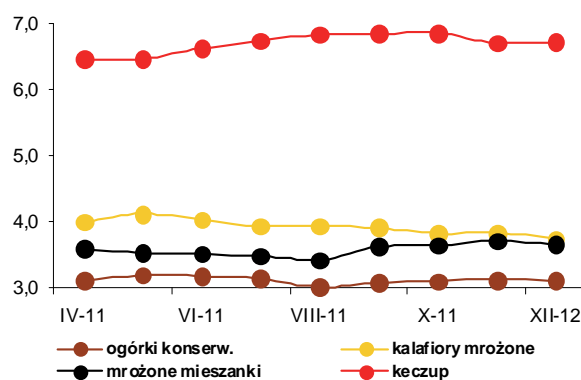
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

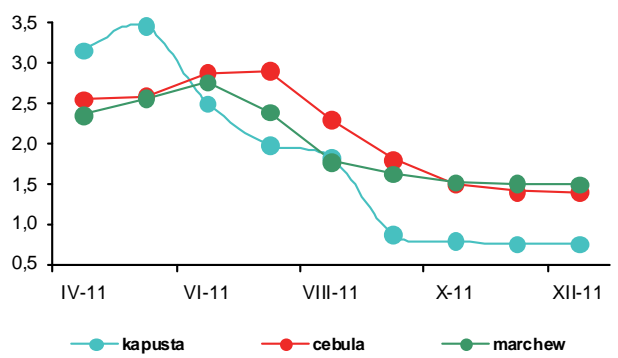
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

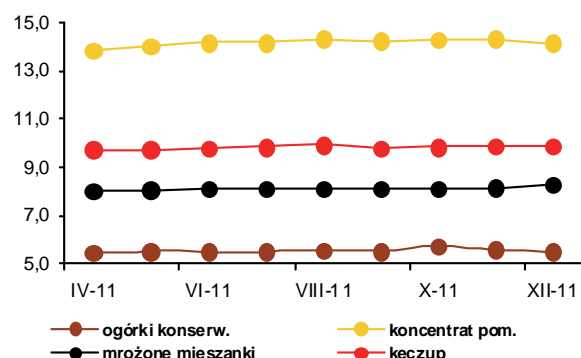
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Bożena Nosecka

Irena Strojewska

W styczniu 2012 r. średnie ceny jabłek i gruszek na rynkach hurtowych były odpowiednio o 21% i o 18% niższe niż w styczniu roku poprzedniego. Ceny płacone za jabłka w skupie realizowanym przez spółdzielnie ogrodnicze spadły o 23%, oferowane przez firmy eksportowe zmniejszyły się o 27%, a ceny jabłek płacone przez zakłady przetwórcze wzrosły o 16%. Wzrost cen jabłek przemysłowych spowodowany był ich niedoborem w zakładach wytwarzających zagęszczony sok jabłkowy. Na rynkach hurtowych tańsze niż w styczniu 2011 r. były banany (o 4%), podrożały winogrona (o 22%), mandarynki (o 11%) i pomarańcze (o 5%), a nie zmieniły się ceny cytryn.

W porównaniu do grudnia 2011 r. ceny jabłek na rynkach hurtowych wzrosły o 3%, w spółdzielniach ogrodniczych o 7%, a płacone przez firmy eksportowe o 10%. W skupie na eksport podrożały także gruszki (o 15%), a na rynkach hurtowych winogrona (o 74%), gruszki (o 14%), banany (o 11%) i mandarynki (o 2%). Natomiast tańsze na rynkach hurtowych były pomarańcze (o 6%). Nie zmieniły się ceny cytryn.

W grudniu 2011 r. w relacji do grudnia roku poprzedniego ceny detaliczne owoców i ich przetworów obniżyły się średnio o 5,1%, przy wzroście cen żywności o 4,6%. Ceny owoców strefy umiarkowanej spadły o 8,8%, owoców południowych o 3,7%, a przetworów owocowych (bez owoców suszonych) wzrosły o 6,5%. Jabłka potaniały o 22,1%, gruszki o 13,5%, owoce jagodowe o 3,7%, banany o 5,5%, a owoce cytrusowe o 3,4%. W grudniu wyższe niż w listopadzie 2011 r. były ceny detaliczne winogron (o 20%), gruszek (o 4%) i jabłek (o 2%), niższe były ceny mandarynek, cytryn i pomarańczy, a nie zmieniły się ceny bananów.

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych zmniejszyła się w listopadzie 2011 r. w relacji do listopada roku

poprzedniego o 1% do 42,7 tys. ton. Najbardziej obniżyła się produkcja soków wytwarzanych z owoców cytrusowych (o 19%). Wyższa była natomiast produkcja pozostałych soków warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych (o 5%) oraz soków produkowanych z jabłek (o 6%). Produkcja kompotów i owoców pasteryzowanych obniżyła się o 54%, a owoców mrożonych o 15%. Produkcja soków zagęszczonych zwiększyła się o 90%, a dżemów o 1%. W miesiącach I-XI 2011 r. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych zmniejszyła się w relacji do analogicznego okresu roku poprzedniego o 16% do 406,2 tys. ton. Najbardziej obniżyła się produkcja soków wytwarzanych z owoców cytrusowych (o 31%). Produkcja soków zagęszczonych i dżemów wzrosła o 14%, a owoców mrożonych o 10%. W grudniu 2011 r. wyższe niż w grudniu 2010 r. były ceny zbytu wszystkich objętych badaniem przetworów owocowych, a najbardziej zwiększyły się ceny zbytu dżemów wytwarzanych z czarnych porzeczek i truskawek (odpowiednio o 38 i 47%).

W listopadzie 2011 r. eksport owoców świeżych i przetworów owocowych był wyższy, odpowiednio o 154% i o 10% niż w listopadzie roku poprzedniego. O wzroście eksportu owoców świeżych zdecydowało ponad trzykrotne zwiększenie sprzedaży jabłek i gruszek. W grupie przetworów owocowych o 51% wzrósł eksport zagęszczonego soku jabłkowego i o 9% dżemów. W wyniku wzrostu cen eksportowych większości przetworów – głównie zagęszczonego soku jabłkowego, łączne wpływy z eksportu produktów tej grupy towarowej, zwiększyły się o 26% do 89,0 mln euro. Wpływy z zagranicznej sprzedaży owoców, przede wszystkim z powodu niższych cen jabłek, wzrosły mniej niż wolumen sprzedaży tj. o 85% i wyniosły 28,0 mln euro. Import owoców świeżych był niższy o 13% i wyniósł 95,4 tys. ton, a import przetworów owocowych spadł o 26% do 26,7 tys. ton. Zmalał import niemal wszystkich owoców i ich przetworów, a najbardziej spadł przywóz jabłek, brzoskwiń oraz soków owocowych zagęszczonych. Wartość importu owoców i ich przetworów zmniejszyła się o 16% do 114,7 mln euro. W listopadzie 2011 r. dodatnie saldo obrotów owocami i ich przetworami wyniosło 2,3 mln euro wobec ujemnego w wysokości 41,6 mln euro w listopadzie roku poprzedniego. W miesiącach I-XI 2011 r. dodatnie saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 68,0 mln euro, wobec ujemnego na poziomie 49,5 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wzrost salda spowodowany był zwiększeniem o 36% wartości eksportu i obniżeniem o 16% wartości importu.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)^a

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2010 XII	1,79	2,80	-	-	-	-	-
2010 I-XII	1,32	2,36	3,37	3,19	4,91	3,36	1,85
2011 I	1,82	2,87	-	-	-	-	-
II	1,92	3,18	-	-	-	-	-
III	2,10	3,37	-	-	-	-	-
IV	2,39	3,18	-	-	-	-	-
V	2,50	-	-	-	-	-	-
VI	2,63	-	3,93	-	-	-	-
VII	2,13	-	-	2,80	2,84	2,21	2,19
VIII	1,65	2,18	-	2,30	3,30	1,82	1,65
IX	1,17	1,89	-	-	5,00	2,30	1,52
X	1,36	1,80	-	-	-	3,05	3,27
XI	1,30	2,45	-	-	-	-	-
XII	1,31	2,33	-	-	-	-	-
2011 I-XII	1,86	2,58	3,93	2,69^a	3,71	2,35	2,01^a
2012 I	1,40	2,34	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>I 2012</u> XII 2011	107	100	x	x	x	x	x
<u>I 2012</u> I 2011	77	82	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
 Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)^a

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2010 XII	0,84	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2010 I-XII	0,36	2,75	1,64	1,08	1,92	3,20	0,75	2,42	2,20	1,49
2011 I	0,57	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,64	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,66	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,62	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,68	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,40	3,87	3,10	1,50	4,00	2,63	-	-	-	-
VII	0,43	4,85	3,80	1,66	4,17	2,24	-	2,44	1,84	-
VIII	0,42	-	-	-	-	2,27	0,74	2,65	2,05	0,92
IX	0,42	-	-	-	-	2,26	0,90	-	-	1,10
X	0,51	-	-	-	-	2,53	-	-	-	1,08
XI	0,70	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,74	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2011 I-XII	0,57	4,01^a	3,22^a	1,62^a	4,17^a	2,28^a	0,77^a	2,46^a	1,87^a	1,00^a
2012 I	0,66	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>I 2012</u> XII 2011	89	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<u>I 2012</u> I 2011	116	x	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
 Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czereśnie	Śliwki
2010 XII	1,42	1,72	1,70	1,42	1,34	1,39	1,37	2,35	2,36	-	-	-
2010 I-XII	0,98	1,34	1,45	0,88	0,89	0,89	0,89	1,99	1,99	4,44	7,00	1,67
2011 I	1,58	1,90	1,90	1,54	1,45	1,55	1,55	2,46	2,46	-	-	-
II ^a	1,76	2,16	2,14	1,83	1,67	1,73	1,69	2,50	2,50	-	-	-
III ^a	1,92	2,29	2,26	2,07	1,92	1,98	1,98	-	-	-	-	-
IV ^a	2,09	2,40	2,32	2,13	2,07	2,10	2,09	-	-	-	-	-
V ^a	2,46	2,40	2,85	2,61	2,51	2,53	2,51	-	-	-	-	-
VI ^a	2,47	-	-	2,67	2,54	2,64	2,60	-	-	4,84	5,00	-
VII	2,00	-	-	2,88	2,50	2,65	-	-	-	-	5,25	-
VIII	1,07	-	-	-	-	-	-	1,83	-	-	-	1,35
IX	0,79	1,08	-	-	-	-	0,82	1,61	1,65	-	-	1,30
X	0,83	1,10	1,04	0,89	0,81	0,87	0,82	1,58	1,50	-	-	1,93
XI	0,92	1,25	1,15	0,93	0,90	0,91	0,88	1,62	1,63	-	-	-
XII	1,05	1,50	1,41	1,02	0,97	0,97	0,98	1,85	1,82	-	-	-
2011 I-XII	1,58	1,79	1,88	1,86	1,73	1,79	1,59	1,92	1,93	4,84	5,13	1,53
2012 I	1,15	1,68	1,55	1,12	1,08	1,08	1,09	2,12	2,07	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>I 2012</u> <u>XII 2011</u>	110	112	110	110	111	111	111	115	114	x	x	x
<u>I 2012</u> <u>I 2011</u>	73	88	82	73	74	70	70	86	84	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2010 XI	7 363	12 140	23 812	15 197	13 020	3 780	10 280
XII	8 202	12 812	19 402	6 987	11 001	3 553	4 898
2010 I-XII	94 514	155 268	271 377	132 754	278 160	45 952	89 016
2011 I	4 466	8 120	19 506	1 803 ^b	10 869	3 531	4 485
II	4 062	5 567	19 501	1 834 ^b	11 190	4 227	4 883
III	6 517	9 649	25 715	1 202 ^b	10 562	4 826	5 461
IV	7 234	11 819	19 108	980 ^b	8 520	4 383	5 236
V	7 353	11 461	20 492	1 227 ^b	8 366	3 847	5 045
VI	7 151	8 542	16 017	1 702 ^b	65 466	4 733	4 902
VII	6 227	7 897	22 384	12 728	86 230	4 393	5 075
VIII	6 059	7 558	22 279	12 426	38 107	5 293	5 140
IX	7 876	8 798	24 571	31 067	27 643	4 889	5 744
X	6 154	8 717	22 663	49 203	14 535	4 230	4 915
XI	7 808	9 880	25 019	28 823	11 088	3 807	4 707
Wskaźniki zmian (%)							
<u>XI 2011</u> <u>X 2011</u>	127	113	110	59	76	90	96
<u>XI 2011</u> <u>XI 2010</u>	106	81	105	190	85	101	46

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego), ^b/ ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2010										2011*										XI 2011 XI 2010 (%)
	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI					
Owoce świeże	26 406	21 758	27 098	53 903	912 600	69 011	88 404	110 850	75 582	59 087	45 387	35 023	34 984	40 526	50 201	68 718	254				
Jabłka	7 646	10 347	13 978	29 432	724 700	49 291	72 790	96 679	64 074	47 993	18 554	6 038	9 352	20 531	33 940	47 829	342				
Gruszki	1 185	1 460	1 641	1 813	12 100	965	1 278	2 037	1 912	1 532	763	251	839	2 183	5 238	4 773	291				
Truskawki	93	57	76	38	15 043	31	28	61	155	300	11 914	995	228	39	65	30	39				
Śliwki	2 487	1 372	158	59	7 081	1	3	5	11	43	170	834	3 286	3 935	1 125	12	8				
Maliny	3 636	1 037	167	265	16 142	62	31	178	62	36	234	4 511	4 971	5 503	1 180	142	85				
Wiśnie	8	12	9	11	4 617	0	21	16	0	0	649	4 225	818	4	129	0	0				
Przetwory owocowe	60 540	60 407	52 659	42 529	743 207	42 955	45 057	49 791	48 434	48 052	52 266	64 838	57 037	56 509	60 732	58 026	110				
Zagęszczony sok jabłkowy	17 935	23 181	17 172	12 358	236 921	9 827	11 361	14 610	16 106	18 155	13 495	14 314	12 776	15 258	26 746	25 930	151				
Truskawki w puszkach	544	595	653	543	7 978	356	452	504	575	458	2 024	678	579	472	501	378	58				
Wiśnie w puszkach	542	473	473	346	7 690	356	338	380	311	171	181	231	714	858	421	391	83				
Dżemy	2 128	2 210	2 195	1 974	27 794	1 617	2 125	2 221	2 283	1 965	3 345	2 209	2 362	2 737	2 046	2 388	109				
Mrożonki	27 045	22 625	20 545	14 914	308 074	21 166	20 626	21 730	19 101	17 182	22 105	35 542	27 034	24 267	19 609	18 053	88				
Owoce świeże	21 238	12 888	15 111	28 945	365 055	32 546	40 124	50 371	34 996	29 067	36 794	30 644	28 409	22 323	21 096	27 992	185				
Jabłka	2 698	3 749	5 419	11 362	203 708	19 018	29 015	39 718	26 683	21 010	9 387	2 691	3 504	6 273	9 991	14 302	264				
Gruszki	780	934	1 148	1 198	7 672	599	851	1 475	1 208	992	597	171	465	1 127	2 611	2 328	203				
Truskawki	187	74	106	59	15 479	29	38	83	222	439	14 477	1 328	371	92	114	65	61				
Śliwki	1 528	874	110	41	4 489	1	2	10	13	30	131	640	2 045	2 320	742	10	9				
Maliny	4 045	1 403	316	473	17 953	118	80	381	129	78	327	4 051	3 827	4 393	1 113	233	74				
Wiśnie	8	25	7	8	4 664	0	37	12	0	0	637	3 882	652	5	128	0	0				
Przetwory owocowe	75 064	76 904	70 732	56 840	794 257	56 107	62 290	70 191	66 311	65 959	85 092	113 232	101 007	88 890	89 133	89 009	126				
Zagęszczony sok jabłkowy	14 910	25 359	21 020	16 266	182 839	12 879	16 168	22 085	22 396	25 792	20 670	21 103	17 789	20 178	33 734	36 238	172				
Truskawki w puszkach	711	739	926	702	10 222	585	628	737	813	667	2 727	1 246	882	718	750	609	66				
Wiśnie w puszkach	551	540	567	387	7 669	470	415	496	406	276	299	345	966	1 142	561	650	115				
Dżemy	3 188	3 363	3 918	3 335	40 255	2 435	3 588	3 567	3 859	3 048	4 817	3 763	3 880	5 293	3 634	4 508	115				
Mrożonki	31 954	28 274	25 809	19 685	326 690	26 862	25 872	26 611	23 822	22 056	29 127	50 550	40 548	32 228	26 594	25 406	98				

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2010												2011*												XI 2011 XI 2010 (%)
	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI									
	92 466	100 264	109 807	140 484	1 204 766	106 352	96 072	99 753	77 885	90 776	89 595	125 648	118 474	86 260	79 510	95 373									
Banany	19 717	20 333	19 942	18 184	257 571	14 792	16 626	21 771	18 533	20 794	20 493	18 817	16 302	17 130	18 143	23 340	87								
Owoce cytrusowe	15 603	25 486	52 351	94 644	447 851	73 146	59 592	47 818	29 525	23 842	12 417	10 293	9 739	12 715	26 387	43 501	83								
Brzoskwinie i nekt.	18 981	7 265	888	191	93 977	13	23	110	56	2 527	14 361	33 320	32 915	14 004	1 340	226	26								
Winogrona	14 607	14 308	7 817	2 038	81 764	1 477	1 471	4 112	5 367	6 205	1 484	3 872	16 437	14 577	10 587	7 913	101								
Arbuzy	3 985	619	385	346	98 102	414	203	550	1 829	8 265	19 682	39 816	20 085	3 681	252	290	75								
Jabłka	3 760	13 329	11 207	1 631	40 733	2 652	3 524	7 351	5 150	10 879	8 856	5 043	3 365	7 005	3 307	2 196	20								
Przetwory razem	26 792	28 866	36 140	33 358	296 688	26 697	24 658	28 567	24 706	22 180	19 203	22 371	24 354	28 256	24 661	26 653	74								
Soki zagęszczone	11 204	11 509	17 418	17 854	125 748	14 056	9 248	8 912	8 947	6 932	7 956	7 536	8 376	12 300	11 152	10 955	63								
-sok pomarańczowy	3 170	3 262	3 701	3 395	40 076	2 312	1 587	2 633	3 528	2 516	2 385	2 016	1 802	2 532	2 594	2 646	71								
Mrożonki	4 458	4 082	3 103	2 008	33 930	1 855	2 384	3 221	2 805	3 490	3 087	5 757	5 253	4 912	2 739	2 674	86								
Susze	1 816	1 734	1 676	1 227	13 774	1 208	1 181	1 111	801	723	736	1 189	1 131	1 920	1 445	2 311	138								
Dżemy	672	837	899	696	7 646	1 208	1 181	1 111	801	723	736	1 189	1 131	1 920	1 445	2 311	257								
Przetwory puszkow.	8 399	10 425	12 843	11 442	112 928	8 918	10 760	14 204	11 538	10 231	6 687	7 033	8 717	8 323	8 270	9 853	77								
-ananasy	1 293	1 088	1 760	2 021	18 075	1 246	1 586	2 370	2 355	1 578	1 132	1 607	1 528	771	1 073	1 490	85								
-brzoskwinie	2 689	2 989	4 737	3 596	33 102	2 211	2 266	4 514	3 125	1 856	1 495	1 787	1 900	2 541	2 536	4 022	85								
Owoce świeże	72 075	72 846	78 867	95 066	867 254	73 992	71 892	78 249	63 443	74 063	64 436	70 903	71 519	63 132	62 318	73 695	93								
Banany	11 172	10 440	11 637	13 944	155 382	11 225	12 284	13 077	12 139	13 139	10 131	8 498	7 791	8 586	9 031	11 204	96								
Owoce cytrusowe	15 207	19 354	31 654	56 264	290 848	40 957	35 008	29 218	16 824	14 328	8 744	7 284	6 839	8 860	17 017	26 225	83								
Brzoskwinie i nekt.	11 778	4 070	569	199	74 034	25	46	200	90	2 605	13 194	21 882	19 105	9 204	1 004	124	22								
Winogrona	11 965	13 430	9 372	3 608	89 971	2 992	3 014	6 046	7 626	9 083	2 167	4 975	13 636	11 582	10 223	9 587	102								
Arbuzy	661	292	219	211	27 038	248	179	396	1 278	5 266	6 332	2 952	2 952	865	179	144	66								
Jabłka	1 582	3 044	3 103	1 119	15 565	1 595	2 330	4 751	3 338	7 134	6 807	3 976	1 508	1 431	912	1 338	43								
Przetwory razem	38 875	42 997	48 544	48 730	399 611	37 429	33 137	38 103	34 272	28 935	28 732	38 793	42 160	45 425	38 024	40 957	84								
Soki zagęszczone	15 376	14 450	22 757	24 967	157 654	19 758	13 202	13 666	13 146	9 874	11 662	11 554	11 699	18 015	15 085	16 423	72								
-sok pomarańczowy	5 011	5 087	5 751	6 154	55 979	4 008	2 776	4 798	5 869	4 223	4 223	3 592	3 347	4 751	5 119	5 410	94								
Mrożonki	6 654	7 511	4 406	2 884	48 378	2 757	2 931	4 897	3 374	4 767	4 217	13 525	13 258	9 204	4 666	5 073	115								
Susze	3 377	4 122	3 701	2 993	28 572	3 042	2 603	2 919	1 757	1 927	1 715	1 859	2 058	3 139	3 076	4 747	128								
Dżemy	846	1 104	1 022	1 100	11 061	3 042	2 603	2 919	1 757	1 927	1 715	1 859	2 058	3 139	3 076	4 747	464								
Przetwory puszkow	12 163	15 369	16 310	16 507	150 221	10 774	12 943	14 974	14 998	10 839	10 009	10 421	13 523	13 736	13 274	13 217	81								
-ananasy	1 157	895	1 512	1 768	14 328	1 093	1 346	2 030	1 969	1 472	977	1 360	1 428	721	962	1 309	87								
-brzoskwinie	1 595	1 676	2 783	2 121	19 184	1 249	1 390	2 797	1 881	1 209	1 034	1 179	1 325	1 892	1 938	3 027	109								

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MRIRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2010 X	0,36	0,64	0,55	0,75	1,30	4,00	1,18	1,09	1,21	1,24	1,15
XI	0,38	0,70	1,23	-	2,15	1,05	1,14	1,07	1,32	1,39	1,21
XII	0,38	0,65	2,06	-	2,24	1,07	1,16	0,97	1,55	1,21	1,34
2010 I-XII	0,28	0,63	1,01	0,60	1,06	1,03	0,92	0,79	0,86	1,27	1,01
2011 I	0,39	0,62	0,94	-	1,92	1,00	1,17	1,17	1,31	1,64	1,32
II	0,40	0,67	1,37	1,17	2,61	1,74	1,20	1,04	1,42	1,39	1,23
III	0,41	0,72	1,36	0,71	2,14	0,71	1,23	1,01	1,51	1,46	1,31
IV	0,42	0,63	1,43	-	2,09	-	1,19	1,11	1,39	1,41	1,31
V	0,44	0,65	1,46	-	2,20	1,00	1,19	1,14	1,42	1,46	1,61
VI	0,51	0,78	1,22	2,68	1,40	0,98	1,33	1,08	1,53	1,35	1,66
VII	0,45	0,68	1,33	1,32	0,90	0,92	1,59	1,28	1,47	1,84	1,49
VIII	0,37	0,55	1,63	1,49	0,77	0,80	1,56	1,33	1,39	1,52	1,35
IX	0,31	0,52	2,37	-	0,80	1,46	1,62	1,27	1,32	1,52	1,33
X	0,29	0,50	1,75	-	0,94	1,00	1,60	1,23	1,26	1,50	1,33
XI	0,30	0,49	2,17	1,99	1,64	-	1,56	1,16	1,40	1,61	1,66
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>XI 2011</u> X 2011	103	98	124	x	174	x	98	95	111	108	125
<u>XI 2011</u> XI 2010	79	70	176	x	76	x	137	109	106	116	137

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jablka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2010 XII	1,93	1,90	1,92	1,97	1,97	3,45	-	-	-	-	3,84	3,69	3,76	3,70	9,37
2010 I-XII	1,52	1,47	1,50	1,49	1,51	3,04	9,93	3,82	5,82	3,51	3,70	5,06	5,34	4,02	8,14
2011 I	1,95	1,94	1,92	1,90	1,91	3,38	-	-	-	-	4,11	3,68	3,80	3,64	11,32
II	2,05	1,89	1,85	1,99	1,75	3,39	-	-	-	-	4,77	3,62	3,88	3,57	12,20
III	2,34	2,20	2,19	2,15	2,10	3,43	16,63	-	-	-	4,60	3,56	4,11	3,65	11,16
IV	2,54	2,35	2,25	2,20	2,14	3,63	-	-	-	-	4,14	3,39	4,25	3,72	8,20
V	2,62	2,45	2,38	2,38	2,25	3,59	-	-	-	-	4,16	3,43	4,43	3,77	8,17
VI	3,01	2,80	2,99	2,98	2,79	3,45	5,86	4,63	6,05	-	3,68	4,08	4,31	3,70	9,78
VII	2,15	2,08	1,98	1,88	1,95	3,79	10,47	4,52	13,50	2,69	2,95	4,08	5,39	4,07	6,69
VIII	1,88	1,82	1,78	1,75	1,81	3,62	9,68	4,82	14,00	2,26	2,94	4,10	5,64	4,10	5,48
IX	1,53	1,57	1,58	1,62	1,59	2,46	7,76	-	-	2,27	3,07	4,12	6,28	4,07	4,81
X	1,33	1,48	1,41	1,50	1,40	2,57	10,22	-	-	4,02	3,43	4,03	5,94	4,50	5,49
XI	1,36	1,48	1,43	1,51	1,41	2,73	11,38	-	-	-	3,58	3,89	4,94	4,50	6,75
XII	1,49	1,50	1,51	1,58	1,49	2,44	-	-	-	-	3,55	3,70	4,14	4,07	8,13
2011 I-XII	2,02	1,93	1,91	1,92	1,86	3,21	10,29	4,66	11,18	2,81	3,75	3,84	4,76	3,95	8,18
2012 I	1,54	1,52	1,57	1,59	1,54	2,77	-	-	-	-	3,95	3,71	4,21	3,82	14,16
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>I 2012</u> XII 2011	103	101	104	101	103	114	x	x	x	x	111	100	102	94	174
<u>I 2012</u> I 2011	79	78	82	84	81	82	x	x	x	x	96	101	111	105	125

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2010 X	5,87	6,13	6,10	1,67	2,20
XI	5,83	6,13	6,10	1,77	2,26
XII	5,83	6,13	6,00	1,77	2,04
2010 I-XII	5,93	6,26	6,32	1,72	2,04
2011 I	-	-	6,50	1,75	2,05
II	7,20	6,37	8,27	1,79	2,10
III	7,53	6,37	8,27	1,81	2,16
IV	7,40	6,27	8,17	1,84	2,20
V	6,90	6,33	8,30	1,84	2,24
VI	-	-	8,43	1,85	2,24
VII	7,77	-	8,50	1,86	2,22
VIII	8,40	-	8,53	1,84	2,21
IX	8,37	-	8,80	1,89	2,25
X	8,23	-	8,87	1,92	2,26
XI	8,30	-	8,90	1,92	2,29
XII	8,03	-	8,80	1,97	2,32
Wskaźniki zmian cen (%)					
<u>XII 2011</u> <u>XI 2011</u>	97	x	99	103	101
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	138	x	147	111	114

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2010 XI	3,15	5,46	-	-	-	-	8,42	4,52	5,76	5,94	6,06
XII	3,20	5,72	-	-	-	-	11,76	4,85	5,09	5,40	4,84
2010 I-XII	2,58	5,41	5,29	10,70	9,48	16,57	10,65	4,85	5,64	6,82	6,71
2011 I	3,31	5,90	-	-	-	-	14,92	5,11	5,00	5,34	4,85
II	3,41	5,98	-	-	-	-	14,94	5,61	4,81	5,14	4,96
III	3,65	6,05	-	-	-	-	13,68	5,49	4,76	4,89	5,30
IV	3,90	6,17	-	-	-	-	11,21	5,36	4,90	4,82	5,59
V	4,34	6,28	-	23,80	14,71	-	10,96	5,23	4,90	4,97	5,80
VI	4,77	6,30	9,66	11,93	6,82	-	10,84	4,75	5,13	5,59	6,14
VII	4,80	6,31	6,75	13,05	10,86	17,24	11,18	4,26	5,25	5,86	6,60
VIII	3,77	5,41	4,15	-	-	16,50	7,16	4,06	5,36	5,79	6,81
IX	2,92	4,84	3,71	-	-	14,44	6,04	4,08	5,34	5,70	7,71
X	2,58	4,63	5,14	-	-	-	7,02	4,32	5,86	5,38	7,26
XI	2,46	4,78	-	-	-	-	8,68	4,51	5,77	5,08	5,67
XII	2,50	4,96	-	-	-	-	10,40	4,53	4,93	4,93	4,75
2011 I-XII	3,53	5,63	5,88	16,26	10,80	16,06	10,59	4,78	5,17	5,29	5,95
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>XII 2011</u> <u>XI 2011</u>	102	104	x	x	x	x	120	100	85	97	84
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	78	87	x	x	x	x	88	93	97	91	98

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2010 XI	12,69	3,66	4,30	15,56	6,76	5,53
XII	12,72	3,64	4,27	15,52	6,80	5,41
2010 I-XII	12,63	3,62	4,28	15,23	6,71	5,45
2011 I	12,72	3,67	4,30	15,88	6,94	5,51
II	12,78	3,70	4,36	16,14	6,98	5,54
III	12,89	3,72	4,36	16,24	7,06	5,55
IV	12,97	3,69	4,33	15,98	7,04	5,48
V	12,97	3,74	4,38	16,14	7,02	5,48
VI	13,00	3,78	4,45	16,26	7,04	5,49
VII	13,03	3,77	4,47	16,28	7,08	5,52
VIII	13,14	3,78	4,47	16,30	7,12	5,58
IX	13,19	3,76	4,46	16,34	7,14	5,65
X	13,44	3,78	4,41	16,50	7,22	5,80
XI	13,50	3,75	4,42	16,26	7,28	5,94
XII	13,83	3,73	4,42	16,34	7,22	5,99
2011 I-XII	13,12	3,74	4,40	16,22	7,10	5,63
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>XII 2011</u> XI 2011	102	99	100	100	99	101
<u>XII 2011</u> XII 2010	109	102	104	105	106	111

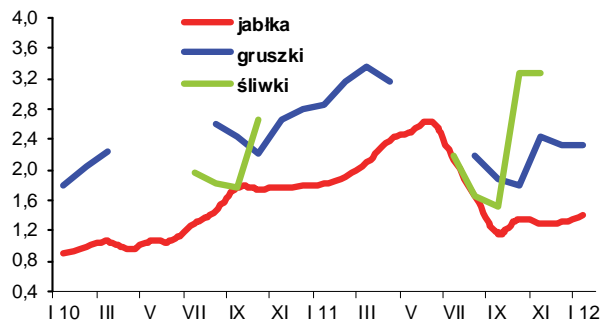
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

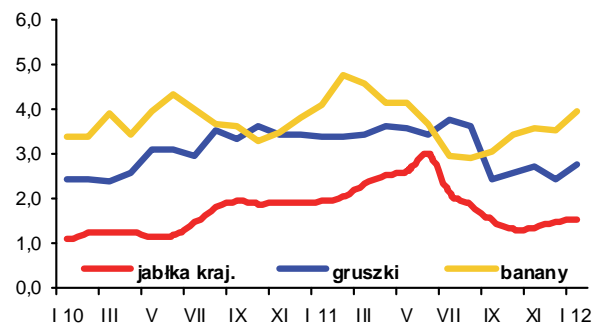
Miesiące	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2010 V	65	78	54	74	55	-
VI	71	-	51	65	68	56
VII	74	78	-	68	71	45
IX	68	81	-	65	59	-
X	74	85	-	68	64	-
XI	75	73	-	64	66	-
XII	79	81	-	59	69	-
2011 I	81	84	-	62	65	-
II	84	85	-	64	68	-
III	86	79	-	59	69	-
IV	88	81	-	61	68	-
V	89	77	-	55	68	-
VI	91	69	68	48	71	-
VII	79	64	-	50	66	54
VIII	77	66	-	55	68	48
IX	74	56	-	58	69	45
X	75	65	-	59	70	-
XI	79	66	-	61	74	-
XII	82	65	-	60	59	-
2012 I	85	68	-	65	62	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

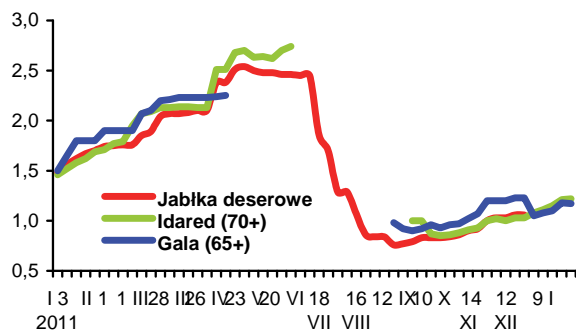
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2010 - 2012 r. (zł/kg)

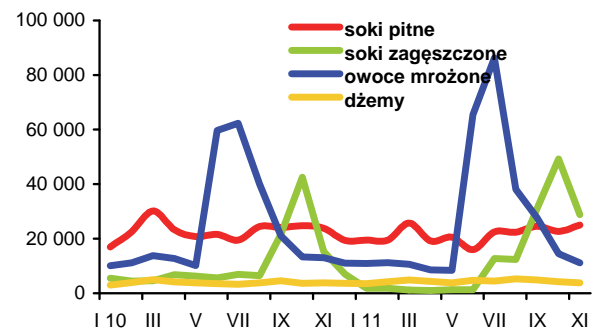
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2010 -2012 (zł/kg)

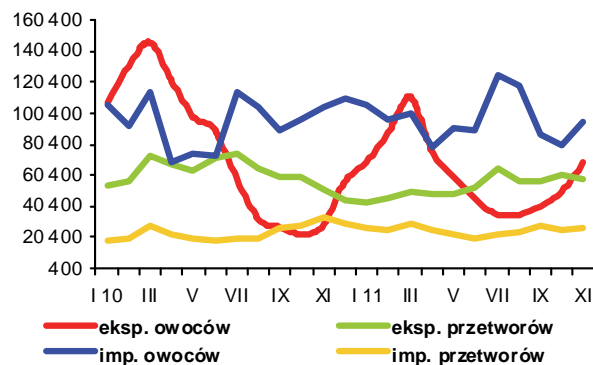
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od I 2011 r. do I 2012 r. (zł/kg)

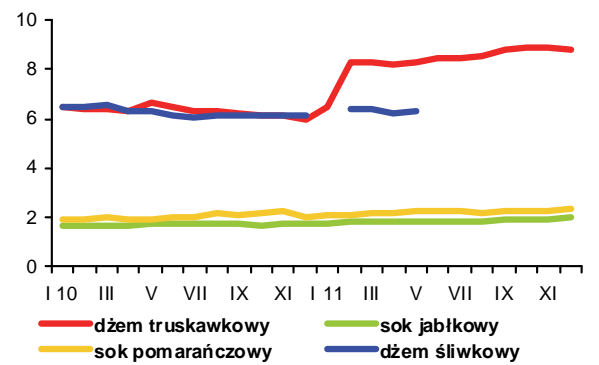
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2010 i 2011 r. (tony)

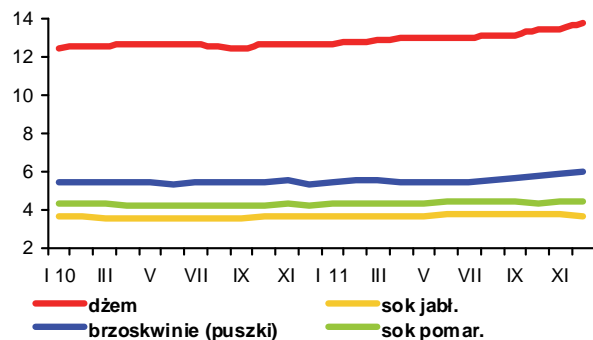
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2010 i 2011 r. (tony)

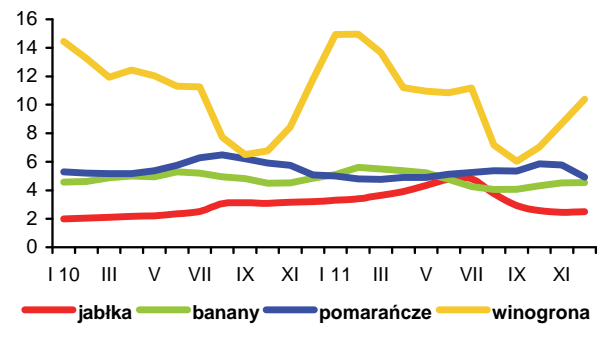
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2010 i 2011 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2010 i 2011 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2010 i 2011 r. (zł/kg)

Na rynku światowym od połowy listopada 2011 r. notowany jest spadek cen masła, a od połowy grudnia również innych produktów mlecznych. Na początku stycznia 2012 r. ceny masła wynosiły 3600-4400 USD/t i były o ok. 5% niższe niż przed miesiącem. Odtuszczone mleko w proszku staniało o ok. 3% do 3050-3250 USD/t, ser Cheddar o ok. 4% do 4560-6300 USD/t, a kazeina o ok. 1% do 10900-11230 USD/t. Ceny pełnego mleka w proszku były stabilne (3600-3800 USD/t).

W grudniu kontynuowane były podwyżki cen na wszystkich poziomach krajowego rynku mleka, ale przy mniejszej niż w listopadzie dynamice wzrostu. Przeciętna cena skupu mleka surowego wzrosła do 129,28 zł/hl, tj. o 1,9% w porównaniu z listopadem i o 9,3% w stosunku do grudnia 2010 r. Mleko o standardowych parametrach zdrożało do 128,67 zł/100 kg. Średnioroczna cena skupu mleka w 2011 r. wyniosła 121,10 zł/hl i była o 13,6% wyższa niż w 2010 r. Krowy mleczne na targowiskach podrożały średnio w roku o 4,4% do 2606 zł/szt., a jałówki o 10,3% do 1735 zł/szt. Bardzo wysokie ceny pasz w 2011 r. spowodowały pogorszenie relacji cen mleko : pasze. W grudniu 2011 r. 1 litr mleka surowego stanowił równowartość 0,85 kg mieszanki B, wobec 0,95 kg w grudniu 2010 r.

W grudniu odnotowano wzrost cen zbytu wszystkich przetworów mlecznych, z wyjątkiem masła z dodatkiem oleju, którego cena nie zmieniła się w porównaniu z listopadem. Najbardziej podrożał jogurt owocowy (o 2,3%), mleko w proszku (o 1,6-2,1%) i sery dojrzewające (o 1,5%), a najmniej mleko skondensowane i twarogi (o 0,2-0,4%). Ceny masła, śmietany i mleka spożywczego wzrosły o 0,5-0,7%. Największy średni wzrost cen zbytu w 2011 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, dotyczył masła w blokach i masła z dodatkiem oleju (o 16-17%) oraz masła konfekcjonowanego, mleka w proszku i mleka UHT (o 10-13%), a najmniej śmietany (o 1,2%). Ceny pozostałych produktów mlecznych wzrosły o 7-9%. Potaniały tylko jogurt owocowy i mleko skondensowane (o 0,3 i 3,3%). Według notowań Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej, w styczniu 2012 r. ceny płynnych przetworów mlecznych spadły średnio o 2%, trwałych o 1,1%, a serów i twarogów o 0,7% w porównaniu z grudniem 2011 r.

Ceny detaliczne artykułów mlecznych, podobnie jak w listopadzie, wzrosły średnio o 0,4% w porównaniu z miesiącem poprzednim. Większy od przeciętnego był wzrost cen jogurtów (o 1,2%) i napojów mlecznych (o 0,7%), a mniejszy śmietany oraz serów i twarogów (o 0,2-0,3%), z wyjątkiem sera Gouda, który podrożał o 1%. Potaniały jedynie desery mleczne (o 0,3%), a ceny kefiru i mleka UHT nie zmieniły się. Masło podrożało o 0,9%. Średni wzrost cen detalicznych przetworów mlecznych w 2011 r., w porównaniu z 2010 r., wyniósł 4,3%, w tym serów dojrzewających i topionych 5,6%, a masła 8,3%.

Skup mleka w grudniu wyniósł 738,1 mln l i był o 4,4% większy niż przed miesiącem i o 9,1% większy niż przed rokiem. Pod wpływem wysokich cen skup mleka surowego w całym 2011 r. zwiększył się do ok. 9 mld l, tj. o 2,6% w stosunku do 2010 r.

Jadwiga
Seremak-Bulge

Teresa Zdziarska

W listopadzie, w wyniku mniejszego o ok. 6% skupu mleka, zmalała produkcja wszystkich przetworów mlecznych, z wyjątkiem serów twarogowych i serwatki (wzrost o 7 i 2,5% w stosunku do października). Najbardziej ograniczono produkcję chudego mleka w proszku (o ok. 26%), a także masła, śmietany, pełnego proszku mlecznego i napojów mlecznych innych niż jogurty (o 8-9%). Produkcja mleka spożywczego spadła o 4,6%, a serów dojrzewających o 3,2%. W okresie I-XI 2011 r. produkcja wszystkich przetworów mlecznych (poza serami topionymi, jogurtami i śmietaną) była większa niż w tym samym okresie 2010 r. Pod wpływem rosnącego popytu i bardzo wysokich cen najsilniej wzrosła produkcja chudego mleka w proszku (o 23%) oraz masła i tłuszczów mlecznych (o 9%).

W okresie styczeń-listopad 2011 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2010 r., eksport produktów mlecznych w ekwiwalencie mleka surowego zwiększył się o 2% do nieco ponad 2 mld l. Zdecydował o tym duży wzrost eksportu konkurencyjnego cenowo na rynku unijnym masła (o 25%). Większy był też eksport serwatki (o 13%), chudego mleka w proszku (o 8%) i lodów (o 2%). Zmniejszył się natomiast wywóz pełnego proszku mlecznego (o 9%), napojów mlecznych i jogurtów (o 5%) oraz serów dojrzewających (o 2%). Import przetworów mlecznych w ekwiwalencie mleka surowego wzrósł o 16% do 850 mln l. Najsilniej wzrósł przywóz twarogów (o 31%), chudego mleka w proszku (o 27%), jogurtów i napojów mlecznych (o 20%) oraz mleka płynnego i śmietany (o 18%). Zaimportowano też więcej serów dojrzewających (o 7%), pełnego proszku mlecznego (o 5%) i masła (o 2,5%). Znacznie, bo o 26% ograniczono przywóz serwatki, której cena transakcyjna wzrosła o ok. 50%. W konsekwencji ilościowa nadwyżka eksportu nad importem produktów mlecznych zmalała o 6,5% do 1160 mln l. Wartościowe wyniki handlu zagranicznego branży mleczarskiej były lepsze w wyniku znacząco wyższych cen transakcyjnych. Wpływy z eksportu wzrosły o 16% do 1288 mln EUR. Wzrost wydatków na import był jeszcze większy (o 22% do 480 mln EUR), ale dodatnie saldo handlu zagranicznego przetworami mlecznymi wzrosło o 12% do 808 mln EUR.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2010 I-XII	8 761,0	106,59	.
2011 I-XII	8 989,4	121,10	.
2010 XI	652,2	115,12	118,87
XII	676,5	118,31	119,09
2011 I	703,1	114,94	116,95
II	644,5	116,15	118,78
III	731,4	119,87	121,59
IV	731,1	120,42	120,08
V	818,0	119,00	119,14
VI	823,0	119,32	118,62
VII	805,5	119,28	120,06
VIII	796,8	120,36	119,99
IX	762,6	121,23	121,10
X	751,6	123,08	123,43
XI	707,0	126,87	127,94
XII	738,1	129,28	128,67
Wskaźnik zmian w %			
<u>XII 2011</u> XI 2011	104,4	101,9	100,6
<u>XII 2011</u> XII 2010	109,1	109,3	108,0

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2009 I-XII	2 702,7	116,9	28,1	439,6	361,1	181,9	340,8	281,8
2010 I-XII	2 742,1	92,8	27,9	486,1	341,6	177,4	371,0	266,8
2010 ^a X	219,9	6,3	2,8	39,8	27,1	14,8	30,1	22,3
XI	223,9	4,2	1,8	39,9	24,3	11,9	31,8	21,6
XII	218,6	7,1	2,5	31,2	26,5	14,3	30,0	20,6
2011 I	208,9	7,3	3,1	42,2	22,7	15,7	30,6	19,8
II	197,4	6,6	3,4	38,1	23,3	13,6	29,5	20,6
III	231,1	7,3	2,7	45,9	25,5	14,2	34,8	19,5
IV	212,1	7,7	2,0	42,6	27,4	14,6	33,0	19,9
V	220,3	11,4	1,9	44,7	30,0	15,0	32,5	22,8
VI	209,1	13,0	2,1	43,2	30,8	13,9	27,4	22,5
VII	226,2	13,3	2,7	37,7	29,7	15,7	29,1	23,5
VIII	229,5	12,2	2,4	40,9	29,3	15,8	30,7	25,4
IX	215,5	11,0	2,2	41,2	26,1	15,2	29,3	25,9
X	225,1	8,6	2,4	38,1	28,6	15,6	29,9	25,1
XI	214,7	6,4	2,2	37,1	26,1	14,2	32,0	24,3
Wskaźnik zmian w %								
<u>XI 2011</u> X 2011	95,4	74,4	91,7	97,4	91,3	91,0	107,0	96,8
<u>XI 2011</u> XI 2010	95,9	152,4	122,2	93,0	107,4	119,3	100,6	112,5

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2010 XI	1,64	1,85	9,11	12,39	15,08	15,94	0,79	5,56	9,52	13,63
XII	1,64	1,86	9,13	12,58	15,38	16,01	0,79	5,55	9,60	13,58
2011 I	1,67	1,90	9,28	12,21	15,10	15,85	0,79	5,50	9,67	13,37
II	1,69	1,94	9,89	13,03	15,51	16,10	0,76	5,53	9,77	13,54
III	1,70	1,97	10,78	14,01	15,94	16,56	0,76	5,57	9,95	14,02
IV	1,72	1,97	10,55	13,93	15,91	16,64	0,77	5,52	9,98	14,12
V	1,72	1,97	9,92	13,64	15,75	16,65	0,78	5,57	10,07	14,15
VI	1,73	1,98	9,79	13,26	15,88	16,79	0,75	5,55	10,06	14,03
VII	1,76	1,98	9,78	13,25	16,15	16,96	0,77	5,56	10,05	14,08
VIII	1,77	1,99	9,57	13,24	16,19	17,05	0,77	5,56	9,95	13,92
IX	1,76	1,99	9,91	13,39	16,48	17,27	0,78	5,55	9,95	13,83
X	1,77	2,01	9,99	13,56	17,00	17,52	0,81	5,57	10,01	14,05
XI	1,78	2,03	10,20	13,80	16,96	17,70	0,86	5,58	10,17	14,38
XII	1,79	2,04	10,41	14,02	17,04	17,82	0,88	5,62	10,19	14,59
2012 I ^a	1,77	1,89	9,76	12,48	14,25	15,92	.	5,27	9,46	14,07
Wskaźnik zmian w %										
<u>XII 2011</u> <u>XI 2011</u>	100,6	100,5	102,1	101,6	100,5	100,7	102,3	100,7	100,2	101,5
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	109,1	109,7	114,0	111,4	110,8	111,3	111,4	101,3	106,1	107,4

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniach 23-29 I 2012 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT								
2010 XI	2,45	2,69	12,95	3,08	4,27	0,69	1,09	1,57	13,13	17,92
XII	2,45	2,67	13,03	3,09	4,27	0,69	1,09	1,59	13,08	17,97
2011 I	2,47	2,71	13,20	3,13	4,31	0,69	1,09	1,58	13,19	18,10
II	2,49	2,69	13,42	3,15	4,31	0,69	1,08	1,59	13,26	18,12
III	2,53	2,74	13,44	3,15	4,42	0,69	1,08	1,60	13,27	18,30
IV	2,54	2,75	13,49	3,14	4,43	0,70	1,09	1,60	13,29	18,57
V	2,56	2,76	13,54	3,14	4,42	0,70	1,10	1,61	13,30	18,66
VI	2,56	2,75	13,55	3,15	4,47	0,70	1,11	1,61	13,32	18,79
VII	2,57	2,75	13,55	3,16	4,49	0,69	1,11	1,62	13,30	18,90
VIII	2,57	2,77	13,60	3,17	4,53	0,70	1,11	1,62	13,30	18,99
IX	2,56	2,76	13,60	3,19	4,52	0,69	1,13	1,62	13,31	18,88
X	2,58	2,78	13,63	3,21	4,57	0,70	1,15	1,63	13,39	19,01
XI	2,57	2,78	13,75	3,23	4,62	0,71	1,16	1,64	13,57	19,06
XII	2,59	2,78	13,70	3,24	4,63	0,71	1,18	1,63	13,59	19,25
Wskaźnik zmian w %										
<u>XII 2011</u> <u>XI 2011</u>	100,8	100,0	99,6	100,3	100,2	100,0	101,7	99,4	100,1	101,0
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	105,7	104,1	105,1	104,9	108,4	102,9	108,3	102,5	103,9	107,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2009 I-XII	121,4	143,6	18,1	291,6	107,8	27,3	39,2	9,9	58,1	21,3
2010 I-XII	108,2	152,2	26,9	259,0	126,5	44,3	44,9	14,3	67,0	30,8
2010 X	6,2	12,7	1,8	25,8	10,9	3,6	4,3	1,6	5,7	2,3
XI	5,5	11,7	1,7	26,2	9,9	5,4	4,3	1,9	3,4	3,5
XII	8,7	12,0	1,4	21,6	8,7	3,8	4,0	1,4	5,3	2,1
2011 I	8,6	10,8	2,6	16,0	11,6	4,4	4,5	1,3	5,7	3,8
II	8,9	11,3	5,6	15,5	11,2	4,6	4,6	1,9	5,7	4,4
III	8,4	12,5	3,4	18,7	10,8	5,7	5,0	1,5	6,9	3,4
IV	6,2	12,4	2,5	15,7	11,2	4,4	3,0	0,9	7,0	3,0
V	6,0	12,6	3,6	19,6	9,4	7,4	4,2	0,9	8,7	3,8
VI	9,1	12,4	3,3	23,4	9,7	5,8	4,3	1,1	7,7	3,2
VII	9,1	12,4	2,4	23,9	9,7	4,9	4,5	0,9	6,9	3,2
VIII	10,1	13,6	2,5	21,9	9,6	4,6	4,4	1,2	5,8	3,1
IX	13,1	13,8	2,3	28,4	10,1	3,4	4,5	1,0	5,7	2,8
X	13,3	13,9	2,2	29,7	10,0	2,4	3,9	1,6	6,3	1,6
XI	7,2	12,8	1,5	24,3	8,9	3,2	3,8	1,0	6,2	2,0
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2011</u> X 2011	54,1	92,1	68,2	81,8	89,0	133,3	97,4	62,5	98,4	125,0
<u>XI 2011</u> XI 2010	130,9	109,4	88,2	92,7	89,9	59,3	88,4	52,6	182,4	57,1

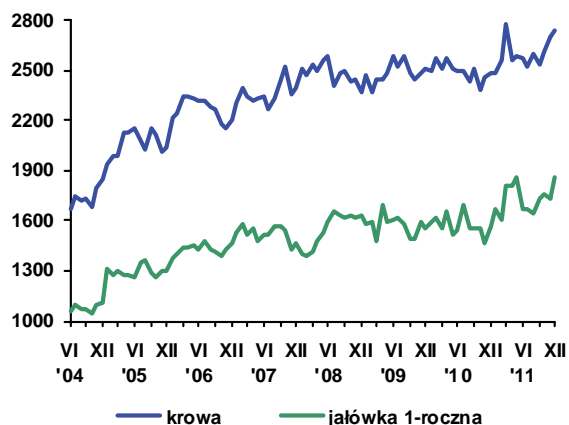
Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

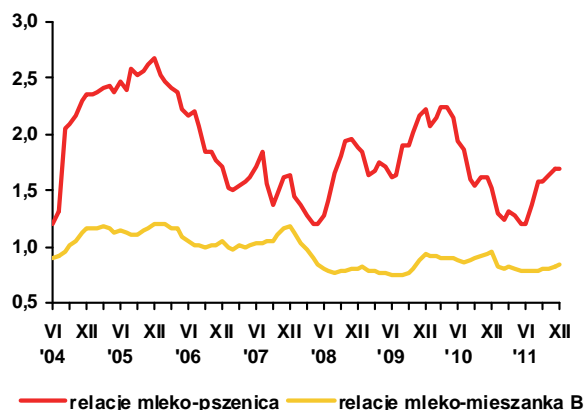
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2009 I-XII	1 416	2 594	2 313	444	966	1 727	2 862	2 764	547	1 141
2010 I-XII	2 041	2 895	3 188	623	989	1 785	3 138	3 591	653	1 040
2010 X	2 222	3 014	3 555	672	1 014	2 101	3 288	4 160	865	1 139
XI	2 179	3 066	3 518	614	1 012	1 419	3 254	4 244	790	942
XII	2 060	3 138	3 637	669	1 021	1 956	3 326	3 951	972	1 068
2011 I	2 302	2 986	3 580	586	998	1 741	3 040	4 024	989	984
II	2 445	3 143	3 880	848	1 041	2 027	3 311	3 875	950	1 095
III	2 448	3 263	3 912	879	1 046	1 889	3 304	4 370	598	1 199
IV	2 422	3 185	4 054	738	989	1 575	3 261	4 379	686	1 155
V	2 107	3 232	3 798	795	1 006	1 189	3 300	4 398	670	1 104
VI	2 274	3 297	3 988	795	1 055	1 295	3 458	4 319	605	1 162
VII	2 264	3 241	4 170	768	1 017	1 636	3 325	4 308	916	1 088
VIII	2 346	3 284	4 158	796	1 047	2 184	3 448	4 739	856	1 186
IX	2 375	3 232	4 269	691	1 028	2 453	3 507	4 632	871	1 244
X	2 268	3 114	4 042	621	979	2 308	3 360	4 490	785	1 358
XI	2 243	3 258	4 389	767	993	2 172	3 391	4 050	626	1 354
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2011</u> X 2011	98,9	104,6	108,6	123,5	101,4	94,1	100,9	90,2	79,7	99,7
<u>XI 2011</u> XI 2010	102,9	106,3	124,8	124,9	98,1	153,1	104,2	95,4	79,2	143,7

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

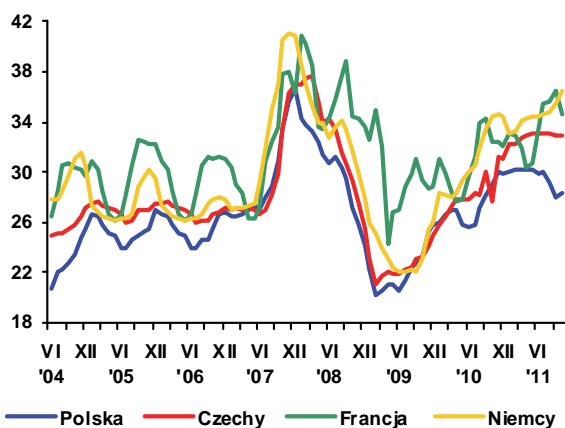
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

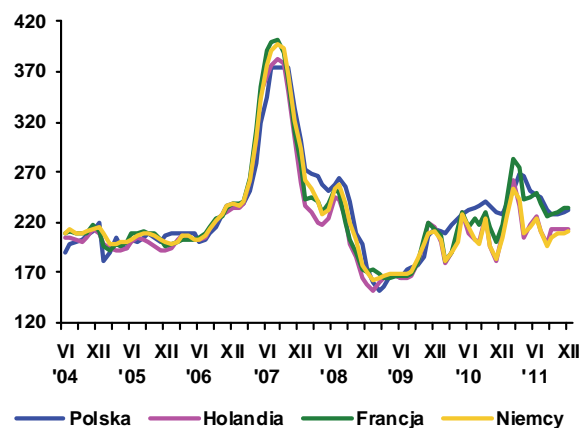
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

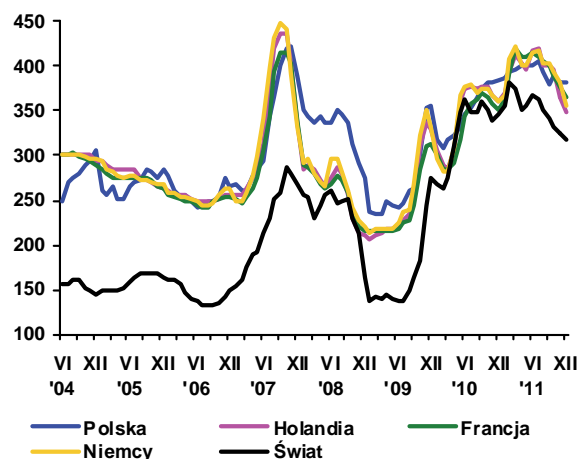
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

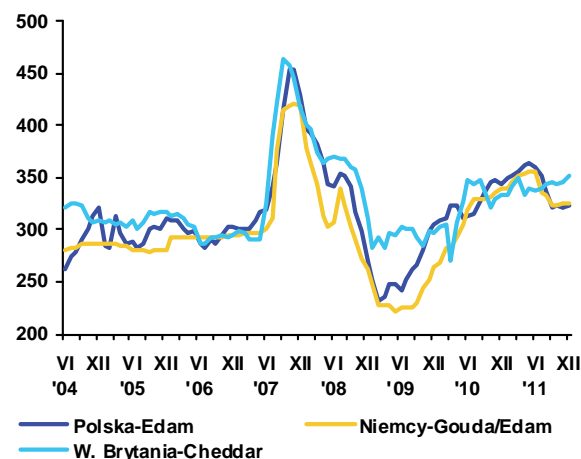
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odświeżonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products, Preserved Milk i Dairy Markets.

**Danuta
Rycombel**

W 2011 r. średnia cena skupu żywca wołowego wynosiła 5,55 zł/kg wagi żywej i była o ponad 21% wyższa niż w 2010 r. Wzrost cen skupu tego gatunku żywca był o ok. 2 pkt. proc. większy od cen skupu żywca drobiowego i o ok. 5 pkt. proc. większy od cen skupu żywca wieprzowego. Podwyższył się poziom relacji cen skupu żywca wołowego do wieprzowego do 1,23 z 1,17, a do cen skupu drobiu do 1,36 z 1,33. Wzrost cen skupu cieląt był mniejszy niż cen skupu żywca wołowego i wynosił 12,8%. Wynikało to z relatywnie niskich cen cieląt i była w eksporcie produktów wołowych. Średnia cena w eksporcie żywca wołowego i cielęcgo (2,5 EUR/kg w.ż.) była o ok. 6% wyższa niż przed rokiem. W eksporcie mięsa wołowego chłodzonego ceny wzrosły o 15% (do 3,06 EUR/kg), a mięsa wołowego mrożonego o 20% (do 3,08 EUR/kg). W 2011 r. obroty handlowe wołowiną na świecie wzrosły, co przy wysokich cenach ułatwiało polski eksport.

W ciągu 11 miesięcy 2011 r. wpływy z eksportu mięsa wołowego wyniosły ok. 740 mln EUR i były o ok. 12% wyższe niż w analogicznym okresie 2010 r., a wolumen eksportu był mniejszy o ok. 3%. Eksport wołowiny chłodzonej i mrożonej wyniósł 242 tys. ton, z tego w I półroczu 2011 r. wzrósł o ok. 27 tys. ton (do 144,2 tys. ton). Natomiast w miesiącach lipiec-listopad 2011 r. eksport mięsa wołowego wyniósł 98 tys. ton i był o 34 tys. ton mniejszy niż w analogicznym okresie ub. roku. Powodem spadku eksportu były mniejsze uboje bydła, które w I półroczu 2011 r. były o ponad 8% większe, a w II półroczu 2011 r. były o ok. 12% mniejsze niż w analogicznych okresach ub. roku (Tab.1).

Od stycznia do listopada 2011 r. eksport cieląt wyniósł 245 tys. sztuk i był o ok. 50 tys. sztuk mniejszy niż w analogicznym okresie 2010 r., a eksport bydła obniżył się o ok. 20 tys. sztuk (do 83 tys. sztuk). Handel żywym bydłem ogranicza się głównie do regionu UE, natomiast w eksporcie mięsa wołowego zwiększył się udział rynków zbytu spoza UE (w tym Turcji).

Wysokie ceny w eksporcie skutkowały wzrostem cen zbytu wołowiny na rynku krajowym. W 2011 r. cena zbytu rostbefu wynosiła 21,55 zł/kg i była prawie o ok. 14% większa niż w 2010 r. Utrzymujący się spadek spożycia tego gatunku mięsa sprawił, że ceny detaliczne tego gatunku mięsa wzrosły tylko o ok. 3%.

W styczniu 2012 r. utrzymywał się trend wzrostowy cen skupu żywca wołowego. Zakłady mięsne płaciły za żywca wołowego średnio 6,7 zł/kg wagi żywej i było to o 31% więcej niż w końcu stycznia 2011 r. Na północy Polski ceny zakupu były o ok. 5% niższe od średniej krajowej, a w Polsce Centralnej były o ponad 1% wyższe. Sukcesywnie rosły ceny sprzedaży ćwierci wołowych. W końcu stycznia 2012 r. cena sprzedaży ćwierci z byków była o ok. 21 % wyższa (13935 zł/t) niż przed rokiem, a cena ćwierci z krów wzrosła o 32% (do 11300 zł/t).

Na utrzymujący się trend wzrostowy krajowych cen skupu bydła wpływ wywiera ich wzrost przede wszystkim w UE. W końcu stycznia br. w UE-27 cena referencyjna wołowiny wynosiła ok. 382 EUR/100 kg tusz wołowych i była o ok. 11% wyższa niż w analogicznym okresie 2011 r., w tym w Polsce wzrosła prawie o 9% (Tab. 3). Wynosiła ona ok. 335 EUR/100 kg tusz i była zbliżona do poziomu cen w Estonii, gdzie jej wzrost w ostatnim roku wyniósł ok. 37%. W Irlandii ceny tusz wołowych wzrosły w ciągu roku o 26% (do 400 EUR/100kg), w Wlk. Brytanii o 17% (do 406 EUR/100 kg), w Holandii o 19% (do 319 EUR/100kg). W końcu stycznia 2012 r. w Danii, w Niemczech, we Francji i w Hiszpanii ceny tusz były od 8% do 13% wyższe niż przed rokiem, ale kształtowały się one na poziomie wyższym niż w Polsce (od 374 do 391 EUR/100 kg). W wielu państwach UE-12, mimo wzrostu, są one niższe od średniej ceny referencyjnej w UE-27. W końcu stycznia 2012 r. cena referencyjna wołowiny wynosiła: na Litwie 252 EUR/100kg tuszy, w Rumunii 247 EUR/100kg i na Łotwie 306 EUR/100 kg.

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny
			ogółem	żywiec	mięso	
I-XII 2004		255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8
I-XII 2005 ^c		204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7
2006	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5
2007	XII	13,3	14,5	2,1	11,7	1,0
2008	XII	13,5	16,8	1,8	14,2	0,9
2009	XII	10,0	17,6	1,4	14,5	0,9
2010	VIII	12,6	20,0	1,6	15,2	1,0
	IX	14,2	22,7	2,3	23,0	1,5
	X	15,5	29,4	2,2	27,2	1,5
	XI	16,3	35,1	1,8	30,5	1,9
	XII	14,0	30,4	2,0	26,2	2,5
2011	I	12,1	24,2	1,6	21,5	1,5
	II	12,2	29,1	1,8	26,9	2,0
	III	15,0	27,9	2,2	27,1	1,8
	IV	12,3	27,4	2,1	23,7	1,9
	V	13,9	25,1	1,9	23,1	2,0
	VI	12,3	23,1	1,6	21,3	1,9
	VII	13,2	25,0	2,1	21,8	1,2
	VIII	13,4	24,7	2,0	20,6	1,3
	IX	13,8	27,0	2,4	22,2	2,1
	X	13,1	27,4	1,9	22,8	2,8
	XI	13,0	23,8	1,7	19,7	2,5
	XII	11,5				

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe

Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2006	XII	4,00	9,53	15,39	17,22	3,84	4,30
2007	XII	3,91	8,56	16,09	17,68	4,11	4,52
2008	XII	4,13	7,97	17,88	18,42	4,34	4,47
2009	XII	4,64	9,93	19,02	20,26	4,10	4,36
2010	VIII	4,40	8,14	18,87	20,50	4,29	4,66
	IX	4,48	8,06	18,70	20,53	4,58	4,17
	X	4,54	8,13	18,85	20,46	4,15	4,51
	XI	4,92	7,89	18,93	20,45	3,84	4,15
	XII	5,16	7,80	19,46	20,54	3,66	3,98
2011	I	5,23	7,83	20,10	21,09	3,89	4,03
	II	5,33	7,42	20,34	21,29	3,81	3,99
	III	5,71	8,05	20,62	21,39	3,61	3,74
	IV	5,75	8,36	20,95	21,68	3,64	3,77
	V	5,80	8,23	21,36	21,93	3,68	3,78
	VI	5,65	8,32	21,29	22,04	3,76	2,64
	VII	5,52	8,42	21,38	22,06	3,87	3,99
	VIII	5,87	8,73	21,75	22,16	3,70	3,77
	IX	5,96	9,70	22,24	22,54	3,73	3,78
	X	6,00	9,62	22,70	23,15	3,78	3,86
	XI	6,11	9,97	22,91	23,51	3,75	3,85
	XII	6,35	9,95	23,51	23,96	3,70	3,77
w % ceny	sprzed roku	103,9	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	123,1	-	-	-	-	-

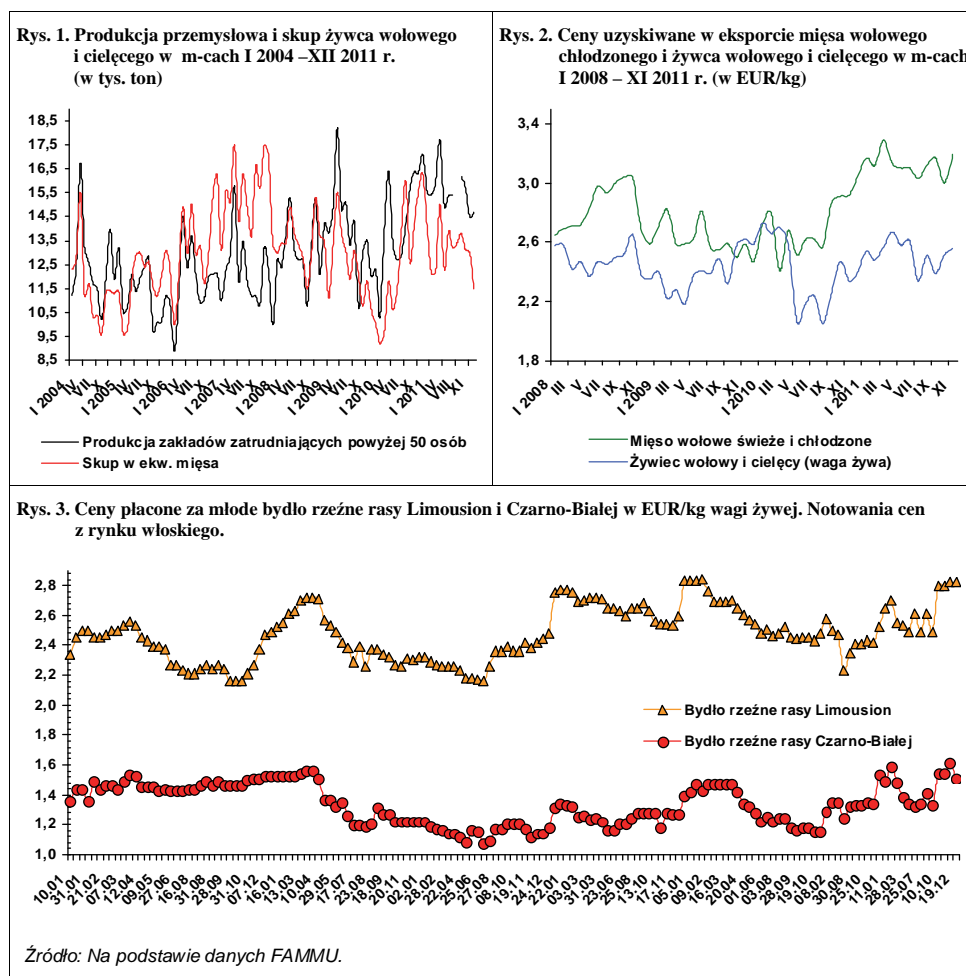
Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	VI 2011	VII 2011	VIII 2011	IX 2011	X 2011	XI 2011	XII 2011	I 2012	II 2012
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	5,45	5,34	5,51	5,80	6,00	6,01	6,14	6,31	6,60
Byki	6,23	6,17	6,29	6,86	7,10	7,17	7,27	7,38	7,71
Krowy	4,38	4,37	4,48	4,62	4,76	4,76	4,87	5,00	5,21
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	10,72	10,85	10,67	10,92	10,55	10,62	10,97	12,12	12,50
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	11 599	11 825	11 930	12 926	13 354	13 410	13 790	14 005	13 935
Ćwierci z krów rzeźnych	9 906	9 490	9 797	10 459	10 555	10 517	10 935	10 746	11 300
Cena referencyjna w EUR/100 kg tuszy schłodzonej ^a :									
UE-27	337,88	332,90	334,1	346,8	353,1	368,01	374,8	377,96	382,6
Polska	312,48	297,48	306,5	313,08	310,6	319,50	312,2	309,7	335,6

^a ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustaloną przez Komisję Europejską w wysokości 2224 EUR/tonę kl. R3. Jeśli ceny referencyjne wykazują tendencję spadkową i stanowią mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Ostatnie badanie przeprowadzone przez GUS wykazało, że tendencja spadkowa chowu trzody chlewnej pogłębia się. W listopadzie 2011 r. pogłowie trzody wynoszące 13 052 tys. sztuk było mniejsze aniżeli rok wcześniej o 11,7%, wobec 9,1% spadku w lipcu w stosunku do lipca 2010 roku. W obu okresach także stopa spadku pogłowia macior prośnych była jeszcze głębsza i wynosiła odpowiednio 14,6 i 14,4%. Ta ostatnia liczba oznacza, że również w marcu 2012 r. pogłowie prosiąt będzie mniejsze niż rok wcześniej, bo zainteresowanie chowem trzody w okresie jesienno-zimowym było małe. Mniejsza też będzie liczba warchlaków w tym okresie niż rok wcześniej, bo spadek pogłowia prosiąt w listopadzie osiągnął 17%. W rezultacie całe pogłowie trzody w marcu będzie mniej liczne niż w marcu 2011 roku.

W gospodarstwach indywidualnych redukcja pogłowia trzody była większa od przeciętnej w kraju, gdyż w spółkach pogłowie wzrosło o 1,7%. Wzrost dotyczył pogłowia warchlaków i pogłowia na ubój i był znacznie większy, prawdopodobnie w wyniku ich importu, bo pogłowie prosiąt w spółkach było mniejsze o 9% niż rok temu. Lepsze wyniki osiągnięte w spółkach tłumaczyć można mniejszym wzrostem cen pasz przemysłowych niż zbóż, które w gospodarstwach indywidualnych skarmiane są głównie w naturalnej postaci.

Spadek pogłowia trzody w gospodarstwach indywidualnych był przewidywany i to w skali podobnej do rzeczywistej. Co prawda ceny skupu trzody w ubiegłym roku były wyższe niż w 2010 r. o 16%, ale ceny żyta i jęczmienia były wyższe odpowiednio o 62% i 52%. W konsekwencji koszty produkcji były wysokie, a chów trzody był nieopłacalny od lata 2010 r., o czym świadczą bardzo wąskie relacje cen trzody do cen zbóż w ciągu całego 2011 r. (tabela 2). Po żniwach ceny trzody rosły z miesiąca na miesiąc, osiągając w końcu roku rekordowo wysoki poziom. Ich wpływ na poprawę opłacalności chowu był jednak ograniczony, gdyż wzrosły również ceny zbóż. Brak znaczącej poprawy opłacalności chowu wyraził się więc taką samą stopą spadku pogłowia macior prośnych w lipcu jak i w grudniu 2011 roku.

W grudniu 2011 r. przeciętna cena skupu trzody wynosiła 5,57 zł/kg. Był to najwyższy poziom w ciągu roku i wyższy o 43% niż w grudniu 2010 roku. Również

Jan Małkowski

Danuta
Zawadzka

w styczniu 2012 r. cena skupu trzody okazała się rekordowo wysoka. Wyniosła ona 5,08 zł/kg i była o 9% niższa niż w grudniu, ale o 37% wyższa niż w styczniu 2011 roku. Jeśli cena zbóż w styczniu będzie taka sama lub wyższa niż w grudniu, to relacje cen trzody do cen zbóż niewiele się zmienią, a chów trzody będzie nadal nieopłacalny.

W grudniu 2011 r. relacje cen trzody do targowiskowych cen żyta i jęczmienia wynosiły odpowiednio 7,1:1 i 6,8:1. Były to nadal relacje znacząco węższe od relacji progowych. Same ceny skupu trzody nie powodują, jak widać, wystarczającej poprawy sytuacji w chowie trzody. Nie satysfakcjonują producentów i windują ceny detaliczne wieprzowiny. Konieczny jest więc spadek cen zbóż i pasz przemysłowych. Może on jednak nastąpić dopiero po dobrych tegorocznych zbiorach. Gdyby tak się stało, to w drugiej połowie 2013 r. można by liczyć na pojawienie się wzrostowej tendencji krajowej podaży trzody na polskim rynku.

Według wstępnych danych produkcja żywca wieprzowego obniżyła się w 2011 r. w stosunku do poprzedniego roku o 3,8%. Duży spadek tej produkcji wystąpił w II półroczu, w przeciwieństwie do jej wzrostu w I półroczu. Skutkowało to niskimi cenami w I półroczu i ich rekordowym poziomem w drugim półroczu, podobnie zresztą jak w całej Unii Europejskiej. Rok 2012 będzie kolejnym rokiem spadku produkcji trzody oraz dalszego wzrostu ujemnego salda handlu zagranicznego wieprzowiną.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	
2010 I-VI	984,0	113,2	196,7	115,0	284,7	97,7	-88,0
VII	103,6	118,5	44,3	169,7	43,4	85,1	0,9
VIII	105,5	123,2	43,7	179,1	48,9	100,0	-5,2
IX	116,0	125,1	48,1	154,2	51,3	105,1	-3,2
X	121,9	123,0	51,9	160,2	47,8	107,7	4,1
XI	124,7	130,2	48,8	164,9	45,1	97,4	3,7
XII	128,3	125,1	43,8	146,5	42,7	86,8	1,1
2011 I	119,2	123,8	39,4	194,1	42,8	107,5	-3,4
II	117,7	128,5	46,7	158,8	42,9	111,1	3,8
III	132,2	108,3	49,7	135,4	47,1	80,2	2,6
IV	123,2	127,6	43,8	129,2	46,2	128,7	-2,4
V	114,2	106,8	47,5	116,1	46,8	112,2	-0,7
VI	108,8	101,3	46,8	106,8	48,4	112,0	-1,6
I-VI	1074,9	109,2	234,7	119,3	291,5	102,4	-56,8
VII	109,9	106,1	43,2	97,1	52,8	121,7	-9,6
VIII	115,6	109,6	51,4	117,6	58,8	120,2	-7,4
IX	111,2	95,8	51,7	107,5	54,9	107,0	-3,2
X	118,1	96,9	54,7	105,4	53,3	111,5	1,4
XI	117,2	93,9	49,1	112,1	50,0	117,0	-0,9
XII	113,9	88,9	x	x	x	x	x
2012 I	x	x	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów, dane półroczne i roczne przeliczone są na wagę mięsa. Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanek T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanek T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanek T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.
		żyta	jęczmienia					
2010 I	3,72	8,9	7,5	94,53	3,9	197,15	1,9	157
II	3,62	8,8	7,2	94,22	3,8	197,80	1,8	142
III	3,72	9,1	7,4	93,90	3,9	197,96	1,9	152
IV	3,57	8,9	7,1	93,20	3,8	197,50	1,8	152
V	3,77	9,5	7,7	93,41	4,0	197,79	1,9	143
VI	4,38	10,3	8,3	93,82	4,7	198,38	2,2	133
VII	4,32	10,1	8,1	95,19	4,5	199,46	2,2	129
VIII	4,47	9,1	7,6	96,70	4,6	200,62	2,2	123
IX	4,24	7,3	6,4	98,73	4,3	202,81	2,1	115
X	3,86	6,3	5,5	99,95	3,9	204,25	1,9	107
XI	3,81	6,2	5,3	101,44	3,8	205,07	1,9	102
XII	3,89	6,1	5,3	104,57	3,7	206,99	1,9	107
2011 I	3,71	5,2	4,5	119,96	3,1	221,25	1,7	101
II	3,95	5,1	4,4	124,77	3,2	224,68	1,8	100
III	4,23	5,3	4,6	126,79	3,3	226,05	1,9	104
IV	4,47	5,6	4,8	128,55	3,5	226,72	2,0	114
V	4,41	5,4	4,6	130,48	3,4	227,27	1,9	119
VI	4,57	5,6	4,9	132,81	3,4	227,26	2,0	113
VII	4,77	5,9	5,1	134,42	3,6	227,02	2,1	123
VIII	4,76	6,1	5,4	134,64	3,5	226,95	2,1	126
IX	5,01	6,4	6,1	133,32	3,8	226,50	2,2	130
X	5,08	6,4	6,2	133,52	3,8	227,47	2,2	133
XI	5,20	6,6	6,4	133,18	3,9	228,62	2,3	138
XII	5,57	7,1	6,8	132,90	4,2	228,79	2,4	152

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2010 I	4,88	12,37	17,76	11,38	14,25	22,05	14,15	115,2	124,2	124,3
II	4,75	11,93	17,72	11,30	13,70	21,97	14,10	114,8	124,0	124,8
III	4,88	11,94	17,68	11,28	13,51	21,85	14,09	113,1	123,6	124,9
IV	4,68	11,86	17,62	11,18	13,46	21,66	13,97	113,5	122,9	125,0
V	4,94	11,94	17,74	11,09	13,38	21,73	13,93	112,1	122,5	125,6
VI	5,74	12,43	17,96	11,29	13,85	21,85	13,84	111,4	121,7	122,6
VII	5,66	12,44	17,93	11,26	13,97	21,87	13,90	112,3	122,0	123,4
VIII	5,86	12,46	17,90	11,24	14,08	21,99	13,70	113,0	122,8	121,8
IX	5,56	12,38	17,95	11,18	14,08	22,03	13,87	113,7	122,7	124,1
X	5,06	11,97	17,85	11,14	13,86	21,96	14,01	115,8	123,0	125,8
XI	4,99	11,83	17,72	11,06	13,66	21,84	13,78	115,5	123,3	124,6
XII	5,10	12,04	17,84	10,98	13,68	21,65	13,93	113,6	121,4	126,9
2011 I	4,86	11,99	17,56	10,74	13,92	21,64	14,09	116,1	123,2	131,2
II	5,18	11,93	17,58	10,62	13,57	21,48	14,01	113,7	122,2	131,9
III	5,55	12,09	17,85	10,67	13,73	21,79	14,07	113,6	122,1	131,9
IV	5,86	12,60	18,00	10,79	14,04	21,92	14,06	111,4	121,8	130,3
V	5,78	12,64	18,17	10,90	14,46	21,96	14,27	114,4	120,9	130,9
VI	5,99	12,71	18,25	10,95	14,35	22,07	14,33	112,9	120,9	130,9
VII	6,25	12,83	18,39	11,13	14,54	22,36	14,34	113,3	121,6	128,8
VIII	6,24	12,84	18,55	11,14	14,64	22,26	14,25	114,0	120,0	127,9
IX	6,57	13,06	18,65	11,30	14,73	22,39	14,49	112,8	120,1	128,2
X	6,66	13,18	18,84	11,43	14,91	22,59	14,61	113,1	119,9	127,8
XI	6,82	13,49	19,07	11,53	15,01	22,76	14,81	111,3	119,3	128,4
XII	7,31	14,01	19,42	11,79	15,34	22,95	15,16	109,5	118,2	128,6

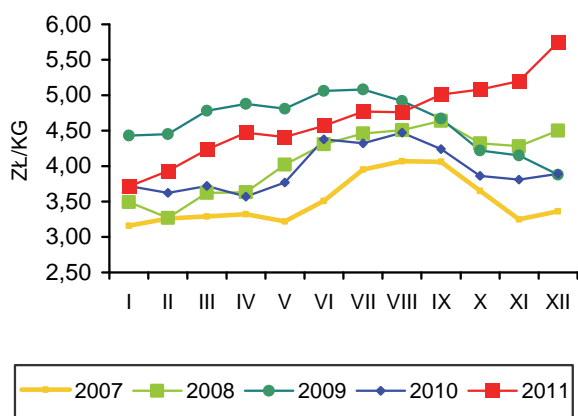
Źródło: Dane GUS i przeliczeni własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

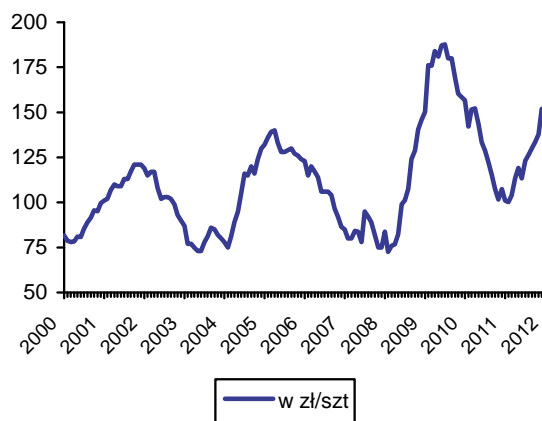
Lata i miesiące	UE-27	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2010 I	130,68	124,82	134,04	108,84	95,5	93,1	114,7
II	135,33	124,02	140,48	114,62	91,6	88,3	108,2
III	134,65	130,14	135,67	116,97	96,7	95,9	111,3
IV	132,70	127,37	137,03	120,27	96,0	93,0	105,9
V	139,51	128,06	145,25	130,87	91,8	88,2	97,9
VI	150,75	145,54	156,29	141,48	96,5	93,1	102,9
VII	149,09	144,29	150,60	137,42	96,8	95,8	105,0
VIII	150,71	151,91	153,21	135,57	100,8	98,7	112,1
IX	144,75	145,17	144,79	130,96	100,3	100,3	110,9
X	137,91	132,70	141,02	126,20	96,2	94,1	105,2
XI	137,39	131,23	144,62	126,23	95,5	90,7	104,0
XII	139,44	133,66	149,40	126,26	95,9	89,5	105,9
2011 I	135,31	131,82	130,49	123,70	97,4	101,0	106,6
II	144,04	137,73	144,77	128,28	95,6	95,1	107,4
III	149,09	142,80	151,19	134,02	95,8	94,5	106,6
IV	154,51	152,43	159,49	138,05	98,7	95,6	110,4
V	157,03	152,92	160,30	141,56	97,4	95,4	108,0
VI	155,57	156,08	159,63	140,44	100,3	97,8	111,1
VII	157,03	158,44	160,83	141,49	100,9	98,5	112,0
VIII	155,71	154,28	158,10	139,64	99,1	97,6	110,5
IX	154,84	153,55	158,10	139,12	99,2	97,1	110,4
X	155,93	155,69	158,03	142,90	99,8	98,5	109,0
XI	159,80	156,67	164,83	148,55	98,0	95,0	105,5
XII	159,34	165,10	162,94	149,21	103,6	101,3	110,6
2012 I	150,92	154,38	153,77	139,84	102,3	100,4	110,4

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

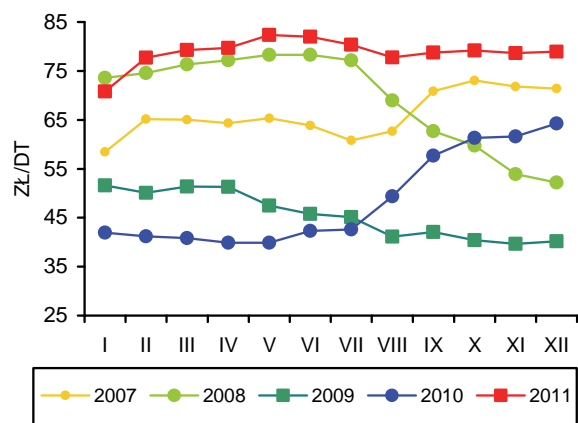
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

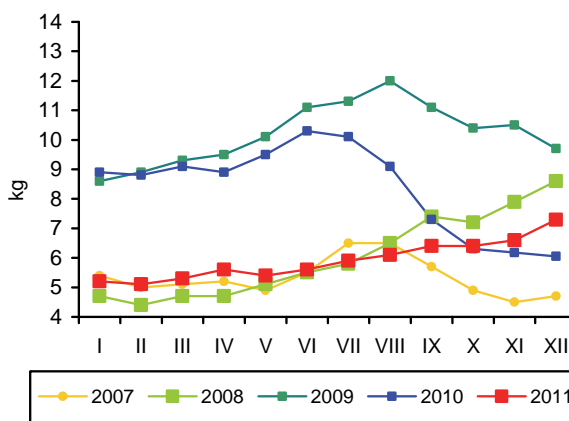
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

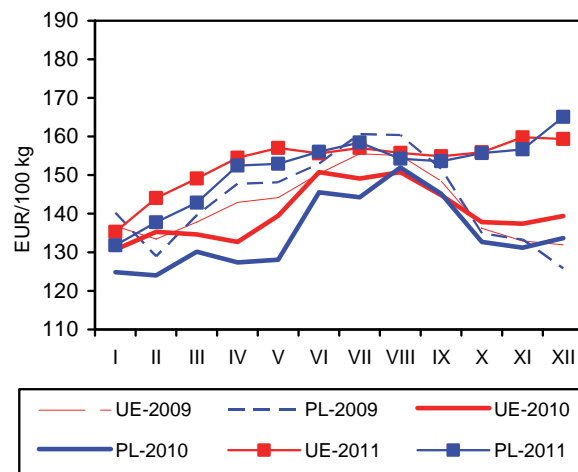
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

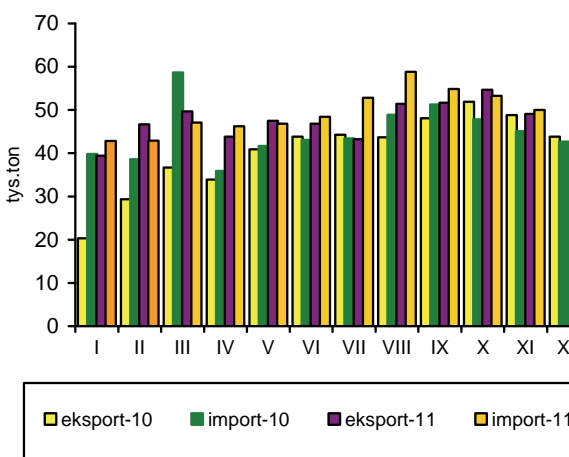
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

W grudniu 2011 r., w zakładach przemysłu drobiarskiego zatrudniających co najmniej 50 pracowników, wytworzono 127 tys. ton mięsa drobiowego, tj. tyle samo co w listopadzie i tylko o 4,1% więcej niż w grudniu poprzedniego roku. W całym 2011 r. łączna przemysłowa produkcja mięsa drobiowego kształtowała się na poziomie zbliżonym do notowanego przed rokiem i wyniosła 1396 tys. ton (w 2010 r. 1368 tys. ton). Przyczyną znacznego spowolnienia dynamiki rozwojowej były przede wszystkim wysokie koszty surowcowe w przemyśle drobiarskim.

Utrzymuje się duży i rosnący, choć wolniej niż w poprzednich latach, eksport mięsa drobiowego. W listopadzie 2011 r. wolumen sprzedaży zagranicznej był jednak o 6,5% mniejszy niż w październiku i tylko o 0,8% większy niż przed rokiem. W ciągu jedenastu miesięcy 2011 r. wysłano za granicę ponad 395,3 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 7,2% więcej niż w roku poprzednim. Import wykazuje duże wahania w kolejnych miesiącach. W okresie od stycznia do listopada bieżącego roku, w relacji do analogicznego okresu roku poprzedniego, przywóz mięsa drobiowego zmniejszył się o 5%. Nastąpiła więc poprawa salda obrotów handlu zagranicznego mięsem drobiowym. Eksport stanowił w analizowanym okresie średnio ponad 31% wolumenu przemysłowej produkcji tj. o ok. 2 punkty procentowe więcej niż w 2010 r. i był nadal głównym czynnikiem dynamizującym sektor.

Od lipca 2011 r. przemysłowe mieszanki pasz pełnoporcjowych powoli taniały. Taka tendencja utrzymała się także w grudniu. Ceny pasz przemysłowych obniżyły się w relacji do listopada o 0,6%, były jednak nadal o 8,9% wyższe niż przed rokiem. Średnio w całym 2011 r. ceny pasz przemysłowych dla brojlerów kurzych były aż o 24,4%, a dla indyków o 22,8% wyższe niż w poprzednim roku. Powodowało to drożenie surowca dla przemysłu drobiarskiego.

Drożejące nakłady w chowie drobiu, szczególnie wysokie koszty pasz, nie były w pełni równoważone wyższymi cenami skupu żywca drobiowego. Warunki chowu drobiu pogorszyły się w 2011 r. w relacji do roku 2010, mimo wzrostu średniej ceny skupu kurcząt

brojlerów o ok. 16%, a indyków o 22%. W styczniu 2012 r. ceny skupu kurcząt rzeźnych spadły w porównaniu z grudniem 2011 r. o 3,9%, ale nadal były o ok. 8% wyższe niż przed rokiem. Ceny skupu żywca indyjskiego były o ok. 3% niższe niż przed miesiącem, ale o 19% wyższe niż w roku poprzednim.

W styczniu 2012 r. ceny tuszek kurcząt sprzedawanych przez zakłady drobiarskie obniżyły się o 1,9% w relacji do grudnia 2011 roku. Nadal jednak o ponad 35% przewyższały poziom z roku poprzedniego. Natomiast ceny zbytu mięsa indyjskiego spadły o 2,4% w porównaniu z poprzednim miesiącem, ale były o 25,7% wyższe niż w styczniu 2011 roku.

Wysokie ceny notowane były także na rynku detalicznym. W grudniu 2011 r. ceny detaliczne tuszek kurcząt obniżyły się wprawdzie o 5,3% w relacji do listopada, nadal jednak o 19,5% przewyższały poziom z grudnia 2010 roku.

Wysokie ceny detaliczne drobiu nie spowodowały zmniejszenia jego konsumpcji. W trzecim kwartale 2011 r. średnie miesięczne spożycie mięsa drobiowego w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca było o 0,6% wyższe niż w drugim kwartale i o 1,3% wyższe niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

W grudniu 2011 r. średnie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Unii Europejskiej o prawie 56% przewyższały polskie ceny wyrażone w euro. Wśród głównych producentów i eksporterów drobiu w Europie, Polska należała nadal do najtańszych. Różnice cen polskich i unijnych poprawiły się, w relacji do grudnia 2010 r., o ok. 1 punkt procentowy. Przewaga cenowa polskiej oferty handlowej na jednolitym rynku europejskim jest znacząca i stanowi główny czynnik konkurencyjności w tym handlu. W 2011 r. dynamika wzrostu cen sprzedaży mięsa drobiowego w Polsce była zbliżona do średniego tempa jej wzrostu w całej UE.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011
I	93,7	108	95,2	96,4	111,0
II	79,7	92,9	85,8	96,5	101,0
III	94,9	95,1	98,1	118,0	110,0
IV	89,2	105,0	99,0	101,0	116,0
V	96,2	99,1	97,0	139,0	116,0
VI	86,4	94,2	101,5	112,0	118,0
VII	93,4	105	107,0	116,0	112,0
VIII	97,4	96	101,0	112,0	114,0
IX	95,6	101	105,0	119,0	116,0
X	109,0	108	113,0	125,0	128,0
XI	99,9	93	105,0	123,0	127,0
XII	91,0	97,7	107,0	122,0	127,0
RAZEM	1126,4	1195	1217,0	1368,0	1396,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2010	2011	2010	2011
I	2654	2221	27902	33708
II	2692	2310	28802	33677
III	3040	3741	32251	34492
IV	2637	2439	31418	31858
V	3385	2514	31841	35183
VI	2414	1363	33734	37811
VII	2702	1875	36220	34929
VIII	2502	3242	30428	33673
IX	3051	2767	37479	38716
X	2410	2937	39806	42005
XI	2404	2987	38969	39288
XII	2459		32407	
RAZEM	32850	28397	401257	395340

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt brojlerów pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a,b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2010	2011	2011	2012	2011	2012	2010	2011
	I	1044	1276	3,22	3,48	4,73	6,40	6,06
II	1045	1356	3,43		5,38		6,08	6,61
III	1051	1373	3,86		6,02		6,10	7,59
IV	1030	1385	3,92		6,16		6,26	7,62
V	1018	1409	3,54		4,90		6,28	7,39
VI	1040	1422	3,55		5,39		6,73	6,92
VII	1057	1391	3,71		5,91		6,56	6,88
VIII	1105	1369	3,90		6,16		7,04	7,52
IX	1135	1337	4,00		6,20		6,86	7,61
X	1170	1327	3,84		6,76		6,31	7,63
XI	1177	1310	3,74		6,64		6,04	7,52
XII	1196	1302	3,62		6,52		5,96	7,12

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KR-D-IG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki pełnoporcjowe grower/finiszer (zł/szt.)		Żywiec (skup) – indy (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a	
	2010	2011	2011	2012	2011	2012
I	1118	1363	4,93	5,86	7,17	9,01
II	1119	1402	5,18		7,16	
III	1127	1438	5,28		7,78	
IV	1108	1454	5,71		9,15	
V	1097	1466	5,87		8,39	
VI	1126	1505	6,20		8,49	
VII	1185	1516	6,09		8,68	
VIII	1186	1478	6,07		8,82	
IX	1216	1438	5,82		9,09	
X	1241	1411	5,94		8,96	
XI	1251	1400	6,01		9,15	
XII	1272	1383	6,03		9,29	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+ UE

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2010 I	112,42	241,55	168,53	174,43	191,61	138,55	133,51	159,24
II	112,40	241,50	168,50	174,40	191,60	138,50	133,50	158,70
III	120,50	240,00	169,40	171,10	177,00	145,00	135,50	156,20
IV	127,10	240,00	167,10	171,00	175,00	156,30	147,20	161,70
V	125,50	241,30	165,90	171,90	175,80	160,00	148,60	163,70
VI	126,90	242,90	165,20	165,20	189,30	167,00	130,30	162,60
VII	133,10	243,80	166,10	165,00	195,00	171,00	134,80	167,30
VIII	129,20	244,60	167,90	165,30	195,00	182,80	157,40	171,90
IX	140,50	245,20	174,30	167,10	195,20	186,20	169,10	176,20
X	134,20	249,70	174,60	166,1	203,80	190,00	182,80	178,70
XI	116,10	250,00	178,50	171,30	205,00	184,20	189,00	176,60
XII	112,70	249,80	175,40	167,30	210,00	181,00	168,30	175,70
2011 I	126,20	250,00	182,00	167,30	216,60	178,90	160,50	176,40
II	137,20	249,00	182,50	168,70	220,00	182,00	165,00	179,30
III	149,10	250,40	180,40	170,30	220,00	187,10	166,10	181,60
IV	154,10	252,60	183,70	175,50	220,00	195,10	171,50	185,57
V	135,60	254,50	179,40	173,50	223,70	196,80	184,00	188,14
VI	134,10	256,60	182,10	178,40	225,00	190,20	191,50	188,29
VII	138,80	256,30	180,10	175,50	225,00	183,60	197,40	189,07
VIII	148,00	256,00	179,40	170,70	225,00	189,30	199,60	193,50
IX	141,90	256,00	180,80	162,00	225,00	193,00	201,50	192,00
X	135,10	256,00	177,50	152,50	225,00	197,70	192,90	189,60
XI	126,20	255,90	170,80	142,10	225,00	198,00	186,20	187,00
XII	119,30	255,00	170,80	144,40	225,00	198,00	178,20	186,10

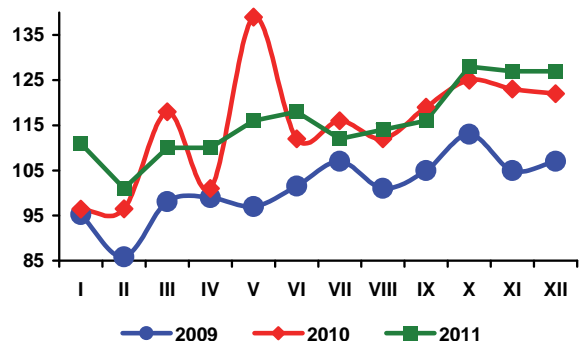
Źródło: Dani MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

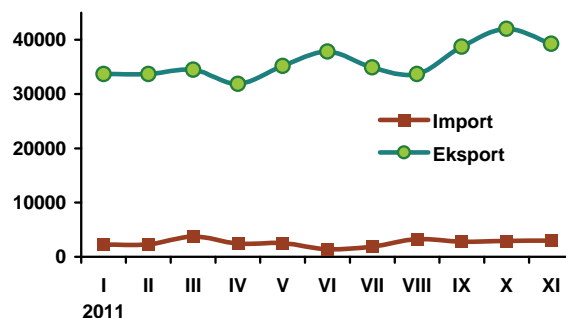
Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
I	1,42	1,50	1,45	0,21	0,21	0,21
II	1,46	1,50	1,50	0,21	0,21	0,20
III	1,49	1,49	1,51	0,23	0,23	0,21
IV	1,60	1,63	-	0,21	0,22	-

Źródło: Dane GUS.

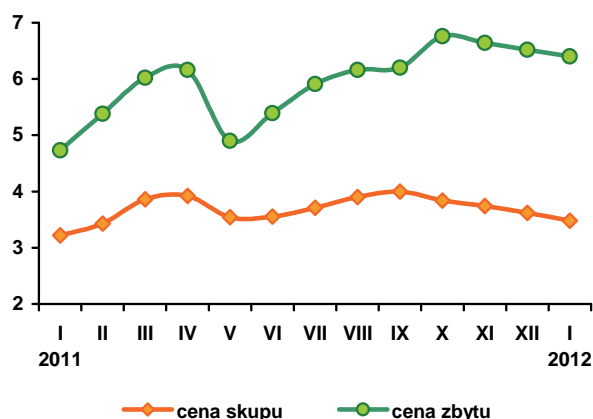
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

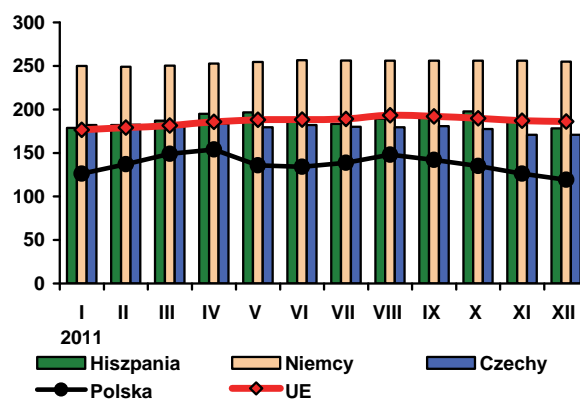
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

W styczniu 2012 r. średnia cena sprzedaży jaj świeżych wyniosła 34,98 zł za 100 sztuk i była o 27% wyższa niż notowana przed rokiem. Utrzymuje się więc wzrostowa tendencja cen jaj spożywczych, zapoczątkowana w czwartym kwartale ubiegłego roku. W styczniu 2012 r. w porównaniu do grudnia 2011 r., ponownie wzrosły ceny sprzedaży jaj wszystkich klas wagowych. W styczniu 2012 r., w relacji rok do roku, najbardziej podrożały jaja klasy M – o ponad 42% i klasy S – o ponad 37%, a najmniej jaja duże klasy XL, o 14,9% i klasy L – o 22,8%. Na rynku jaj spożywczych utrwałała się wyraźna wzrostowa tendencja cen, co jest związane z wpływem, z końcem roku ubiegłego, terminu wymiany starych klatek na nowe w baterijnym chowie kur niosek. Nowe warunki, tj. dopuszczenie do użytkowania starych klatek jeszcze do końca lipca 2012 r. w fermach, które rozpoczęły ich wymianę ale nie zdążyły jej ukończyć w wyznaczonym terminie, i przeznaczenie jaj pochodzących z takich klatek wyłącznie do przetwórstwa przemysłowego,

przyczyniają się do niestabilności i niepewności na rynku jaj konsumpcyjnych.

W czerwcu 2011 r. przerwana została długookresowa tendencja spadkowa cen skupu jaj przeznaczonych do przerobu przemysłowego. W grudniu przeciętna cena tych jaj była o 11,2% wyższa niż w listopadzie i aż o 75% wyższa niż w roku poprzednim. W styczniu 2012 r. ceny skupu przemysłowego zaczęły się obniżać i były o 3,4% niższe niż przed miesiącem, i już tylko o 66% wyższe niż przed rokiem. Ceny skupu jaj przetwarzanych przemysłowo, które stopniowo powracały do wysokiego poziomu sprzed kilkunastu miesięcy, w wyniku zapowiedzi wzrostu podaży powiększonej o jaja pochodzące z klatek starego typu, ponownie zaczęły spadać.

Przemysłowe mieszanki pasz pełnoporcjowych dla kur niosek drożały systematycznie w pierwszej połowie 2011 roku. W czerwcu ich cena była niemal o 30% wyższa w relacji do poprzedniego roku. Przyczyniło się to do znacznego spadku opłacalności produkcji jaj

konsumpcyjnych. W drugim półroczu 2011 r. pasze zaczęły tanieć. Tendencja taka utrzymała się do końca roku. W grudniu przemysłowe mieszanki pasz dla kur niosek potaniały w relacji do listopada o 0,6%. Ich ceny były już tylko o ok. 5% wyższe niż przed rokiem. W skali całego roku 2011 wzrost cen pasz wyniósł 20,6% a średnich cen sprzedaży jaj 27%. Opłacalność produkcji poprawiła się, szczególnie w drugim półroczu.

W całej Unii Europejskiej, po okresie relatywnie wysokiej podaży jaj i spadku ich cen w pierwszej połowie 2011 r., począwszy od lipca ma miejsce wzrost cen nasilający się w kolejnych miesiącach. W okresie od grudnia 2010 r. do grudnia 2011 r., jaja konsumpcyjne podrożały na rynku unijnym średnio o 26,8%, podczas gdy w Polsce tylko o 7,6%. W tym samym okresie ceny jaj konsumpcyjnych w Niemczech wzrosły o 21,2%, w Holandii o 83,4%, a we Francji o 57,5%. Relacje przeciętnych cen jaj w Polsce i we Wspólnocie po-

prawiły się. W Grudniu 2010 r. polskie jaja kosztowały w przeliczeniu na euro o 5% więcej niż przeciętnie w Unii Europejskiej, a w grudniu 2011 r. były już o 11% tańsze. W 2011 r. ceny polskich jaj wyrażone w euro były niemal takie same jak średnie ceny unijne. Przyczyniło się to do rozwoju sprzedaży zagranicznej.

Według danych IERiGŻ-PIB (na podstawie CAAC), w listopadzie 2011 r. eksport jaj konsumpcyjnych z Polski był o 19% większy niż przed rokiem, a import o 34% mniejszy. W całym okresie jedenastu miesięcy eksport wzrósł o 11%, a import o 5,4%. Eksport przetworów z jaj zmniejszył się w listopadzie o 19% w relacji rok do roku, natomiast import był o 33,5% większy. Łącznie w okresie od stycznia do listopada 2011 r. wyśtano za granicę o 5,1% mniej przetworów z jaj w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, a sprowadzono o 32% więcej.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
I	1692	2226	12384	15105	581	444	1124	1271
II	2795	1903	10986	13300	731	851	1556	1260
III	2404	1586	13082	16468	936	1008	1721	1310
IV	1408	1536	10735	14814	504	900	1102	1053
V	1267	1317	12997	16341	637	772	1222	1063
VI	1009	1242	13977	14183	500	1025	1154	1043
VII	956	2532	10166	12764	509	968	1353	1148
VIII	1297	1171	13291	19829	607	1090	1087	1356
IX	1282	1470	14010	8441	818	736	1096	1259
X	1059	1739	17282	10791	711	821	1189	1360
XI	1841	1213	13860	16538	465	621	1227	996
XII	2234		10082		526		1108	
RAZEM	19244	17935	152852	158574	7528	9235	14939	13120

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2011	2012	2011	2011	2011	2012	2011	2012
I	38,30	44,00	29,00	35,60	24,00	34,20	19,00	26,10
II	37,70		28,20		24,40		19,50	
III	36,20		27,80		24,60		19,40	
IV	35,40		25,90		23,80		18,40	
V	35,40		25,90		21,80		17,40	
VI	37,10		25,90		22,40		17,90	
VII	41,40		31,00		25,20		21,60	
VIII	39,90		30,20		25,40		20,10	
IX	39,30		28,50		26,60		21,50	
X	39,40		31,80		26,30		20,50	
XI	42,10		33,60		30,30		23,90	
XII	43,50		33,90		31,40		25,90	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

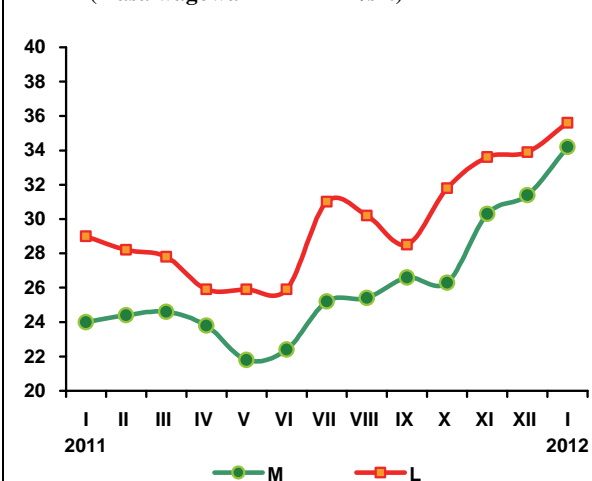
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

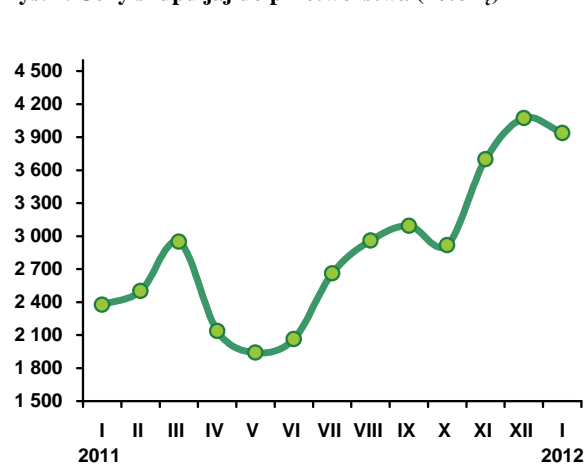
Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2009 VII	111,54	101,55	93,44	100,11	66,00	111,43
VIII	114,99	101,19	93,44	96,22	69,73	111,69
IX	120,05	100,31	93,44	104,69	75,00	115,35
X	124,47	104,39	124,48	107,57	80,84	117,93
XI	133,48	111,12	134,62	119,66	87,18	122,58
XII	139,67	114,73	213,77	130,65	100,03	133,60
2010 I	137,21	113,02	213,77	122,81	98,71	137,90
II	140,02	116,42	161,63	116,46	104,00	132,21
III	151,64	118,85	194,74	127,96	113,50	142,89
IV	144,50	116,41	122,77	114,75	94,30	123,16
V	123,31	101,58	98,26	98,01	76,70	108,58
VI	112,49	97,32	105,84	89,95	67,67	104,48
VII	113,21	92,36	87,04	75,11	49,40	95,59
VIII	112,97	90,80	103,23	74,88	55,66	100,17
IX	114,90	97,98	106,32	96,42	66,10	107,79
X	113,14	98,25	90,86	79,92	58,42	101,88
XI	112,21	94,80	96,95	77,15	57,23	102,16
XII	110,82	90,65	113,90	87,31	59,69	105,54
2010 I	115,01	90,50	91,61	85,51	54,35	102,91
II	117,90	93,61	98,74	84,65	63,93	105,93
III	108,50	93,50	112,52	93,16	76,35	111,37
IV	102,28	80,41	80,16	85,45	53,94	98,91
V	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VI	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VII	114,07	81,27	101,25	116,82	73,83	111,44
VIII	113,68	96,87	109,96	121,54	84,65	117,75
IX	109,24	106,39	105,10	113,54	83,77	115,77
X	112,91	102,76	104,73	99,99	82,06	113,33
XI	118,47	104,73	122,93	114,01	92,40	123,08
XII	119,26	107,88	138,02	137,55	109,48	133,79

Źródło: Dane MRiRW.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL – zł/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

W grudniu 2011 r. pogłowie owiec w Polsce wynosiło 214,7 tys. sztuk, w tym maciorek owczych 143,7 tys. sztuk. W skali roku zarówno ogólne pogłowie owiec, jak i pogłowie maciorek owczych zwiększyło się o 0,5%. Wzrost ten jest bardzo mały i w zasadzie nie rokuje nadziei na wzrost pogłowia owiec w przyszłym okresie spisowym. Ocenia się, że przy aktualnym stanie pogłowia maciorek owczych ogólne pogłowie owiec może wynieść w czerwcu 2012 r. 215-220 tys. sztuk i być mniejsze od stanu z czerwca 2011 r. o 12-15%.

Niewielki wzrost pogłowia owiec w końcu roku był możliwy z uwagi na to, że w 2011 r. ceny owiec były znacznie korzystniejsze niż rok wcześniej. Co prawda jeszcze w I kwartale przeciętna cena skupu owiec, która wynosiła 6,68 zł/kg wagi żywej była o 7% niższa niż przed rokiem, ale już w II kwartale wzrosła do 7,66 zł/kg i była o 20% wyższa niż w II kwartale 2010 roku. W III kwartale przeciętna cena skupu owiec w Polsce osiągnęła poziom 7,04 zł/kg, a w IV kwartale 7,48 zł/kg. Ceny te były wyższe od ubiegłorocznych odpowiednio o 16% i 14%. W grudniu, kiedy ceny owiec sezonowo rosną cena ta wzbiła się na rekordowy poziom 9,61 zł/kg, wobec 8,02 zł/kg w grudniu 2010 roku.

O wzroście cen owiec w Polsce zdecydowały wyższe ceny w Unii Europejskiej oraz silna deprecjacja złotego w drugiej połowie roku.

W I kwartale 2011 r. przeciętna cena owiec ciężkich w Unii Europejskiej wyniosła 465 EUR, a w II kwartale 526 EUR/100 wagi poubojowej. Ceny te były wyższe w porównaniu z analogicznymi kwartalami poprzedniego roku odpowiednio o 4% i 15%. W III kwartale cena owiec ciężkich ukształtowała

się na poziomie 456 EUR/100 kg, a w IV kwartale 476 EUR/100 kg. Ceny te były wyższe niż przed rokiem o 2% i o 10%.

W I kwartale 2011 r. cena jagniąt w UE-27 wynosiła 565 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 5% niższa niż w I kwartale 2010 roku. W II kwartale wyniosła ona 587 EUR/100 kg i była o 7% wyższa niż rok wcześniej. W III kwartale cena jagniąt ukształtowała się na poziomie 621 EUR/100 kg, a w IV kwartale 681 EUR/100 kg. Ceny te były wyższe niż przed rokiem odpowiednio o 5% i 10%.

Wysokie ceny owiec w Unii Europejskiej były efektem spadku podaży powodowanej mniejszym importem i wzrostem eksportu. W okresie I-XI ujemne saldo handlu zagranicznego żywcem i mięsem owczym wyniosło 173 tys. ton w wadze poubojowej i było o 30 tys. ton, czyli o 15% mniejsze niż w tym samym okresie 2010 roku.

Komisja Europejska przewiduje, że w 2012 r. produkcja mięsa owczego w UE-27 będzie o około 3% mniejsza niż w 2011 roku. Ubytek ten pokryty zostanie importem, który wzrośnie w stosunku do 2011 r. o kilkanaście procent. Konsumpcja baraniny nie ulegnie większym zmianom. Gdyby przewidywania te okazały się słuszne, to zmiany cen owiec i jagniąt w Unii Europejskiej nie byłyby znaczące. W tej sytuacji ceny na polskim rynku będą zależały głównie od kursu złotego względem euro.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	Zmiana w % 2011/2010
I półrocze	1205	899	839	93
II półrocze	1075	875	831 ^b	95
Rok	2280	1774	1670 ^b	94

b) prognoza IERiGŻ-PIB Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2010	50,8	63,6	279,2	28,7	82,9	64,1	83,8	107,6	72,3	45,4	38,8	95,4	1012,6
2011	21,7	78,4	62,5	255,4	70,1	82,5	59,1	97,7	71,5	73,2	61,7	x	1000,0 ^{P/}
miesiąc roku poprzedniego = 100	42,7	123,3	22,4	889,9	84,6	128,7	70,5	90,8	98,9	161,2	159,0	x	98,2
Import 2010	33,7	27,7	60,9	73,0	11,9	40,5	12,2	7,9	40,2	10,8	10,6	42,5	371,9
2011	25,4	29,6	31,9	49,2	172,8	93,0	110,5	125,7	53,8	77,6	27,9	x	800,0 ^{P/}
miesiąc roku poprzedniego = 100	75,4	106,9	52,4	67,4	1452,1	229,6	905,7	1591,1	133,8	718,5	263,2	x	215,1

P- prognoza IERiGŻ – PIB Źródło: Dane CAAC.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2009/2010	7,72	6,67	7,08	6,66	6,32	6,10	5,60	6,39	6,22	6,06	5,64	8,02
2010/2011	5,65	6,60	7,79	8,28	7,24	7,45	7,05	7,16	6,92	6,80	6,02	9,61
miesiąc roku poprzedniego = 100	73,2	99,0	110,0	124,3	114,6	122,1	125,9	112,1	111,3	112,2	106,7	119,8

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową		cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
XII 2010	10,7	2,75	22,78	5,85	7,17	1,84	15,3	3,91
I 2011	-	-	-	-	-	-	-	-
II	-	-	-	-	6,17	1,57	13,1	3,33
III	-	-	-	-	6,99	1,74	14,9	3,71
IV	10,7	2,72	22,77	5,78	7,21	1,83	15,3	3,89
V	-	-	-	-	7,32	1,86	15,6	3,96
VI	-	-	-	-	7,19	1,81	15,3	3,85
VII	-	-	-	-	7,28	1,82	15,5	3,88
VIII	-	-	-	-	7,03	1,70	15,0	3,64
IX	-	-	-	-	7,27	1,67	15,5	3,56
X	-	-	-	-	7,23	1,66	15,4	3,54
XI	-	-	-	-	7,50	1,70	16,0	3,62
XII	13,0	2,90	27,7	6,88	8,31	1,86	17,7	3,95

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2010	42,10	42,43	42,43	43,05	43,63	43,64	42,66	42,66	43,50	43,70	43,79	43,79
2011	43,27	43,04	42,78	42,77	43,25	43,25	43,68	45,55	46,19	45,62	45,32	45,16
miesiąc roku poprzedniego = 100	102,8	101,4	100,8	99,3	99,1	99,1	102,4	106,8	106,2	104,3	103,5	103,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-27 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
UE-27												
2010/2011	568,0	567,1	570,8	534,4	535,9	570,1	599,1	626,2	627,4	615,1	614,9	572,1
2011/2012	553,8	567,6	601,2	578,8	582,1	597,8	617,9	646,1	669,6	683,4	691,3	579,8
miesiąc roku poprzedniego = 100	97,5	100,1	105,3	108,3	108,2	108,6	103,1	103,2	106,7	111,1	112,4	101,3
Włochy												
2010/2011	475,6	522,0	503,6	492,3	515,7	512,9	517,2	642,2	549,6	563,3	545,6	464,8
2011/2012	453,9	465,1	550,7	507,0	509,8	511,9	513,4	515,4	518,2	576,8	594,7	600,9
miesiąc roku poprzedniego = 100	95,4	89,1	109,4	103,0	98,9	99,8	99,3	80,3	94,3	102,4	109,0	129,3

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
UE-25												
2010/2011	481,4	484,0	509,4	508,3	478,4	447,6	463,5	459,5	449,3	439,8	489,8	490,1
2011/2012	491,3	524,9	577,8	597,2	527,9	499,1	484,7	479,6	487,1	510,4	543,0	541,6
miesiąc roku poprzedniego = 100	102,1	107,6	113,4	117,5	110,3	111,5	104,5	104,3	108,4	116,1	110,9	110,5
Wielka Brytania												
2010/2011	468,7	456,4	495,7	509,6	472,0	420,8	443,6	425,5	398,7	391,5	455,2	464,5
2011/2012	469,2	511,6	581,7	616,4	511,7	471,5	456,7	436,0	439,2	471,7	527,0	531,7
miesiąc roku poprzedniego = 100	100,1	112,1	117,3	121,0	108,4	112,0	103,0	102,5	110,2	120,5	115,8	114,5

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
2009/2010												
NZD/szt. 15 kg	66,86	65,94	66,69	71,36	75,46	78,53	82,26	82,52	90,20	91,50	84,15	80,42
2010/2011												
NZD/szt. 15 kg	81,56	81,44	83,58	89,98	92,82	91,88	94,39	92,00	96,50	100,9	88,36	86,88
miesiąc roku poprzedniego = 100	122,0	123,5	125,33	126,1	123,0	117,0	114,7	111,5	107,0	110,3	105,0	108,0

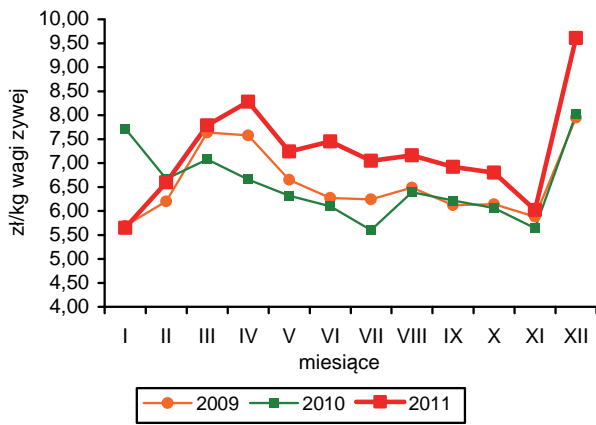
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

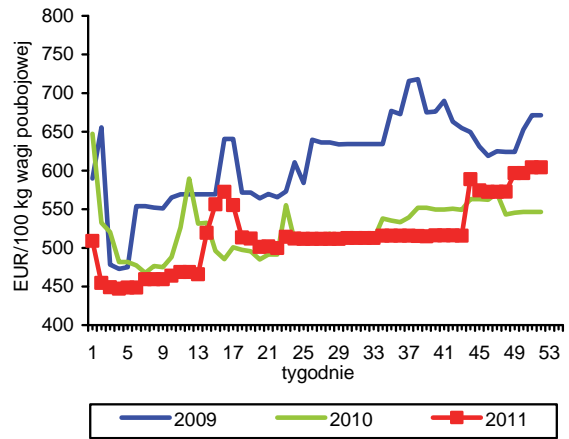
Wyszczególnienie	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
2009/2010												
AUD/100 kg cwe	446	447	445	461	491	447	495	489	454	497	517	568
2010/2011												
AUD/100 kg cwe	620	606	625	558	514	499	489	519	519	519	512	492
miesiąc roku poprzedniego = 100	139,0	135,5	140,4	121,0	104,7	111,6	98,8	106,3	114,3	104,4	99,0	86,7

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

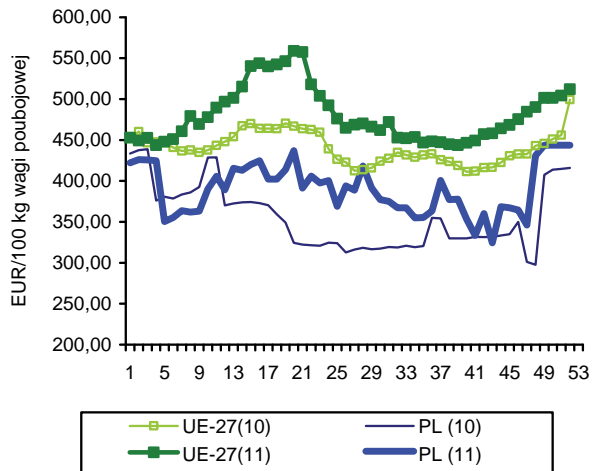
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

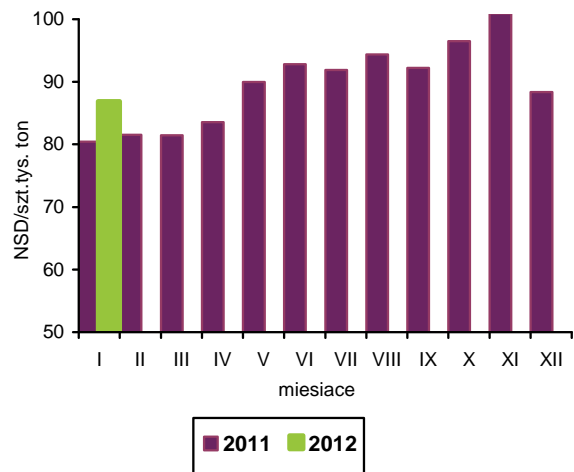
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

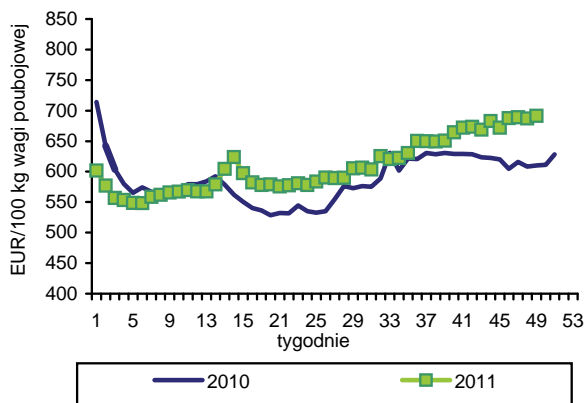
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Polsce

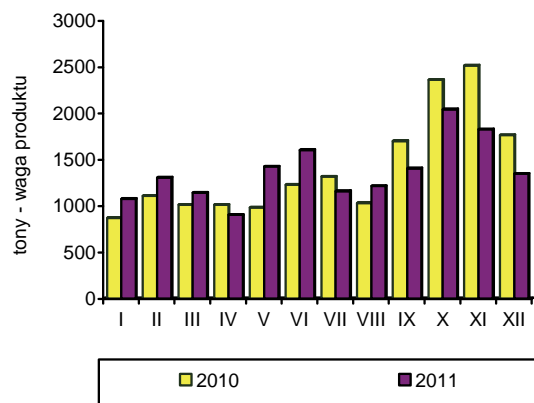
Rys. 4. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-27

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

W 2011 r. połowy ryb na Bałtyku wyniosły, wg wstępnych danych, 110,4 tys. ton i były o 0,8% wyższe niż rok wcześniej. Na wzrost wpłynęły wyłącznie zwiększone wyładunki śledzi (o 20,7%), przy spadku połowów pozostałych gatunków ryb. Ograniczono głównie połowy ryb płaskich (storni – o 13%), a w mniejszym stopniu szprotów, dorszy i ryb pozostałych (o 2-4%). W głębokim regresie pozostaje część rybołówstwa zajmująca się połowami ryb łososiowatych. Zmiana narzędzi połowowych w 2008 r. i zakaz stosowania pławnic spowodował, że w roku ubiegłym odłowiono zaledwie 51,1 tys. sztuk troci i 6,0 tys. sztuk łososi, tj. ok. 30-40% ilości ryb łowionych przed zmianą. Około 25% ryb złowionych na Bałtyku zostało bezpośrednio sprzedane w portach zagranicznych (głównie szproty z przeznaczeniem na pasze). Połowy dalekomorskie wyniosły ok. 75 tys. ton i były o ok. 25% wyższe niż przed rokiem. Poławiano głównie ostroboki, sardynki i sardynele oraz makrele.

W listopadzie 2011 r. pogłębił się spadek produkcji w dużych zakładach przetwórstwa rybnego. Znacznego ograniczenia popytu wewnętrznego nie równoważyła zwiększona sprzedaż eksportowa i w konsekwencji produkcja została zmniejszona w porównaniu z analogicznym miesiącem roku poprzedniego o blisko 15% (do 31,1 tys. ton). Spadek przetwórstwa obserwowano głównie w przypadku ryb wędzonych (o blisko 40%) oraz mrożonych filetów z ryb morskich (o 22%). Ograniczenie produkcji w ostatnich miesiącach ub.r. spowodowało, że w skali roku produkcja będzie niższa niż w 2010 r., pomimo ok. 7,5% wzrostu notowanego w pierwszym półroczu. Ostatni kwartał roku to najważniejszy okres dla branży, na który przypada ok. 36-40% rocznej konsumpcji ryb w kraju. Spadek popytu w tym okresie przy dynamicznie rosnących kosztach produkcji spowodował znaczne pogorszenie sytuacji ekonomiczno-finansowej sektora.

W okresie styczeń-listopad 2011 r. odnotowano wzrost wartości obrotów handlu zagranicznego rybami, przetworami rybnymi i owocami morza. Eksport zwiększył się o 6,2% do 3,946 mld zł, a import o 2,4% do 4,143 mld zł, przy poprawiającym się saldzie wymiany (z -332 do -197 mln zł). Na wzrost eksportu wpłynęły przede wszystkim lepsze wyniki osiągnięte w sprzedaży przetworów i konserw z ryb (o 14,9% do 1,120 mld zł) oraz ryb wędzonych (o 10,9% do 1,520 mld zł). Natomiast w imporcie decydowały o tym wysokie ceny transakcyjne, gdyż w przypadku większości grup produktów odnotowano spadek wielkości przywozu.

W 2011 r. ryby, przetwory rybne i owoce morza należały do najszybciej drożejących grup żywności. Znaczny wzrost cen zakupu surowców na rynkach

zewnętrznych pod wpływem rosnącego popytu światowego i dalszego ograniczania kwot połowowych wielu gatunków ryb spowodował, że mimo ograniczania marż przez przetwórców dynamika cen detalicznych przekraczała w ostatnim kwartale roku 1,5% miesięcznie. Średnio w 2011 r. ceny detaliczne ryb, przetworów rybnych i owoców morza wzrosły o 6,2%, ale w grudniu były aż o 11,0% wyższe niż rok wcześniej. Największy wzrost cen odnotowano w przypadku śledzi i innych ryb solonych, które podrożały przeciętnie o 9,9%. Ryby świeże i mrożone były droższe o 7,1%, w tym największy wzrost dotyczył świeżych pstrągów (o 13,8%), mrożonych lub świeżych filetów z dorszy (o 10,9%) oraz mrożonych filetów z morszczuków (o 8,4%), przy zaledwie 1,7% wzroście cen filetów z pangii. Wyższa od średniej była także dynamika wzrostu cen ryb wędzonych (o 7,2%). Wyhamowały podwyżki cen wędzonych łososi, ale szybko drożały pozostałe ryby oferowane w tej postaci: wędzone makrele, pstrągi i szproty. Relatywnie niewielkimi podwyżkami objęto konserwy rybne (o 3,5%), owoce morza (o 2,1%) oraz pozostałe produkty jak pasty, sałatki rybne, czy paluszki rybne (o 3,6%).

Wzrost cen był prawdopodobnie głównym czynnikiem ograniczającym spożycie ryb w kraju. Według badań budżetów gospodarstw domowych prowadzonych przez GUS w okresie trzech kwartałów 2011 r. popyt na ryby zmniejszył się o 7,0% do 3,19 kg/osobę (w wadze spożywanych produktów). Mniejsza była konsumpcja wszystkich podstawowych grup produktów – od 1,5% w przypadku konserw rybnych do ponad 15% dla ryb słodkowodnych świeżych lub mrożonych. Spożycie ograniczono we wszystkich typach gospodarstw domowych – od 2,6% w rodzinach pracowników zatrudnionych na stanowiskach nierobotniczych do 12,8% w gospodarstwach domowych utrzymujących się z pracy na rachunek własny. Wg danych bilansowych największy spadek spożycia odnotowano w przypadku tilapii (o 25) oraz śledzi, makreli i tuńczyków (o 12-15%). Spośród ważniejszych gatunków więcej jedliśmy tylko mintajów i morszczuków (o ok. 8%), w konsekwencji czego najczęściej spożywaną rybą w kraju zostały mintaje wyprzedzając śledzie.

¹ Do oficjalnych danych odnośnie wartości i wielkości eksportu zostały doszacowane obroty tzw. eksportu burtowego realizowanego przez flotę bałtycką i dalekomorską.

**Krzysztof
Hryszko**

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łośoś bałtycki
2008 I-XII	55 241	17 023	10 081	9 102	2 785	94 232	32 023	8 633
2009 I-XII	84 188	22 528	11 176	9 653	2 968	130 513	91 130	9 891
2010 I-XII	58 837	24 748	12 196	11 229	2 672	109 577	92 945	9 563
2011 I-XII	56 483	29 861	11 825	9 721	2 535	110 425	51 131	6 048
2010 XI	1 526	1 518	1 615	588	148	5 395	7 192	1 253
XII	1 109	835	1 627	711	31	4 313	9 023	4 077
2011 ^a I	6 085	2 499	539	1 330	40	10 493	13 616	366
II	4 796	2 343	415	732	26	8 312	9 486	330
III	5 819	3 379	1 112	1 371	85	11 766	9 078	315
IV	12 804	3 919	1 269	461	447	18 900	4 044	374
V	14 734	1 062	1 666	554	318	18 334	1 743	118
VI	5 165	2 484	1 649	803	277	10 378	145	19
VII	942	2 417	223	957	292	4 831	539	15
VIII	740	3 267	189	801	332	5 329	1 255	46
IX	1 304	2 984	1 055	715	351	6 409	1 145	36
X	702	2 775	1 056	724	177	5 434	1 652	272
XI	1 707	2 587	1 356	752	90	6 492	2 902	523
XII	1 685	145	1 296	521	100	3 747	5 526	3 634
Wskaźnik zmian (%)								
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	151,9	17,4	79,7	73,3	322,6	86,9	61,2	89,1
<u>I-XII 2011</u> <u>I-XII 2010</u>	96,0	120,7	97,0	86,6	98,6	100,8	55,0	63,2

^a dane nieostateczne

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2009 I-XII	8 357	39 857	81 272	152 048	87 325	10 813	8 086	281 498
2010 I-XII	10 516	41 335	104 398	165 431	93 393	10 920	9 825	321 680
2010 X	929	3 368	10 998	16 237	9 098	1 056	1 070	31 532
XI	1 021	4 213	13 464	17 713	10 557	1 034	1 036	36 411
XII	684	4 207	15 923	17 370	11 590	865	733	38 184
2011 I	991	3 310	8 016	13 961	7 412	910	853	26 278
II	579	2 915	9 397	15 717	8 768	974	1 006	28 608
III	922	3 367	8 232	18 050	9 768	1 278	1 069	30 571
IV	716	3 484	7 475	15 207	8 025	1 091	875	26 882
V	529	3 227	5 213	12 559	6 032	1 018	899	21 528
VI	660	2 535	5 081	12 773	6 313	951	816	21 049
VII	264	2 559	5 027	11 380	6 177	747	695	19 230
VIII	257	2 148	5 188	13 070	6 500	843	775	20 663
IX	625	2 996	6 594	15 819	8 208	1 096	1 048	26 034
X	944	2 963	7 049	17 581	9 766	1 015	1 039	28 537
XI	1 023	3 434	8 221	18 471	10 196	1 024	1 085	31 149
Wskaźnik zmian (%)								
<u>XI 2011</u> <u>XI 2010</u>	100,2	81,5	61,1	104,3	96,6	99,0	104,7	85,5
<u>I-XI 2011</u> <u>I-XI 2010</u>	76,4	88,7	85,3	111,2	106,6	108,9	111,7	99,0

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2009 I-XII	319,6	90,1	47,7	31,3	78,9	415,9	179,4	80,5	35,3	90,3
2010 I-XII	325,9	96,0	55,2	37,8	66,9	465,9	189,3	86,9	38,1	112,5
2010 X	23,1	8,6	5,3	3,4	2,5	47,6	21,6	8,9	3,2	11,1
XI	26,9	9,1	4,9	4,5	4,4	52,2	23,3	9,4	4,4	11,3
XII	29,6	9,9	4,0	4,9	5,7	44,2	18,4	8,7	3,0	10,4
2011 ^b I	25,8	8,2	4,6	2,6	4,9	40,1	18,5	7,2	2,7	9,6
II	29,9	9,0	4,4	2,9	6,4	38,8	16,2	9,4	3,1	7,9
III	31,4	9,5	5,1	3,2	5,5	39,5	15,5	9,0	4,0	9,1
IV	28,4	8,3	4,7	3,2	3,3	32,5	12,7	6,5	2,2	8,7
V	30,6	7,8	3,7	2,7	4,0	30,8	12,8	6,1	2,1	7,9
VI	27,3	9,6	4,4	2,7	3,6	28,4	10,6	5,4	2,3	7,3
VII	22,6	8,0	3,9	2,4	4,9	29,9	12,8	5,0	2,7	7,2
VIII	24,9	7,6	3,4	2,8	8,3	29,5	13,3	5,2	2,5	6,4
IX	26,3	8,6	3,7	3,0	6,9	39,6	15,6	9,0	3,9	9,0
X	27,5	10,2	4,4	3,6	5,7	41,5	17,9	8,5	3,3	9,5
XI	28,8	13,6	4,9	3,9	3,2	47,6	21,1	7,9	4,4	11,1
Wskaźnik zmian (%)										
<u>XI 2011</u> <u>XI 2010</u>	107,1	149,5	100,0	86,7	72,7	91,2	90,6	84,0	100,0	98,2
<u>I-XI 2011</u> <u>I-XI 2010</u>	102,4	116,7	92,2	100,6	92,6	94,4	97,5	101,4	94,9	91,9

^a wraz z eksportem z burt statków oszacowany na podstawie danych Centrum Monitoringu Rybołówstwa, ^b dane wstępne ^c bez eksportu burtowego

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03037430 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021200 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	mintaj 03042985 ^b	panga 03042903 ^b	morszczuk 03042956 ^b	Norwegia	Chiny	Wietnam	Argentyna			
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	Wietnam	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2009 I-XII	4,01	3,73	5,03	4,68	4,42	6,88	-	9,18	14,79	10,44
2010 I-XII	3,77	3,68	4,15	4,36	4,26	6,27	5,89	9,40	19,21	9,65
2010 X	3,80	3,77	4,24	5,63	4,37	5,79	5,49	9,88	19,12	10,13
XI	4,33	3,95	4,42	4,23	4,44	5,73	5,41	9,38	19,03	9,28
XII	4,46	4,11	4,50	4,76	4,66	6,05	5,67	10,15	22,05	9,69
2011 ^a I	4,89	4,30	4,97	4,58	4,61	6,73	6,34	10,06	21,46	8,40
II	5,31	4,42	5,00	4,57	4,56	6,34	6,25	9,69	20,70	9,00
III	5,64	4,95	5,05	5,05	4,68	6,24	6,41	10,17	21,19	9,36
IV	5,85	3,56	5,05	4,90	5,10	6,12	6,11	10,68	22,11	9,23
V	5,94	5,45	5,13	5,25	4,77	5,69	6,25	10,35	20,71	7,37
VI	5,74	5,57	4,93	-	5,33	6,00	6,57	10,63	18,40	10,03
VII	5,81	5,67	5,29	-	5,50	6,09	6,74	10,91	17,09	11,18
VIII	5,84	5,65	5,23	-	5,35	5,63	6,90	11,24	15,67	7,73
XI	6,26	6,25	6,12	6,82	5,94	5,79	7,08	12,05	15,94	12,63
X	7,90	7,47	6,20	6,80	6,47	7,08	7,67	12,84	15,39	12,55
XI	8,06	7,66	6,33	6,29	6,51	5,83	7,56	12,51	14,53	13,45
Wskaźnik zmian (%)										
<u>XI 2011</u> <u>XI 2010</u>	186,1	193,9	143,2	148,7	146,6	101,7	139,7	133,4	76,4	144,9
<u>I-XI 2011</u> <u>I-XI 2010</u>	160,7	173,7	133,2	111,8	122,6	97,3	112,3	122,9	96,7	107,0

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03042929 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054945 ^b	Krewetki przetw. 160520 ^b	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szprotki świeże 03026180 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2009 I-XII	8,63	16,17	18,44	20,87	41,35	37,41	46,04	2,38	0,51
2010 I-XII	7,52	17,37	18,38	17,91	44,75	36,45	42,46	2,57	0,50
2010 X	7,44	19,26	19,05	19,83	46,39	37,86	35,54	2,37	-
XI	7,39	18,32	17,56	20,15	40,54	38,09	34,09	2,61	0,56
XII	7,58	17,63	19,36	20,52	48,11	40,80	32,39	-	-
2011 I	7,40	15,17	19,01	20,31	46,78	38,76	33,22	2,48	0,79
II	7,36	18,44	18,40	18,12	48,19	39,29	32,87	2,32	0,95
III	7,77	21,52	19,18	20,17	49,66	40,51	35,00	2,50	0,96
IV	7,49	21,34	18,26	15,66	49,14	42,26	33,64	2,41	0,81
V	7,47	19,46	17,27	19,09	48,59	39,29	25,44	2,46	0,78
VI	5,25	20,72	20,13	14,80	48,35	39,38	35,75	2,40	0,74
VII	6,04	21,25	19,82	20,22	52,67	40,48	37,09	2,50	-
VIII	8,01	22,34	18,21	14,03	50,25	42,00	40,38	2,70	-
IX	8,51	22,78	18,69	20,61	49,26	43,98	40,50	2,74	0,88
X	8,95	25,04	19,92	21,61	52,73	47,48	37,77	2,70	0,86
XI	5,07	26,60	17,62	17,09	48,30	47,82	40,85	2,72	-
Wskaźnik zmian (%)									
XI 2011 XI 2010	68,6	145,2	100,3	84,8	119,1	125,5	119,8	104,2	x
I-XI 2011 I-XI 2010	91,6	125,3	102,4	97,6	111,7	117,8	82,0	97,3	166,0

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2008 I-XII	9,22	-	9,51	58%	9,91	69%	7,54	59%	5,49	64%	7,04	67%
2009 I-XII	9,29	-	10,26	59%	10,77	64%	8,44	55%	6,50	72%	7,66	70%
2010 I-XII	9,38	-	11,10	60%	10,80	62%	7,02	46%	6,41	69%	7,23	65%
2011 I-XII	11,46	-	12,31	59%	12,39	65%	8,60	x	7,56	75%	9,18	75%
2010 XI	9,59	-	12,02	63%	11,44	64%	7,05	47%	6,43	70%	7,18	64%
XII	9,64	-	12,19	64%	11,37	63%	7,86	52%	6,53	71%	7,19	65%
2011 I	9,42	-	12,21	62%	11,34	63%	8,24	x	6,80	72%	7,41	66%
II	11,47	-	12,25	61%	11,30	62%	8,03	x	6,93	74%	7,49	66%
III	11,38	-	12,39	61%	11,34	62%	8,01	x	6,97	73%	7,53	66%
IV	11,50	-	12,41	60%	12,59	68%	8,64	x	7,05	73%	7,90	68%
V	10,88	-	12,30	60%	12,58	68%	8,65	x	7,16	73%	7,99	68%
VI	11,62	-	12,22	58%	12,58	67%	8,69	x	7,40	75%	8,64	72%
VII	11,69	-	12,25	58%	b.d.	x	8,85	x	7,49	76%	8,95	74%
VIII	11,79	-	12,30	58%	12,58	67%	8,81	x	7,47	76%	9,02	74%
IX	11,75	-	12,28	58%	12,60	66%	8,83	x	7,59	76%	9,77	80%
X	12,03	-	12,38	58%	12,62	65%	8,85	x	8,38	81%	10,95	84%
XI	12,10	-	12,47	58%	12,60	62%	8,91	x	8,65	79%	12,22	87%
XII	11,94	-	12,28	56%	14,19	69%	8,65	x	8,80	76%	12,31	82%
Wskaźnik zmian (%)												
XII 2011 XII 2010	123,9	x	100,7	x	124,8	x	110,1	x	134,8	x	171,2	x
I-XII 2011 I-XII 2010	122,2	x	111,0	x	114,8	x	122,5	x	117,9	x	127,0	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety mrożone			Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w śmietanie	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.		
2008I-XII	14,30	13,00	17,63	62,88	24,74	13,32	15,38	19,13	22,22	10,49	12,79
2009I-XII	16,94	13,20	19,19	66,98	26,09	14,67	15,95	20,69	24,77	11,01	13,05
2010I-XII	17,46	12,75	21,37	71,60	27,27	14,75	16,45	21,62	26,23	11,13	13,45
2011I-XII	18,93	12,97	23,70	74,89	30,38	16,07	17,52	22,61	26,88	12,31	14,52
2010 XI	17,85	12,59	21,75	72,10	27,60	14,76	16,60	21,75	26,53	11,16	13,91
XII	17,95	12,59	21,89	72,80	27,79	14,84	16,58	21,63	26,59	11,12	13,46
2011 I	18,05	12,64	22,13	73,10	28,06	14,99	16,58	21,88	26,65	11,26	13,73
II	18,18	12,77	22,33	72,80	28,59	15,02	16,88	22,00	26,41	11,32	13,99
III	18,25	12,88	22,57	73,10	29,16	15,02	16,78	22,00	26,00	11,43	14,15
VI	18,45	12,85	23,07	73,70	29,95	15,27	17,08	22,00	26,29	11,63	14,42
V	18,57	12,98	23,26	74,80	30,40	15,67	17,38	22,44	26,82	11,80	-
VI	18,69	12,99	23,44	75,00	30,71	15,79	17,70	22,44	26,94	11,92	-
VII	18,76	13,00	23,67	75,70	31,00	16,13	17,80	22,69	26,88	12,06	-
VIII	18,90	13,01	23,94	75,20	30,90	16,14	17,83	22,94	27,00	12,12	-
IX	18,98	13,00	24,15	76,00	31,08	16,41	17,70	23,00	27,12	12,24	-
X	19,52	13,03	24,67	75,80	31,30	17,10	17,80	23,06	27,24	12,95	15,07
XI	20,21	13,29	25,23	76,90	31,52	17,49	18,05	23,25	27,59	14,02	15,16
XII	20,62	13,24	25,91	76,63	31,83	17,75	18,65	23,56	27,59	14,92	15,12
Wskaźnik zmian (%)											
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	114,9	105,2	118,4	105,3	114,5	119,6	112,5	108,9	103,8	134,2	112,3
<u>I-XII 2011</u> <u>I-XII 2010</u>	108,4	101,7	110,9	104,6	111,4	108,9	106,5	104,7	102,4	110,5	107,9

Źródło: Dane GUS.

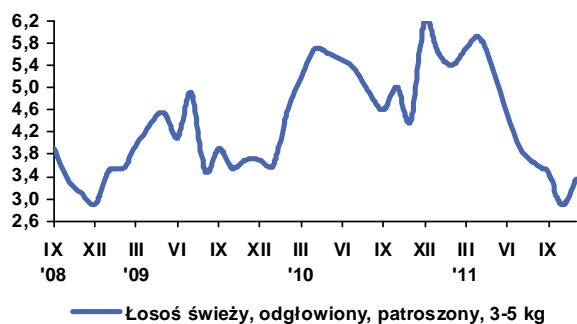
Tab. 8. Spożycie ryb i produktów rybnych w kg/osobę (waga produktu)^a

Miesiące	Razem	Ryby morskie (świeże, mrożone i chłodzone)	Konserwy rybne	Ryby morskie suszone lub wędzone	Ryby morskie solone	Ryby słodkowodne (świeże, mrożone i chłodzone)
2008	5,58	2,52	0,79	0,58	0,56	1,13
2009	5,50	2,28	0,77	0,63	0,57	1,24
2010	5,40	2,20	0,83	0,63	0,55	1,19
I-IX 2010	3,43	1,50	0,62	0,46	0,32	0,53
I-IX 2011	3,19	1,38	0,61	0,45	0,30	0,45
Wskaźnik zmian (%)						
<u>I-IX 2011</u> <u>I-IX 2010</u>	93,0	92,0	98,4	97,4	93,8	84,9

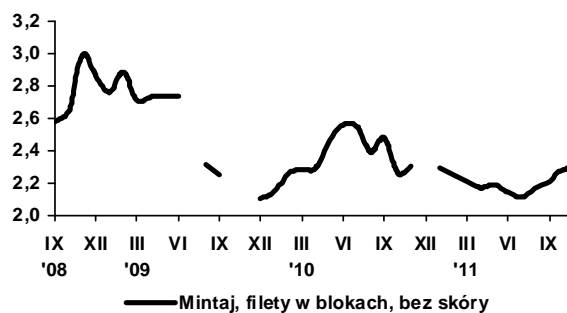
^a obliczenia na podstawie danych miesięcznych

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie miesięcznych danych GUS.

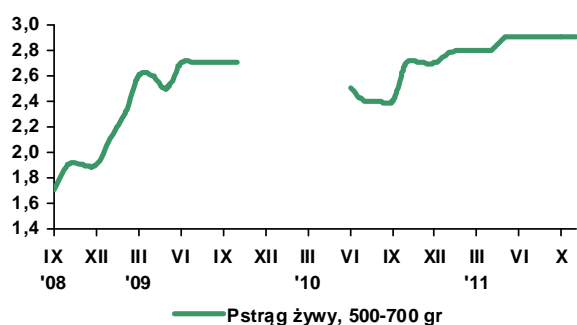
Rys. 1. Cena lososi w imporcie do Europy (poch. Norwegia) EUR/kg

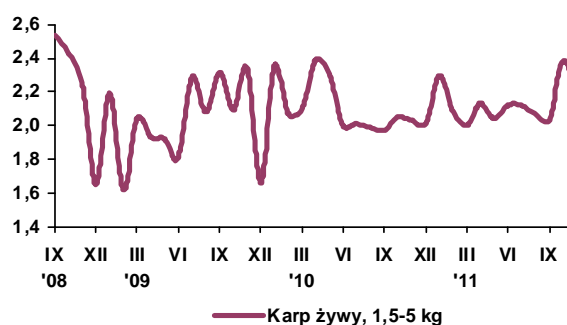
Rys. 2. Cena mintajów w imporcie do Niemiec (poch. Chiny) EUR/kg

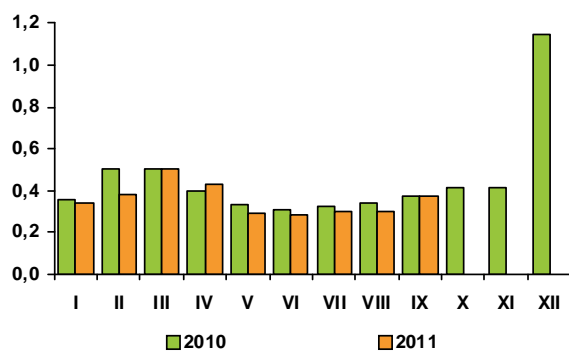
Rys. 3. Cena zbytu pstrągów we Włoszech (hodowlany) EUR/kg

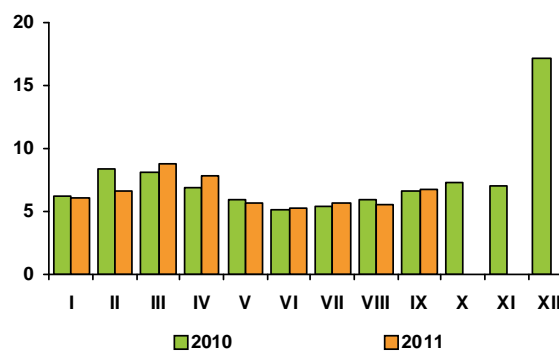
Rys. 4. Cena zbytu karpia na Węgrzech (hodowlany) EUR/kg

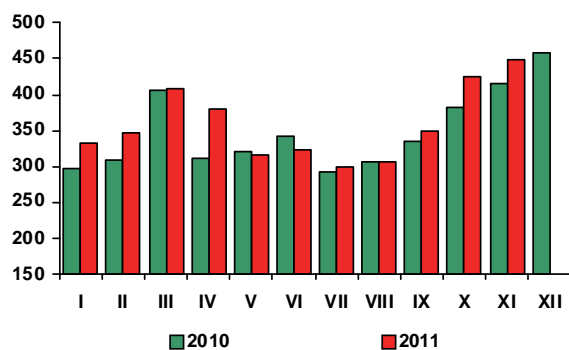
Rys. 5. Spożycie ryb i przetworów rybnych (w kg/osobę/miesięcznie, w wadze produktu)

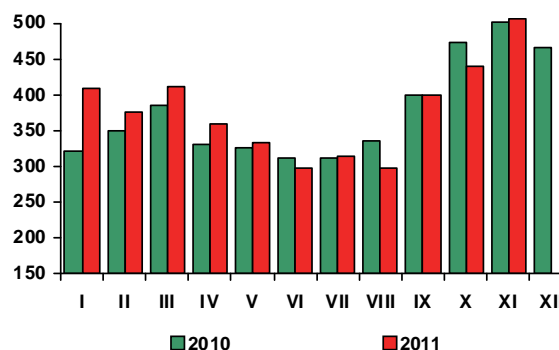
Rys. 6. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę/)

Rys. 7. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 8. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1-4 - European Price Report, rys. 5-6 - dane GUS, rys. 7-8 - dane CAAC.

W grudniu 2011 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły średnio o 0,8%, w tym żywności o 0,9%, a napojów bezalkoholowych o 0,3%. Najbardziej podrożały tłuszcze wieprzowe (o 5,7%), warzywa (o 4,7%) i jaja (o 3,4%). Istotnie zwiększyły się ceny mięsa wieprzowego (o 2,6%) i wołowego (o 2,2%) oraz ryb (o 1,8%) i wędlin (o 1,3%). Wzrosły ceny masła (o 0,9%), artykułów mleczarskich (o 0,4%) i cukru (o 0,3%). Ceny pieczywa i produktów zbożowych nie wykazywały zmian. Obniżyły się ceny drobiu (o 3,0%).

W grudniu 2011 r. w porównaniu z grudniem 2010 r. ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły o 4,7%, wobec wzrostu o 3,9% w analogicznym okresie przed rokiem. Głównymi czynnikami sprzyjającymi wzrostowi cen żywności w pierwszej połowie minionego roku były: ograniczona podaż i wzrost cen produktów roślinnych z produkcji krajowej, zmiany stawek VAT, zwiększenie pozasurowcowych kosztów przetwórstwa i obrotu oraz silne zwykłowe trendy cen surowców rolnych i energetycznych na rynkach światowych. O wzroście cen żywności w drugiej połowie ub. roku zdecydowało załamanie krajowej produkcji trzody chlewnej oraz osłabienie wartości złotego skutkujące wzmocnieniem eksportu i podrożeniem importu.

W okresie grudzień 2010 r.–grudzień 2011 r. najbardziej wzrosły ceny cukru i wyrobów cukierniczych (o 12,6%), w tym cukru o 33,7%, a wyrobów cukierniczych o 5,4%. Wydatnie, bo o 11,1% podrożały artykuły mięsne, w tym mięso drobiowe o 18,2%, wołowe o 17,3% i wieprzowe o 13,5%, przy wzroście cen przetworów mięsnych o 7,4%. Ceny ryb zwiększyły się o 11,0%, a tłuszczy o 9,7%, w tym wieprzowych o 26,9%, margaryn o 9,4%, a masła i olejów po 8,1%. W grudniu 2011 r. za jaja konsumenci płacili o 6,8% więcej, a za pieczywo i produkty zbożowe o 6,2% więcej niż przed rokiem. W grupie produktów zbożowych najbardziej wzrosły ceny kasz (o 16,0%), mąki (o 12,0%) i płatków (o 8,0%), a najmniej makaronów (o 4,1%), przy wzroście cen pieczywa o 6,8%. W grudniu 2011 r. artykuły mleczarskie były średnio o 4,8% droższe, niż rok wcześniej. Tańsze, niż przed rokiem były natomiast warzywa (o 17,8%), w tym ziemniaki o ok. 50,0% oraz owoce (o 5,1%), w tym jabłka o 22,1%.

Wzrost średniego poziomu cen żywności i napojów bezalkoholowych w okresie styczeń-grudzień 2011 r., w stosunku do analogicznego okresu 2010 r., wyniósł 5,4%, w tym żywności 5,6% i był wyższy od stopy inflacji (4,3%). Wzrosły przeciętne roczne ceny wszystkich podstawowych grup produktów spożywczych, z wyjątkiem warzyw i jaj. Najbardziej podrożał cukier (o 48,2%). Ceny pieczywa i produktów zbożowych wzrosły o 9,4%, głównie za sprawą znaczącej zwwyżki cen przetworów młynarskich (o 19,9%), w tym mąki o 24,0% i kasz o 20,6%, przy wzroście cen pieczywa o 12,0%. W 2011 r. za owoce konsumenci płacili średnio o 9,3% więcej, a za tłuszcze o 7,6% więcej niż w roku poprzednim. Wzrost cen ryb sięgał 6,2%, a artykułów mięsnych 5,2%, w tym mięsa drobiowego 12,9%, wołowego 9,8%, a wieprzowego 5,2%. Ceny artykułów mleczarskich zwiększyły się o 4,3%, a wyrobów cukierniczych o 2,3%. W 2011 r. niższe niż rok wcześniej były ceny warzyw (o 3,9%) i jaj (o 1,5%).

Wzrost cen detalicznych żywności w 2011 r., w stosunku do roku poprzedniego, był znacznie mniejszy niż cen skupu produktów rolniczych i cen zbytu wyrobów przemysłu spożywczego. Według wstępnych szacunków GUS w łączne ceny produktów rolnych sprzedawanych przez rolników zwiększyły się w porównywanych okresach o 15,7%, a ceny produkcji sprzedanej przemysłu w sekcji produkcji artykułów spożywczych - o ok. 10%, przy wzroście cen detalicznych żywności (bez napojów bezalkoholowych) o 5,6%. Z uwagi na malejącą chłonność rynku wewnętrznego przetwórcy nie mogli w całości przerzucić rosnących kosztów produkcji na konsumentów. Obniżki marż w dużej części zostały zrekompensowane poprzez korzystne ceny uzyskiwane w eksporcie.

Osłabienie krajowego popytu na żywność było konsekwencją relatywnego podrożenia żywności, znaczącego wzrostu pozażywnościowych kosztów utrzymania związanych głównie ze wzrostem cen usług bytowych, stanowiących „sztywną” pozycję w budżetach rodzin oraz stosunkowo niskiego tempa wzrostu dochodów ludności. W 2011 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, bardziej niż towary i usługi konsumpcyjne ogółem, w tym cała żywność, podrożały towary i usługi związane z utrzymaniem mieszkania i nośnikami energii (o 6,2%, w tym nośniki energii o 7,4%) oraz transportem (o 7,7%, w tym paliwa do prywatnych środków transportu o 13,7%). Dużo więcej należało zapłacić m.in. za usługi kanalizacyjne (o 9,2%), zaopatrzenie w wodę (o 6,5%) oraz wywóz śmieci (o 5,5%). Ceny opału wzrosły o 8,7%, gazu o 8,3%, a energii elektrycznej i ciepłej odpowiednio o 7,1% i 5,2%. Istotnie podrożały opłaty związane ze zdrowiem (o 4,5%).

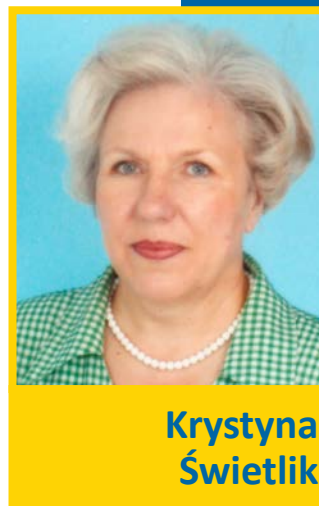
Utrzymujące się w 2011 r. negatywne zjawiska na rynku pracy ograniczyły presję na wzrost wynagrodzeń. (Według GUS

w końcu 2011 r. liczba pracujących w gospodarce narodowej nieznacznie przewyższyła poziom sprzed roku. Stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 12,5% i była o 0,1 pkt proc. wyższa niż rok wcześniej, a liczba długotrwale bezrobotnych przekroczyła połowę bezrobotnych zarejestrowanych.) W 2011 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, przeciętne miesięczne realne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw zwiększyły się o 0,9%. Siła nabywcza emerytur i rent w systemie pracowniczym wzrosła o 0,4%, a emerytur i rent rolników indywidualnych zmalała o 1,4%. Spadło tempo przyrostu kredytów konsumpcyjnych i transferów pieniężnych od osób pracujących za granicą. Z rachunków narodowych GUS wynika, że w okresie trzech pierwszych kwartałów 2011 r. całkowite dochody rozporządzalne w sektorze gospodarstw domowych w ujęciu realnym były zbliżone do notowanych w roku poprzednim. Szacuje się, że w skali całego minionego roku wzrosły one o ok. 1%.

Spadek popytu na żywność znajduje potwierdzenie w badaniach budżetów gospodarstw domowych i statystykach handlu. Badania budżetowe pokazują, że w okresie trzech pierwszych kwartałów 2011 r. przeciętne miesięczne wydatki realne na żywność i napoje bezalkoholowe (wydatki nominalne korygowane wskaźnikiem cen detalicznych żywności i napojów bezalkoholowych) w przeliczeniu na 1 osobę w gospodarstwach domowych ogółem były o 2,5% mniejsze niż w analogicznym okresie przed rokiem. Można przypuszczać, że w IV kwartale 2011 r. bariera popytu uległa nasileniu z uwagi na przyspieszenie dynamiki wzrostu cen żywności w warunkach stagnacji dochodów. Według wstępnych szacunków GUS w 2011 r. sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (w cenach stałych) w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób ukształtowała się na poziomie o 2,2% niższym niż w 2010 r. Spadkowi popytu na żywność towarzyszył wzrost popytu na towary nieżywnościowe, w tym m.in. pojazdy samochodowe, motocykle i części, paliwa stałe, ciekłe i gazowe, farmaceutyki, kosmetyki, tkaniny, odzież, obuwie, meble, sprzęt rtv i agd, prasę, książki itp. Analiza struktury sprzedaży detalicznej prowadzi do wniosku, że oszczędzanie na żywności umożliwiło konsumentom realizację innych potrzeb.

W bieżącym roku sytuacja w zakresie płac będzie podobna – płace realnie nie spadną, ale też nie wzrosną. Niepewność na rynkach, wysokie koszty surowców, podwyżka składki rentowej i wzrost poziomu pozostałych kosztów, na które przedsiębiorstwa w większości nie mają wpływu, ograniczą możliwości zwiększenia wynagrodzeń. W związku ze spodziewanym obniżeniem tempa wzrostu PKB w Polsce, pogorszeniem koniunktury gospodarczej u głównych naszych partnerów handlowych, skutkującym spowolnieniem dynamiki wzrostu eksportu, utrzymaniem się wysokiego poziomu bezrobocia, zacieśnieniem polityki fiskalnej i wzrostem opodatkowania gospodarstw domowych w celu zmniejszenia deficytu finansów publicznych, ograniczeniem akcji kredytowej przez polskie i zagraniczne banki oraz spadkiem transferów z UE, dynamika realnych dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych w 2012 r. pozostanie przypuszczalnie na niskim, bliskim zera, poziomie. **Należy się liczyć z dalszym spadkiem popytu na żywność, zwłaszcza w drugiej połowie roku.**

Widmo słabnącego popytu zmniejszy ryzyko przenoszenia kosztów produkcji na ceny finalne. W efekcie **w 2012 r. tempo wzrostu cen detalicznych żywności powinno być wolniejsze niż w 2011 r.** Przewiduje się, że w grudniu 2012 r. ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych będą średnio o 3-4% wyższe niż w grudniu 2011 r. Wysokie ceny paliw, skutki wcześniejszego osłabienia złotego oraz podwyżki cen kontrolowanych będą silnym impulsem cenotwórczym na rynku żywnościowym w I kwartale br. W kierunku ograniczenia dynamiki wzrostu cen żywności będzie działało ustąpienie efektu bazowego, związanego z podwyżką VAT na początku 2011 r. Czynnikiem sprzyjającym wzrostowi cen żywności w II kwartale br. będzie spodziewane wzmocnienie popytu związane z Mistrzostwami „Euro 2012”. W końcu czerwca 2012 r. ceny żywności mogą być o 4-5% wyższe niż w grudniu 2011 r. Można przypuszczać, że w kolejnych kwartałach będą one rosły wolniej z powodu mniejszego popytu wewnętrznego, umacniającego się złotego oraz spodziewanego wolniejszego wzrostu cen surowców rolnych na rynkach światowych. Głównymi czynnikami ryzyka dla realizacji prognozy cenowej, obok niepewności związanej z kształtowaniem się uwarunkowań agro-przyrodniczych pozostają: tempo wzrostu gospodarki światowej, napięcia fiskalne w krajach strefy euro, kurs złotego oraz światowe ceny surowców energetycznych.

Krystyna Świątek

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu 2011 r.

Wyszczególnienie	XII 2011		I-XII 2011
	XI 2011=100	XII 2010=100	I-XII 2010=100
O G Ó Ł E M	100,4	104,6	104,3
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,8	104,7	105,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,0	103,4	103,7
Odzież i obuwie	99,3	97,9	98,5
Mieszkanie	100,1	106,0	105,5
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,1	106,7	106,2
w tym nośniki energii	100,2	107,7	107,4
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,1	103,0	102,2
Zdrowie	101,6	108,0	104,5
Transport	100,9	109,0	107,7
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	101,2	114,9	113,7
Łączność	100,0	100,8	99,2
Rekreacja i kultura	100,0	101,0	100,5
Edukacja	100,0	104,8	103,4
Restauracje i hotele	100,2	104,4	104,2
Inne towary i usługi	100,2	103,7	103,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w grudniu 2011 r.

Wyszczególnienie	XII 2011		I-XII 2011
	XI 2011=100	XII 2010=100	I-XII 2010=100
Żywność (bez napojów)	100,9	104,6	105,6
Pieczywo i produkty zbożowe	100,0	106,2	109,4
Pieczywo	100,1	106,8	112,0
Ryż	99,8	105,6	102,0
Makarony	100,2	104,1	103,7
Mięso i przetwory	100,8	111,1	105,2
Mięso wieprzowe	102,6	113,5	104,6
Mięso wołowe	102,2	117,3	109,8
Drób	97,0	118,2	112,9
Przetwory mięsne i wędliny	101,3	107,4	102,8
Ryby	101,8	111,0	106,2
Mleko, sery i jaja	100,8	105,1	103,5
Artykuły mleczarskie	100,4	104,8	104,3
Mleko	100,4	105,8	104,5
Sery twarogowe	100,2	102,9	103,7
Sery dojrzewające i topione	100,3	104,4	105,6
Jaja	103,4	106,8	98,5
Oleje i pozostałe tłuszcze	100,7	109,7	107,6
Masło	100,9	108,1	108,3
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	105,7	126,9	106,3
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	99,9	109,4	106,9
Oleje roślinne	99,6	108,1	109,0
Owoce	100,1	94,9	109,3
Jabłka	101,7	77,9	137,5
Owoce cytrusowe	91,5	96,6	89,1
Banany	101,2	94,5	99,2
Warzywa	104,7	82,2	96,1
Ziemniaki	99,5	51,7	104,0
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	100,2	112,6	114,3
Cukier	100,3	133,7	148,2
Napoje bezalkoholowe	100,3	105,8	103,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2008	101,1	100,2	100,4	100,7	101,2	99,4	98,9	98,4	100,6	100,8	100,7	100,8
	2009	101,1	100,6	101,9	101,6	100,7	98,9	98,8	98,7	99,8	100,3	100,7	100,5
	2010	100,9	100,3	100,3	100,7	100,7	100,5	98,9	98,6	101,8	101,0	100,2	100,0
	2011	101,7	100,7	102,1	100,8	101,3	98,2	98,3	98,6	99,8	101,0	101,2	100,8
Pieczywo i produkty zbożowe	2008	100,8	100,8	100,4	100,7	101,0	100,9	100,6	100,5	100,3	100,1	100,4	100,0
	2009	100,5	100,1	100,1	100,3	100,2	100,2	100,1	100,0	99,9	100,2	100,2	100,0
	2010	100,2	100,0	100,2	99,9	100,1	99,9	100,0	100,4	103,6	101,6	100,5	100,2
	2011	100,9	101,2	102,0	100,4	100,4	100,1	100,0	100,1	100,1	100,5	100,2	100,0
Mięso	2008	101,4	99,2	100,4	100,0	100,8	102,0	100,7	100,8	100,6	99,9	99,7	99,9
	2009	102,5	99,9	102,5	101,6	100,4	101,2	101,0	100,1	99,6	98,9	98,8	99,0
	2010	100,2	99,2	99,6	99,8	99,8	101,6	99,9	100,9	99,9	99,0	99,2	99,7
	2011	101,7	99,9	102,3	101,0	100,9	99,4	100,4	101,2	100,8	101,4	100,7	100,8
Ryby	2008	100,5	100,2	100,2	100,4	100,1	99,9	100,2	100,2	100,1	100,4	101,0	100,4
	2009	101,0	101,1	101,6	101,4	101,1	100,7	100,8	100,4	100,3	100,1	100,3	99,9
	2010	100,5	100,3	100,0	100,0	100,1	100,2	100,1	100,3	100,4	100,2	100,1	100,1
	2011	101,0	100,9	100,6	100,9	100,8	100,5	100,4	100,1	100,4	101,4	101,8	101,8
Mleko, sery, jaja	2008	101,0	100,2	100,0	100,0	99,7	99,5	99,8	99,6	99,9	99,9	99,7	99,7
	2009	99,7	99,8	100,4	100,4	100,1	99,7	99,9	99,8	99,9	100,3	100,6	100,7
	2010	100,6	100,2	99,8	100,3	100,1	99,8	99,9	100,2	100,4	100,5	100,4	100,0
	2011	100,6	100,2	100,6	100,3	100,3	100,0	100,4	100,4	100,2	100,6	100,5	100,8
Tłuszcze	2008	100,1	99,0	99,7	100,4	99,7	100,9	100,8	100,6	100,5	100,2	100,0	99,9
	2009	100,2	99,5	100,0	99,2	100,3	100,0	99,6	100,2	100,0	101,5	103,7	101,5
	2010	100,4	99,1	98,8	99,3	100,1	101,0	101,1	100,4	100,9	100,8	100,4	100,1
	2011	100,6	100,3	101,6	100,6	100,9	100,9	100,8	101,0	100,0	100,6	100,9	100,7
Owoce	2008	103,5	103,0	102,5	103,7	104,8	83,7	97,3	87,3	96,9	103,1	100,4	105,1
	2009	96,9	103,4	110,6	105,6	108,0	88,7	102,7	88,7	93,7	101,4	103,3	104,5
	2010	99,7	101,2	101,6	103,1	112,9	104,7	98,9	93,9	98,4	103,0	97,9	94,5
	2011	100,7	101,6	100,2	99,6	106,0	101,6	98,2	88,3	93,8	100,6	100,5	100,1
Warzywa	2008	101,2	100,3	101,6	103,7	104,7	97,3	86,3	84,7	106,5	108,2	108,4	107,0
	2009	104,7	103,5	103,2	106,8	99,3	92,5	81,9	90,3	102,5	105,5	107,5	105,8
	2010	107,1	104,9	103,9	106,3	100,4	97,9	89,8	84,2	111,8	107,5	104,2	103,7
	2011	105,1	100,9	101,6	102,7	105,4	85,6	82,4	86,1	98,3	103,5	109,1	104,7
Cukier i wyroby cukiernicze	2008	100,3	100,0	99,5	99,5	100,4	99,8	99,8	99,8	100,3	101,3	100,7	100,5
	2009	100,3	101,1	103,8	101,3	100,2	99,6	99,7	99,4	99,8	99,1	99,3	99,3
	2010	100,0	99,6	99,5	99,6	99,8	100,2	100,0	101,8	102,8	100,4	99,7	99,8
	2011	101,7	102,7	111,4	101,5	97,8	97,5	99,0	99,8	99,7	100,7	100,5	100,2
Cukier	2008	99,7	98,6	96,8	96,8	99,4	97,9	98,1	99,2	100,4	104,4	102,8	101,6
	2009	100,2	103,9	112,8	104,4	99,4	97,7	97,0	97,4	96,8	98,7	96,5	97,5
	2010	98,4	98,4	97,8	97,6	99,0	99,4	99,1	106,5	110,7	101,4	98,6	100,1
	2011	104,0	109,6	139,4	104,7	92,8	92,3	95,7	98,1	98,0	100,6	101,0	100,3
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2008	100,7	100,4	100,4	100,4	100,8	100,2	100,0	99,6	100,3	100,4	100,2	99,9
	2009	100,5	100,9	100,7	100,7	100,5	100,2	100,1	99,6	100,0	100,1	100,3	100,0
	2010	100,6	100,2	100,3	100,4	100,3	100,3	99,8	99,6	100,6	100,5	100,1	100,4
	2011	101,2	100,2	100,9	100,5	100,6	99,6	99,7	100,0	100,1	100,7	100,7	100,4
III. Średnia płaca ^a	2008	91,5	102,1	103,7	99,8	97,8	104,8	100,4	98,0	100,2	102,2	102,4	103,0
	2009	93,8	99,4	104,3	98,9	96,9	102,9	102,3	97,2	100,4	100,9	102,8	107,3
	2010	88,5	101,8	106,2	97,3	98,5	101,7	100,9	99,2	99,9	101,1	102,5	109,1
	2011	88,1	100,9	106,2	99,0	96,8	103,3	100,3	99,4	99,7	101,0	101,8	109,0

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2008	107,8	107,3	107,0	106,8	107,0	107,6	107,8	106,9	105,1	104,0	102,9	103,2
	2009	103,1	103,4	104,8	105,6	105,2	104,7	104,0	104,5	103,6	103,0	103,4	103,4
	2010	103,0	102,8	101,4	100,7	100,6	102,2	102,4	102,3	104,3	104,8	104,3	103,9
	2011	104,8	105,0	106,8	107,2	108,8	106,4	105,3	104,5	103,3	104,1	104,6	104,7
Pieczywo i produkty zbożowe	2008	112,0	112,0	112,0	112,6	113,5	114,2	114,9	114,9	110,7	108,0	107,4	106,6
	2009	106,3	105,6	105,3	104,9	104,0	103,2	102,8	102,4	102,2	102,0	101,8	101,8
	2010	101,6	101,5	101,5	101,2	101,1	100,8	100,6	100,8	104,4	106,2	106,6	106,8
	2011	107,4	108,7	110,7	111,3	111,7	111,9	111,9	111,7	108,0	106,8	106,5	106,2
Mięso	2008	105,9	104,6	104,0	104,5	105,2	106,5	104,0	104,3	104,3	104,3	104,1	105,4
	2009	106,4	107,1	109,3	111,2	110,7	109,8	110,1	109,4	108,4	107,3	106,4	105,4
	2010	103,0	102,3	99,5	97,8	97,2	97,6	96,6	97,3	97,6	97,7	98,1	98,8
	2011	100,3	101,0	103,7	104,9	106,1	103,7	104,2	104,5	105,6	108,2	109,8	111,1
Ryby	2008	102,4	102,3	102,7	102,8	102,8	102,7	102,7	102,8	102,6	102,9	103,4	103,7
	2009	104,0	105,0	106,4	107,5	108,6	100,7	110,0	110,3	110,6	110,2	109,5	109,0
	2010	108,2	107,5	105,8	104,4	103,4	102,9	102,3	102,1	102,3	102,3	102,2	102,5
	2011	103,0	103,6	104,2	105,1	105,9	106,1	106,4	106,2	106,2	107,4	109,2	111,0
Mleko, sery, jaja	2008	114,9	115,0	114,7	114,4	113,9	113,1	112,3	110,5	106,7	103,1	100,3	98,8
	2009	97,6	97,2	97,7	98,1	98,4	98,7	98,8	98,9	100,0	99,4	100,3	101,3
	2010	102,2	102,6	102,0	101,9	101,9	102,0	102,0	102,4	102,9	103,1	102,8	102,1
	2011	102,1	102,2	103,1	103,1	103,2	103,4	103,9	104,1	104,0	104,1	104,6	105,1
Tłuszcze	2008	115,0	113,8	113,6	114,2	113,6	114,6	113,9	112,6	108,6	105,1	102,4	101,8
	2009	102,2	102,7	102,9	101,7	102,2	101,2	99,9	99,5	99,1	100,4	104,1	105,8
	2010	106,1	105,7	104,5	104,6	104,4	105,5	107,1	107,3	108,1	107,3	103,7	102,2
	2011	102,3	103,6	106,5	107,9	108,8	108,8	108,5	109,2	108,6	108,4	109,0	109,7
Owoce	2008	127,4	130,7	130,2	128,6	118,6	110,5	104,0	92,1	87,5	84,8	83,9	88,9
	2009	83,3	83,5	90,5	90,4	96,0	102,8	99,5	100,9	99,6	100,7	104,2	104,9
	2010	103,4	101,1	96,4	94,4	98,6	118,1	113,4	119,0	122,7	122,8	116,7	108,8
	2011	117,8	120,1	120,7	117,8	122,2	120,4	115,2	100,2	94,2	96,4	96,9	94,9
Warzywa	2008	93,6	90,9	90,0	87,6	90,8	96,6	108,9	107,9	106,8	109,8	106,0	106,3
	2009	108,7	111,4	112,4	115,2	108,5	102,2	96,7	104,6	98,9	94,9	98,7	99,8
	2010	102,3	104,5	105,9	107,2	107,2	112,3	125,2	117,1	128,5	127,6	122,9	119,9
	2011	113,5	108,7	105,3	104,6	112,8	97,9	87,3	84,9	81,9	82,8	84,2	82,2
Cukier i wyroby cukiernicze	2008	100,6	100,9	100,6	100,3	100,6	100,7	100,8	100,9	100,9	101,7	101,9	102,1
	2009	102,2	103,3	107,7	109,6	109,4	109,1	108,8	108,3	107,4	105,7	104,0	102,7
	2010	102,4	101,0	96,9	95,3	94,9	95,5	95,8	98,0	101,4	102,1	102,7	103,2
	2011	104,8	107,9	120,7	123,1	120,5	117,4	116,3	114,2	110,8	111,2	112,1	112,6
Cukier	2008	94,0	93,4	91,3	88,9	88,8	87,9	87,4	87,5	88,0	91,8	94,1	95,6
	2009	96,0	101,1	117,9	127,2	127,2	126,9	125,5	123,2	118,8	112,4	105,5	101,3
	2010	99,5	94,1	81,6	76,3	75,9	77,3	98,9	86,3	98,7	101,4	103,6	106,4
	2011	112,4	125,3	178,7	191,7	179,7	166,7	161,0	148,3	131,3	130,3	133,4	133,7
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2008	104,0	104,2	104,1	104,0	104,4	104,6	104,8	104,8	104,5	104,2	103,7	103,3
	2009	102,8	103,3	103,6	104,0	103,6	103,5	103,6	103,7	103,4	103,1	103,3	103,5
	2010	103,5	102,9	102,6	102,4	102,2	102,3	102,0	102,0	102,5	102,8	102,7	103,1
	2011	103,8	103,6	104,3	104,5	105,0	104,2	104,1	104,3	103,9	104,3	104,8	104,6
III. Średnia płaca ^a	2008	111,5	112,8	110,2	112,6	110,5	112,0	111,6	109,7	110,9	109,8	107,4	105,4
	2009	108,1	105,1	105,7	104,8	103,8	102,0	103,9	103,0	103,3	102,0	102,3	106,5
	2010	100,5	102,9	104,8	103,2	104,8	103,5	102,1	104,2	103,7	103,9	103,6	105,4
	2011	105,0	104,1	104,0	105,9	104,1	105,8	105,2	105,4	105,2	105,1	104,4	104,4

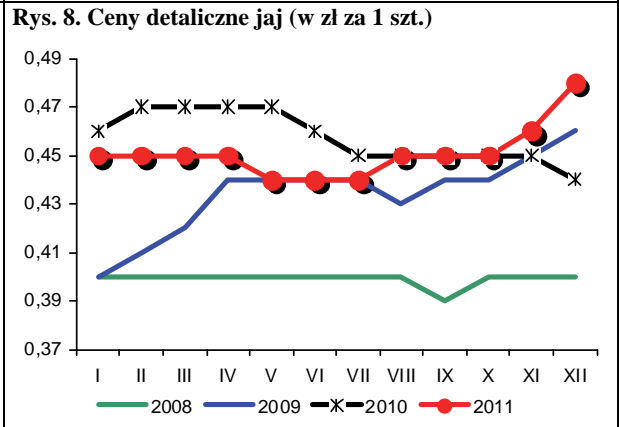
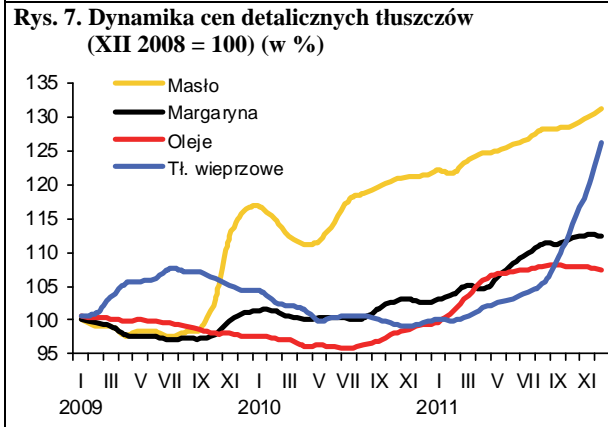
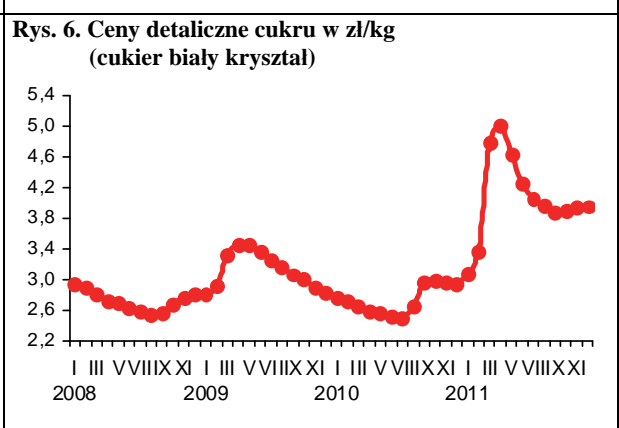
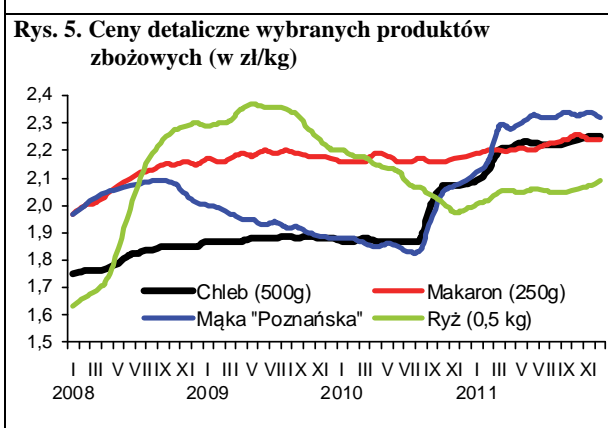
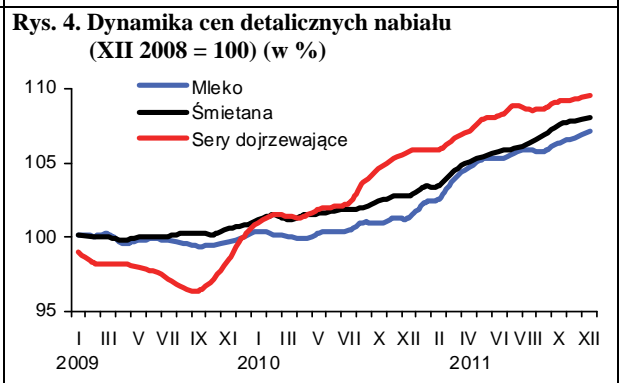
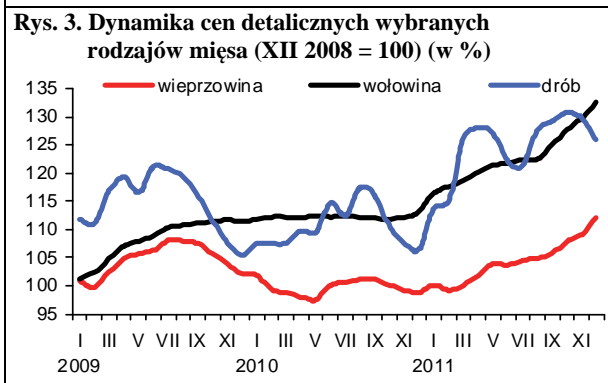
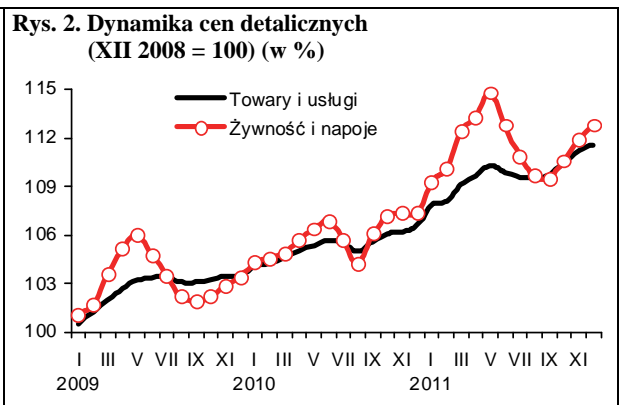
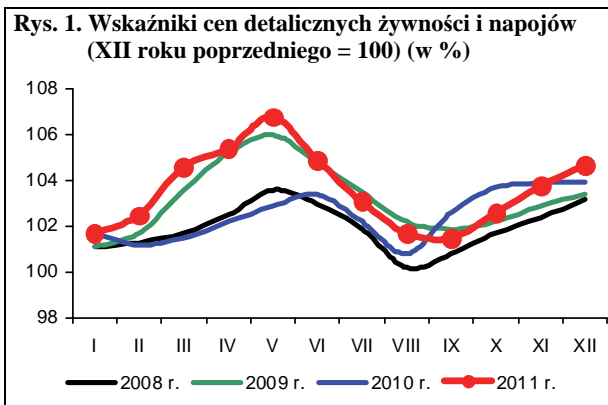
^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2010 r. b – 2011 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	4,41	43,6	4,35	4,30	4,27	4,25	4,15	4,13	4,07	4,02	3,95	3,97
	b	4,01	4,04	4,10	4,11	4,09	4,12	4,11	4,09	4,10	4,12	4,14	4,18
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	1,87	1,87	1,88	1,87	1,87	1,87	1,87	1,88	2,01	2,07	2,07	2,08
	b	2,09	2,13	2,20	2,21	2,23	2,23	2,22	2,22	2,23	2,24	2,25	2,25
Makaron – 250 g	a	2,16	2,16	2,16	2,19	2,18	2,16	2,16	2,17	2,16	2,16	2,17	2,18
	b	2,19	2,20	2,20	2,20	2,21	2,20	2,22	2,23	2,24	2,26	2,24	2,24
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	1,88	1,88	1,86	1,85	1,86	1,85	1,83	1,84	1,96	2,05	2,07	2,09
	b	2,12	2,16	2,29	2,28	2,30	2,33	2,32	2,32	2,34	2,33	2,34	2,32
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	20,32	20,39	20,37	20,44	20,37	20,32	20,48	20,50	20,53	20,46	20,45	20,54
	b	21,09	21,29	21,39	21,68	21,93	22,04	22,06	22,16	22,54	23,15	23,51	23,96
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	26,80	26,80	26,72	26,64	26,70	26,70	26,66	26,64	26,50	26,54	26,62	26,85
	b	27,77	27,96	28,16	28,54	28,91	28,87	28,97	28,95	29,49	30,13	30,66	31,25
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	14,25	13,70	13,51	13,46	13,38	13,85	13,97	14,08	14,08	13,86	13,66	13,68
	b	13,92	13,57	13,73	14,04	14,46	14,35	14,54	14,64	14,73	14,91	15,01	15,34
Kurczę patroszone – 1 kg	a	6,06	6,08	6,10	6,26	6,28	6,73	6,56	7,04	6,86	6,31	6,04	5,96
	b	6,61	6,61	7,59	7,62	7,39	6,92	6,88	7,52	7,61	7,63	7,52	7,12
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	22,05	21,97	21,85	21,66	21,73	21,85	21,87	21,99	22,03	21,96	21,84	21,65
	b	21,64	21,48	21,79	21,92	21,96	22,07	22,36	22,26	22,39	22,59	22,76	22,95
Kiełbasa „Toruńska” – 1kg	a	14,15	14,10	14,09	13,97	13,93	13,84	13,90	13,70	13,87	14,01	13,78	13,93
	b	14,09	14,01	14,07	14,06	14,27	14,33	14,34	14,25	14,49	14,61	14,81	15,16
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	17,35	17,32	17,22	17,11	17,05	17,18	17,38	17,59	17,70	17,81	17,85	17,95
	b	18,05	18,18	18,25	18,45	18,57	18,69	18,76	18,90	18,98	19,52	20,21	20,62
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane, w kartonie – 1 l	a	2,70	2,70	2,69	2,69	2,70	2,69	2,69	2,68	2,70	2,69	2,69	2,67
	b	2,71	2,69	2,74	2,75	2,76	2,75	2,75	2,77	2,76	2,78	2,78	2,78
Jogurt naturalny – 150 g	a	0,97	0,97	0,97	0,95	0,95	0,95	0,96	0,96	0,95	0,96	0,97	0,97
	b	0,97	0,97	0,98	0,97	0,96	0,95	0,95	0,97	0,98	0,99	1,00	1,01
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	11,87	11,90	11,93	11,93	11,96	12,00	11,98	12,13	12,14	12,26	12,27	12,21
	b	12,25	12,26	12,39	12,39	12,50	12,50	12,53	12,53	12,52	12,56	12,64	12,72
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	17,18	17,32	17,35	17,22	17,33	17,34	17,42	17,34	17,62	17,81	17,92	17,97
	b	18,10	18,12	18,30	18,57	18,66	18,79	18,90	18,99	18,88	19,01	19,06	19,25
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	5,24	5,29	5,28	5,24	5,25	5,24	5,20	5,19	5,19	5,21	5,22	5,21
	b	5,25	5,29	5,33	5,38	5,44	5,45	5,42	5,47	5,51	5,54	5,53	5,56
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,46	0,47	0,47	0,47	0,47	0,46	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45	0,44
	b	0,45	0,45	0,45	0,45	0,44	0,44	0,44	0,45	0,45	0,45	0,46	0,48
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,11	4,06	3,99	3,96	3,94	4,04	4,18	4,21	4,22	4,26	4,27	4,27
	b	4,31	4,31	4,42	4,43	4,42	4,47	4,49	4,53	4,52	4,57	4,62	4,63
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	3,71	3,70	3,66	3,67	3,71	3,67	3,67	3,68	3,72	3,68	3,72	3,72
	b	3,68	3,70	3,74	3,78	3,83	3,87	3,88	3,90	3,88	3,95	3,98	3,97
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	5,87	5,90	5,87	5,80	5,82	5,77	5,75	5,77	5,84	5,88	6,00	5,97
	b	6,04	6,17	6,48	6,72	6,81	6,82	6,88	6,92	6,94	6,90	6,88	6,88
Śłonina – 1 kg	a	5,09	4,98	4,95	4,89	4,78	4,77	4,72	4,73	4,71	4,66	4,63	4,66
	b	4,72	4,74	4,76	4,82	4,84	4,87	4,95	5,02	5,23	5,54	5,89	6,36
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,47	1,47	1,45	1,44	1,42	1,41	1,41	1,40	1,39	1,38	1,38	1,38
	b	1,38	1,38	1,39	1,41	1,42	1,43	1,44	1,47	1,54	1,67	1,80	1,91
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	2,76	2,71	2,64	2,58	2,55	2,52	2,49	2,65	2,95	2,99	2,94	2,94
	b	3,07	3,37	4,79	5,01	4,63	4,26	4,05	3,97	3,87	3,90	3,94	3,95
Jabłka – 1 kg	a	1,99	2,05	2,10	2,16	2,21	2,34	2,51	3,05	3,11	3,07	3,15	3,20
	b	3,31	3,41	3,65	3,90	4,34	4,77	4,80	3,77	2,92	2,58	2,46	2,50

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

W grudniu 2011 r. dynamika wzrostu cen środków produkcji pozostała na poziomie miesiąca poprzedniego. Powtórnie najbardziej podrożały nawozy mineralne oraz bezpośrednie nośniki energii. Średnie ceny materiałów budowlanych i maszyn rolniczych nieznacznie wzrosły, a środków ochrony roślin pozostały bez zmian.

W grudniu 2011 r. ceny nawozów mineralnych wzrosły o 2,0% w porównaniu z miesiącem poprzednim. Najbardziej podrożała saletra amonowa (o 3,3%), mocznik (o 3,0%) i sól potasowa (o 2,3%). W ciągu 12 miesięcy nawozy mineralne podrożały o 19,4%, w tym najsilniej saletrzak (o 31,9%) oraz saletra amonowa (o 30,9%). Relacje cen zbóż do cen nawozów mineralnych nie zmieniły się. Na zakup 1 kg NPK należało przeznaczyć 5,3 kg pszenicy – o 0,9 kg więcej niż przed rokiem. Relacje cen nawozów mineralnych do cen skupu trzody chlewnej były w grudniu 2011 r. bardziej korzystne w porównaniu do grudnia 2010 r. W ubiegłym roku na zakup 1 kg NPK należało przeznaczyć równowartość 8,8 kg trzody chlewnej, a obecnie jest to o 1,5 kg mniej.

W grudniu silnie, bo o 17,5% potaniały nawozy wapniowe. Obecnie są one o 7,6% tańsze niż przed rokiem.

Od listopada 2011 r. tanieją nawozy mineralne na rynkach światowych. W grudniu średni spadek światowych cen nawozów mineralnych¹ wyniósł 9%, w tym mocznik² potaniał o blisko 25%, superfosfat potrójny³ o 7%, a fosforan amonu⁴ o 6%. W tym czasie ceny soli potasowej⁵ nie zmieniły się. Ustabilizowały się ceny fosforytów – podstawowego surowca do produkcji nawozów fosforowych. W ciągu 12 miesięcy nawozy mineralne podrożały na świecie o 19%, w tym sól potasowa o 34%, superfosfat o 12%, ale fosforan amonu i mocznik staniały o kilka procent. Na ostatnie spadki światowych cen nawozów mineralnych wpływał przede wszystkim zmniejszony popyt na nawozy mineralne w skali globalnej, przy zwiększonym potencjale produkcyjnym (ukończono większość inwestycji rozpoczętych w okresie dynamicznie rosnącego popytu na nawozy w latach 2007-2008).

Ceny środków ochrony roślin w grudniu 2011 r. tradycyjnie były stabilne, przy czym Granstar zdrożał o 1,0%, a zaprawy nasienne potaniały o 2,0%. W ciągu 12 miesięcy środki ochrony roślin podrożały zaledwie o 0,2%, w tym preparaty owadobójcze o 3,3%. Środki grzybobójcze potaniały w tym okresie o 3,2%, a ceny preparatów chwastobójczych nie zmieniły się. Najsilniej drożącym środkiem ochrony roślin w okresie 12 miesięcy był Miedzian (6,3%), potaniały natomiast zaprawy nasienne (o 17,9%) oraz Roundup (o 15,7%).

Piąty miesiąc z kolei silnie drożeją bezpośrednie nośniki energii. W grudniu wzrost ich średnich cen

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

wyniósł 0,8%. Najbardziej, bo o 3,2% podrożał olej opałowy. Wyraźnie wzrosły również ceny pozostałych paliw ropopochodnych: olej napędowy zdrożał o 2,0%, a benzyny o 1,1%. Ceny bezpośrednich nośników energii są obecnie o 12,6% wyższe niż przed rokiem. Olej opałowy podrożał w tym czasie o 32,4%, olej napędowy o 20,9%, koks opałowy o 22,4%, gaz propan-butan LPG o 13,6%, a benzyny o 13,3%. Powodem drożących nośników energii w Polsce jest m.in. niekorzystny kurs złotego oraz wzrost aktywności na olej napędowy. Na światowych rynkach energii¹ w grudniu 2011 r. Ropa Brent potaniała o 2,3%, węgiel kamienny o 3,6%, a importowany do Europy rosyjski gaz ziemny zdrożał o 1,9%. Obecnie ropa Brent jest o 18% droższa niż przed rokiem, gaz ziemny o 32%, ale węgiel jest o blisko 5% tańszy.

W grudniu 2011 r. ceny materiałów budowlanych nieznacznie wzrosły. Wzrost ich średnich cen wyniósł 0,3%, w tym najbardziej podrożały okna drewniane (o 1,0%). W ciągu 12 miesięcy ceny materiałów budowlanych wzrosły średnio o 6,2%, w tym tarcica iglasta zdrożała o 15,8%, a płyty styropianowe o 11,0%.

W grudniu 2011 r. maszyny rolnicze zdrożały średnio o 0,3%. Zdrożały m.in. agregaty uprawowe do siewników (o 2,7%), potaniały natomiast rozsiewacze nawozów (o 0,9%). W ciągu 12 miesięcy maszyny rolnicze podrożały o 5,3%, w tym kultywatory o 14,0%. Natomiast schładzarki mleka były tańsze niż przed rokiem o 1,6%.

1 Na podstawie danych Banku Światowego

2 Notowania fob Yuzhnyy

3 Notowania fob Tunis

4 Notowania fob US Gulf

5 Notowania fob Vancouver

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje 1 kg NPK do:	
		XII 2010	XII 2011	XII 2011 XI 2011	XII 2011 XII 2010	pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Saletrzak 28%N	dt	98,44	129,88	102,1	131,9	6,11	8,33
Saletra amonowa 34%N	„	106,24	139,04	103,3	130,9	5,39	7,34
Mocznik 46%N	„	136,28	167,56	103,0	123,0	4,80	6,54
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	90,88	98,64	101,8	108,5	6,50	8,85
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	166,44	184,4	100,9	110,8	6,07	8,28
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	198,00	232,84	101,2	117,6	4,79	6,53
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	166,68	192	102,3	115,2	4,22	5,75
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	177,84	208,52	101,6	117,3	4,91	6,69
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 17%N, 17%P, 17%K	„	232,68	253,48	99,0	108,9	6,55	8,92
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	79,23	73,17	82,5	92,4	1,61	2,19

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje środka do:	
		XII 2010	XII 2011	XII 2011 XI 2011	XII 2011 XII 2010	pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Mospilan 20 SP	40 g	94,64	97,24	99,9	102,7	12,81	17,46
Dursban 480 EC	1 l	50,52	52,06	100,2	103,0	6,86	9,35
Karate Zeon O50 CS	250 ml	49,16	51,06	100,5	103,9	6,73	9,17
Decis 2,5 EC	250 ml	29,53	30,07	100,0	101,8	3,96	5,40
Dithane M-45	1 kg	35,46	36,36	99,6	102,5	4,79	6,53
Zaprawa nasienna „Oxafun T”	0,8 kg	46,39	38,08	98,0	82,1	5,02	6,84
Bravo	1 l	53,4	53,71	98,9	100,6	7,08	9,64
Miedzian 50 EC	1,5 l	54,55	57,96	100,1	106,3	7,64	10,41
Roundup	1 l	41,33	34,86	100,0	84,3	4,59	6,26
Granstar	8 g	20,82	21,61	101,0	103,8	2,85	3,88
Fusilade Forte	1 l	118,58	121,20	100,1	102,2	15,97	21,76
Chwastox extra	1 l	16,18	16,74	99,5	103,5	2,21	3,01
Kerb 50 WP	300 g	174,70	180,33	100,2	103,2	23,76	32,38
Środek gryzoniobójczy	1 kg	30,11	30,82	100,2	102,4	4,06	5,53

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje nośników do:	
		XII 2010	XII 2011	XII 2011 XI 2011	XII 2011 XII 2010	pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Węgiel kamienny	t	736,35	793,13	100,1	107,7	104,48	142,39
Koks opałowy	t	1103,85	1351,45	100,4	122,4	178,03	242,63
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	4,81	5,45	101,1	113,3	0,72	0,98
Olej napędowy	1 l	4,64	5,61	102,0	120,9	0,74	1,01
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	3,21	4,25	103,2	132,4	0,56	0,76
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,50	2,84	100,4	113,6	0,37	0,51
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	33,44	34,26	100,9	102,5	4,51	6,15
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	14,46	15,52	100,3	107,3	2,04	2,79
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	12,87	13,81	100,0	107,3	1,82	2,48
Płyn do chłodziw „Pettygo”	1 l	10,96	11,47	100,5	104,7	1,51	2,06
Energia elektryczna	10 kWh	5,94	6,34	100,0	106,7	0,84	1,14

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje materiałów budowlanych do:	
		XII 2010	XII 2011	XII 2011 XI 2011	XII 2011 XII 2010	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	22,00	22,74	100,0	103,4	3,00	4,08
Wapno	1 t	490,23	521,47	100,1	106,4	68,70	93,62
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	132,28	146,83	100,0	111,0	19,34	26,36
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3304,39	3593,81	100,6	108,8	473,43	645,21
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	12,11	13,13	100,6	108,4	1,73	2,36
Dwuteownik grubych	1 t	3476,66	3756,94	100,0	108,1	494,92	674,50
Blacha dachowa	1 m ²	29,46	30,54	100,4	103,7	4,02	5,48
Tynk „Atlas”	25 kg	50,89	51,13	100,0	100,5	6,74	9,18
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,21	1,21	100,0	100,0	0,16	0,22
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	681,39	703,44	100,7	103,2	92,67	126,29
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	618,73	716,70	100,0	115,8	94,41	128,67
Płyta wiórowa 11-18 mm	1 m ²	28,28	29,51	100,3	104,3	3,89	5,30
Okno drewniane szklane	1 szt.	1541,62	1674,38	101,0	108,6	220,57	300,61
Drzwi płytowe 2000mmx800zew.	1 szt.	1440,40	1508,38	100,0	104,7	198,71	270,80

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

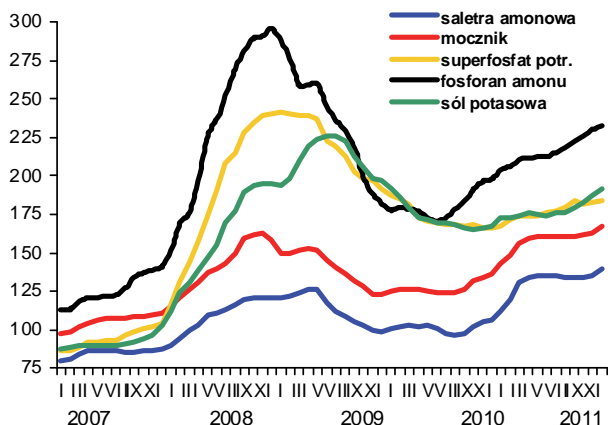
Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje środków mech. do:	
	XII 2010	XII 2011	XII 2011 XI 2011	XII 2011 XII 2010	pszenicy dt	żyw. wiep. dt
Kombajn zbożowy TC 5050	347869,3	362275,1	100,0	104,1	477,24	650,40
Kombajn do ziemniaków	68137,9	72733,4	100,2	106,7	95,82	130,58
Samochód dostawczy „Iveco”	106661,3	109420,1	100,5	102,6	144,14	196,45
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	40256,5	43696,2	102,2	108,5	57,56	78,45
Siewnik zbożowy 27 redlic	19028,7	19824,5	99,6	104,2	26,12	35,59
Ciągnik „Ursus” 3724	113592,0	112776,7	99,8	99,3	148,57	202,47
Ciągnik 90 kW	165291,3	175737,7	102,6	106,3	231,51	315,51
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	32575,3	35019,0	100,3	107,5	46,13	62,87
Kopaczka elewatorowa	12830,2	13823,7	99,8	107,7	18,21	24,82
Agregat uprawowy do siewnika	15194,9	16171,4	102,7	106,4	21,30	29,03
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	6151,6	6427,3	100,0	104,5	8,47	11,54
Glebożyzarka „Freza 1,6”	5027,0	5546,6	100,6	110,3	7,31	9,96
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	39627,9	41844,6	99,7	105,6	55,12	75,12
Opryskiwacz 400 l	3692,0	3733,6	99,5	101,1	4,92	6,70
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	5410,0	5829,5	100,4	107,8	7,68	10,47
Rozsiewacz nawozów	1797,4	1865,5	99,1	103,8	2,46	3,35
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	11778,9	11781,0	100,1	100,0	15,52	21,15
Pług 4 skibowy	10115,7	11456,9	99,6	113,3	15,33	20,57
Kultywator 2,1-2,8 m	2090,1	2382,8	100,0	114,0	3,19	4,28
Dojarka 2 konwie ^a	8488,7	8673,3	100,0	102,2	11,60	67,09
Dojarka z rurociągami ^a	39629,5	40484,9	100,0	102,2	54,16	313,16
Schładzarka do mleka 500 l ^a	17773,7	17489,1	100,0	98,4	23,40	135,28

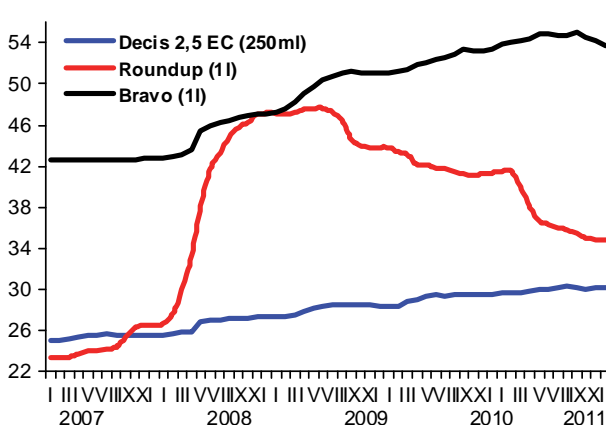
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

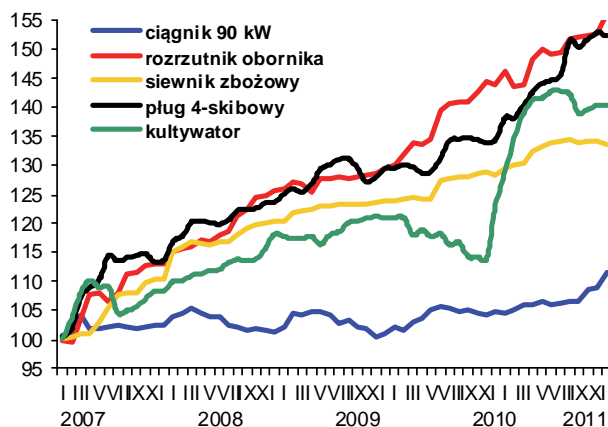
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

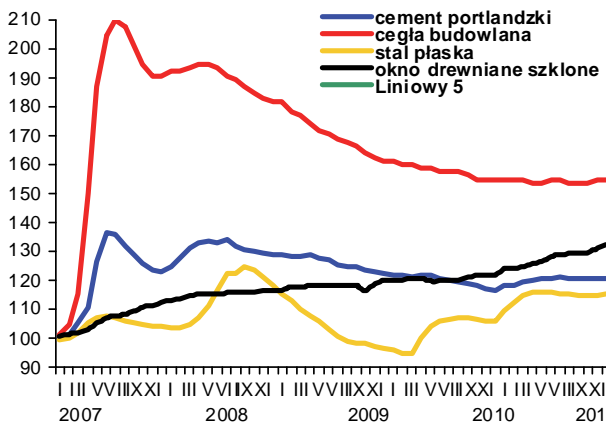
Rys. 2. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

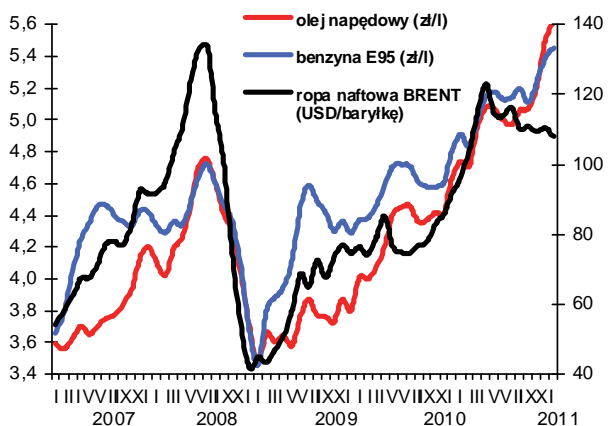
Rys. 3. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2006=100)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2006=100)

Rys. 5. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

Rys. 6. Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach (USD/t) według danych Banku Światowego

